

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 12. OKTOBRA 1978

ŠTEVILKA: 39., LETO: XXVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

NIZEK OSEBNI DOHODEK ZARADI SLABIH PROIZVODNIH REZULTATOV

V tridesetih koledarskih dneh septembra, je imel povprečni železar plačanih 189,3 ur, kar je le en odstotek manj kot v avgustu. Ta mesec smo povečali osnovno vrednost delovnih nalog za 5%. Ob enakih poslovnih rezultatih, bi moral osebni dohodek na zaposlenega porasti za 4% v primerjavi z avgustom. Toda temu ni tako. Ob sorazmerno visokem številu ur smo izdelali najmanjšo tonažo skupne proizvodnje v letošnjem letu, kar ima za posledico tudi najnižji odstotek učinka in stimulacijo za proizvodnjo ter skupen dvig osebnega dohodka le za 1,3%.

Mesec z rekordnim osebnim dohodkom ostaja še naprej julij in sicer le za 42 din oz. 0,7% nad septembrsko višino. V septembru pa smo dosegli najvišji osebni dohodek na uro in sicer 32,06 din. Število

plačanih ur je v septembru nad letošnjim povprečjem, vendar nižje od povprečja lanskega leta, kar ob naraščajoči bolezenski odsotnosti pomeni, da posameznik opravi manj učinkovitih ur.

Septembrski učinek je bil izjemno nizek - najnižji v letošnjem letu, kar je neposredna posledica najnižje proizvodnje. Sploh lahko ugotovljamo, da smo bili v tretjem tromesečju zelo neučinkoviti, saj je polletni povprečni učinek znašal 34,81%, povprečje devetih mesecev pa je padlo na 34,55%, s tem da v zadnjih treh mesecih nismo dosegli povprečne višine.

Stimulacija za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec (stimulacija za proizvodnjo) se je v zadnjem tromesečju zaradi majhnega števila učinkovitih ur gibala precej drugače kot delež učinka. V juliju sta bila dva praznika in največ železarjev je koristilo letni dopust. Res, da smo v tem mesecu imeli nizko proizvodnjo, toda na učinkovito opravljeno uro je bila proizvodnja visoka in zato je znašala povprečna stimulacija za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec skoraj 9%. V avgustu se je število dopustov nekoliko povečalo, ni pa bilo praznikov, zato se je število učinkovitih ur znatno povečalo in stimulacija je padla na 7%, kar je še vedno nadpovprečno. Storilnost prehodnih treh mesecev je bila sorazmerno visoka, v septembru pa smo z večjim številom učinkovitih ur ustva-

OSMI KONGRES ZSJ BO NOVEMBRA V BEOGRADU

V sindikalnih organizacijah se intenzivno pripravljajo na najpomembnejše politične zbornice - osmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo od 21. do 23. novembra v Beogradu in na kongrese zveze sindikatov republik in konference pokrajin, ki se bodo zvrstili v mesecu oktobru in prvi polovici novembra.

Sedma volilna konferenca Zveze sindikatov Vojvodine je bila že 5. in 6. oktobra, 19. in 20. bo XV. volilna konferenca Kosova. Šesti kongres Zveze sindikatov Črne gore bo potekal 24. in 25. oktobra, deveti kongres Slovenije 25. in 26. oktobra, peti kongres Bosne in Hercegovine od 30. oktobra do 1. novembra, 1. in 2. novembra bo kongres Zveze sindikatov Makedonije, od 2. do 4. novembra Srbije in od 6. do 8. novembra Zveze sindikatov Hrvatske.

Že v sredini julija so bili v prilogah sindikalnih glasil v več desetstisoč izvodih objavljeni v vseh jezikih narodov in narodnosti osnutki kongresnih dokumentov, o katerih tečejo

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 3. strani)

SKUPNA IN BLAGOVNA PROIZVODNJA V SEPTEMBRU POD PLANOM

Doseženi proizvodni rezultati so bili v septembru precej slabši kot v avgustu. Programirana skupna proizvodnja je bila dosežena s 94,3% in gotova s 95,4%.

TOZD PLAVŽ

V septembru je bil izveden letni remont aglomeracije in plavž št. 2 tri dni ni obratoval zaradi izvedbe nekaterih popravil. Kljub takšni situaciji je bila planirana skupna proizvodnja presežena, medtem ko je bila dosežena poraba vsipnega koksa 680,9 kg na tono grodja za 10,9 kg višja kot je predvideval plan.

Povečana poraba koksa gre predvsem na račun remonta aglomeracije, ker je bila zaradi tega manjša količina aglomerata v vsipu.

TOZD JEKLARNA

V martinarni je bilo z družbenim planom predvideno v septembru

(Nadaljevanje na 3. strani)

PRODAJA V SEPTEMBRU MOČNO POD PLANOM

V septembru je bilo prodano 34.500 ton naših izdelkov, kar je za 10% manj od planirane količine. S tem je bilo ustvarjeno 392.435.000 dinarjev osnovne realizacije, kar je za 3% manj od planirane.

Povprečna prodajna cena osnovnih proizvodov je za 8% višja od predvidene. Če upoštevamo še realizacijo energije (1,6 milij. din) in ostalo realizacijo (5,1 milij. din), smo v septembru s 399.179.000 din zunanje realizacije še vedno za 3% pod planirano vrednostjo prodaje. V

primerjavi z lanskoletnimi rezultati v septembru je letošnja prodaja po količini za odstotek ali 379 ton manjša, po vrednosti pa za 15% ali 51,8 milij. din večja.

(Nadaljevanje na 7. strani)

SE BOJIMO INJEKCIJE?

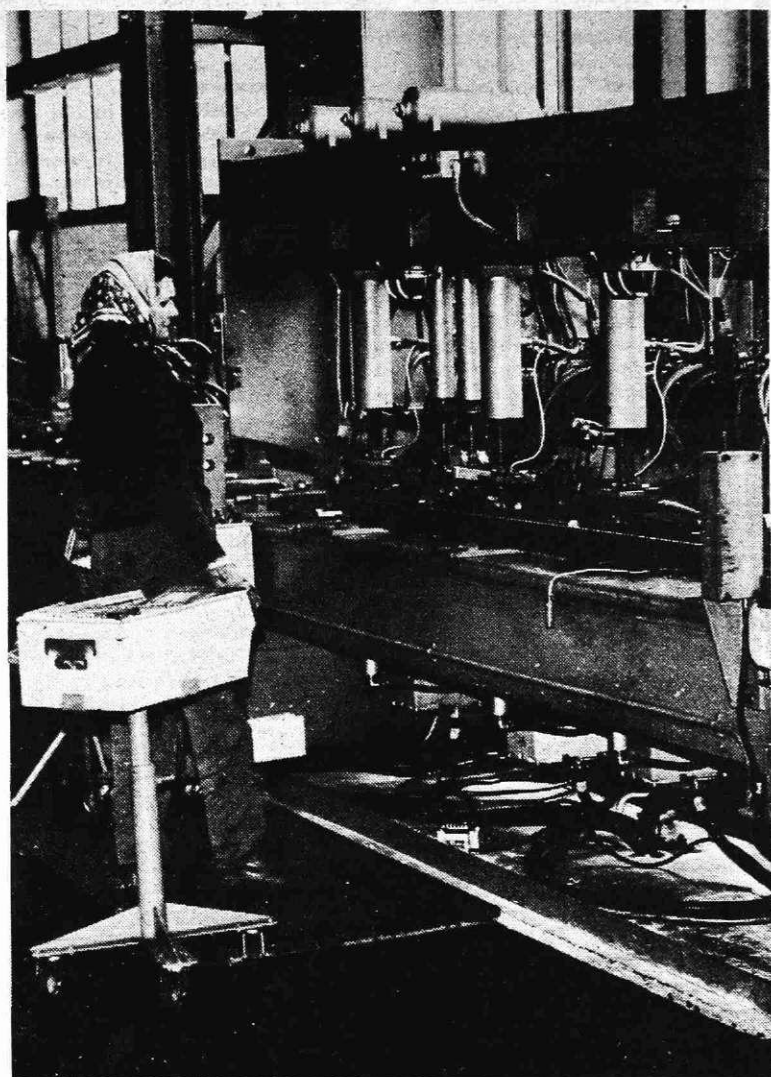
Po svetu že dolgo časa razsajajo otroška paraliza, nalezljiva zlatenica, ošpice, gripa in še mnogo drugih človeku nevarnih in težkih obolenj, ki ne reagirajo na nam znana in dostopna zdravilna sredstva. Povzročitelje so dolgo časa iskali. Leta 1899 se je prvič pojavila beseda virus.

Virus je veliko manjši od bakterije in ga lahko vidimo samo skozi elektronski mikroskop. Zaradi virusov lahko obolevajo vse žive celice - bakterije, rastline in živali. Vsi dobro poznamo lisaste spremembe na paradižniku, na tobaknih listih in še na nekaterih rastlinah, ki jih povzročajo virusi.

Virusi so različnih oblik in so sestavljeni iz več delov. Velikost in oblike so zelo različne. Virus ima to grdo lastnost, da vdre v celico in - zelo poenostavljeno rečeno - prisili celico, da svoj razvoj usmeri v proizvodnjo delcev virusa, ki lahko naprej napadejo nove celice. Na koncu celica propade.

Virus gripe je podoben globinski bombi. Sestavljen je iz jedra in plaščke z bodicami. Ta plašček sestavljajo beljakovine in te povzročajo v človeškem telesu tvorbo protiteles. Ker se beljakovine virusa ene gripe razlikujejo od virusa druge, je zgradba protiteles v obolelem organizmu za različni podvrstami gripe različna. Tako nas odpornost do lanske letošnje gripe ne bo obvarovala pred letošnjo, ker se je sestava beljakovine v plaščku novega virusa že spremenila. Glede na te beljakovine ločimo viruse gripe na več podvrst.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sodelavka v podbojarni

POZDRAV
X. KONGRESU
ZVEZE
SOCIALISTIČNE
MLADINE
SLOVENIJE

Od danes do sobote 14. oktobra v Novi Gorici poteka deseti kongres Zveze socialistične mladine Slovenije - delovni dogovor mladih za naslednje štiriletno obdobje. Poleg kritične ocene minulega dela in štiriletno zelo razgibane družbenopolitične dejavnosti mladih na Slovenskem, je novogoriški kongres tudi velika politična manifestacija akcijske enotnosti mladih in njihove pripadnosti samoupravnemu socializmu, bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, miru, mednarodnemu sodelovanju in politiki neuvrščenosti.

Nesmiselno bi bilo na tem mestu in ob tej priliki analizirati in ocenjevati delo mladih na posameznih konkretnih področjih, na katerih bi naleteli na velike razlike - od popolne neaktivnosti ali samo formalne organiziranosti pa do izredno razgibane družbenopolitične dejavnosti v lastni organizaciji in v družstvih ter organizacijah v katerih delujejo pretežno mladi. Sicer pa to ni lastno samo mladinski organizaciji, takó slika oziroma stanje bi lahko dobili tudi na drugih področjih družbenopolitičnega delovanja, kar se največkrat povezuje drugo z drugim. Kajti povsod tam, kjer mladi niso prepuščeni sami sebi, kjer je pri njihovem delu prisotna zveza komunistov, zveza sindikatov in socialistična zveza ter druge organizacije in društva, oziroma kjer le-te aktivno delujejo in mlade sprejemajo kot enakopravne subjekte pri samoupravnem dogovarjanju in sploh v družbenopolitičnem delu, tam je tudi dejavnost organizacij zveze socialistične mladine dovolj razvita.

Prav gotovo pa je dejstvo, da so mladi med devetimi in desetim kongresom dosegli izreden napredek in da so vedno bolj aktivno prisotni pri graditvi samoupravne socialistične družbe. V tem obdobju se je prav gotovo tudi povečala in okrepila idejnopolitična in akcijska enotnost mladih, ki izhaja iz programa in politike Zveze komunistov Jugoslavije. Mladi so v tem času naredili tudi pomemben korak pri lastni usposobljenosti, da bi se lahko kar najbolj tvorno in ustvarjalno vključevali v vsakodnevno borbo za nove družbenoekonomske odnose, za samoupravljanje, za oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Neprecenljiv je tudi prispevek mladih pri krepitvi materialne podlage naše samoupravne socialistične družbe, saj so mladinske delovne brigade prisotne na mnogih pomembnih gradbiščih in akcijah širom Jugoslavije, še predvsem pa na nerazvitih območjih. Neprecenljiv je tudi njihov delež pri krepitvi bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti in še na mnogih drugih področjih. Zato nedvomno zadnje štiriletno obdobje sodi med enega najbolj uspešnih.

Desetemu kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije želimo uspešnega dela.

O ZNAČAJU IZUMOV, TEHNIČNIH IZBOLJŠAV IN INOVACIJ

V skupščini SFR Jugoslavije že dlje časa pripravljajo osnutek novega zakona o zaščiti izumov, tehničnih izboljšav in razlikovalnih znakov. Pri opredeljevanju nekaterih zakonskih določil pa so se pojava nekatera vsebinska vprašanja, ki nedvomno zaslužijo natančno proučitev.

Eno izmed njih je nedvomno tudi mnenje, po katerem imajo organizacije združenega dela pravico uporabiti proti odškodnini in brez vsakih

drugih pogojev vsak izum, ki je na stal oziroma je zaščiten v drug

(Nadaljevanje na 2. strani)

O ZNAČAJU IZUMOV, TEHNIČNIH IZBOLJŠAV IN INOVACIJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nešteto in v različnih prilikah je predsednik Tito v svojih govorih in pogovorih poudarjal, da se moramo vedno prizadevati, da skrb za človeka, posameznika, nenehno povečujemo, da nam človek postane v vseh pogledih prvi in najpomembnejši. Nedvomno pa nas je neko obdobje prodora malomarnosti psihologije potrošniške družbe, ki odtuja, dehumanizira in razvrednoti človeka in močno škoduje razvoju naše samoupravne socialistične družbe in ki je mnogo bolj zlo prisotna, precej oddaljeno od tega smotra naše družbe. Mnogokrat pozabljamo na človeka, posameznika, na njegove probleme in težave pa tudi na njegove radosti in smotre. Preveč zagledani ali v sami sebi ali v večje in obsejnejše probleme, naloge ali kolektive, kakor ne bi vedeli, da vse to v bistvu sestavljajo prav ti posamezniki in da bomo le s pozornostjo in poslušanjem do teh posameznikov reševali naše skupne naloge in probleme ali težave. In končno pozabljamo, da je lahko le na sreči in zadovoljstvu slehernega posameznika izgrajena naša skupna čvrsta in trajna sreča in zadovoljstvo. Zadovoljstvo in sreča posameznika je v odsotnosti, oziroma ob neprizadetosti do drugih, lahko zelo kratkotrajna.

Seveda ob vsem tem nemalokrat pozabljamo, da ravno ti posamezniki s različnimi težavami in problemi, z različnimi čustvenimi razpoloženji, z zelo pestro osebnostno izgrajenostjo, heterogeno izobrazbo, različnim kulturnim nivojem in podobno, sestavljajo delovno grupo, obrat, oddelek, sektor, temeljno organizacijo združenega dela ali delovno skupnost. In neizmerno pozabljamo, da če ne bomo vodili skrbi za slehernega od teh posameznikov, ne bomo mogli oblikovati čvrstih delovnih kolektivov, kar pa je predpogoj za dobro in uspešno delo.

Ob vsem tem običajno ravno tisti, ki so že dosegli določen osebnostni standard, zelo malomarno gledajo na svoje sodelavce ali na svojo okolico. Malomarno v smislu poslušanja za njihove težave in probleme, interese in želje in zato ni čudno, da večkrat tudi v družbenopolitičnem in samoupravnem življenju prihaja do odločitev mimo vsega tega. Zato bi to vprašanje mimo lahko povezovali tudi s političnim in samoupravnim delovanjem, kajti, kakor pravimo, če nimamo poslušanja za človeka, oziroma skrbi za njega, potem v delegatskem sistemu ne more prihajati do pluralizma konkretnih družbenih interesov delovnih ljudi in občanov, ki se kažejo na raznih področjih družbenega življenja.

Odmaknjenost od človeka in njegovih problemov in težav, nemalokrat povzroča v delegatskem odločanju ali opredeljevanju, da prihajajo do izraza interesi navzočih delegatov ali članov, ne pa diferenciacija interesov širšega kroga delovnih ljudi in občanov, iz različnih socialnih struktur.

Tako bi lahko vprašanje skrbi za človeka povezovali še z nešteto področji našega delovanja, ki bi bilo lahko bolj učinkovito in uspešno, če bi bila ta skrb večja.

V tem razmišljanju pa prav gotovo ne bi smeli mimo tega, da se taki odnosi ne porajajo sami od sebe, da se tesno povezujejo s človekovo osebnostjo, njegovo vzgojenostjo, ali kakor tudi pravimo s srčno kulturo, izobrazbo, kulturnim nivojem in drugim. Zato bi nedvomno te lastnosti v največji meri morali imeti razvite ravno tisti, ki lahko najbolj neposredno uresničujemo skrb za človeka. To pa je nedvomno od delovnih navzgor ves vodilni kader, vključno s celotno družbenopolitično in delegatsko, oziroma samoupravno strukturo. Zato bi tudi tako veliko govorimo in načrtujemo — naredimo pa žal bolj malo — o idejnopolitičnem in družbenem usposabljanju teh kadrov.

VEČ POZORNOSTI BOMO MORALI POSVETITI SKRBI ZA ČLOVEKA

Ravno v programih izobraževanja in usposabljanja teh struktur pa manjkajo ravno ti elementi. In ne samo tu, tovrstne vzgoje je odločno premalo tudi že v rednem vzgojno-izobraževalnem procesu od predšolske vzgoje do fakultet. Pri tem mislimo predvsem na humanistično, estetsko in moralno vzgojo ter kulturno vzgojo v širokem smislu besede. Kajti v vseh teh prizadevanjih ne bi smeli pozabljati, da so vzgoja in izobraževanje, znanost in kultura bistveni dejavniki vsestranskega razvoja ustvarjalne osebnosti, humaniziranja socialističnih samoupravnih odnosov in splošnega napredka družbe.

Če to vprašanje doslej v vseh teh vzgojnoizobraževalnih procesih ne bi bilo tako zanemarjeno, čeprav je bilo formalno zelo veliko poudarka na tovrstni vzgoji, bi bili danes v pogledu medsebojnih odnosov, skrbi za človeka in podobno, na precej višjem nivoju. Kajti dejstvo je, da je danes na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih, v delegatskem sistemu in v aktivnih družbenopolitičnih organizacijah ali na kratko v strukturi subjektivnega faktorja socialistične družbe, že zelo veliko delavcev, ki so že po osvoboditvi dokončevali šolanje in bi v tem pogledu morali biti na višjem nivoju.

Razen vsega tega zelo radi ponavljamo in zapisujemo potrebo po oživljanju in razvijanju vrednot, ki so se uveljavile med narodnoosvobodilno borbo in v času graditve naše države po vojni. Prav med temi vrednotami se znova na prvem mestu pojavlja skrb za človeka, ko je, na primer, v boju za ranjenca padlo več zdravih partizanov, kakor je bilo ranjenec. Pa vendarle se nam zdi, da je tudi v pogledu oživljanja in razvijanja teh vrednot še preveč formalizma.

Seveda bi bili ob tem kritičnem razmišljanju skrajno krivični, če ne bi istočasno priznali izrednih moralnih kvalit, ki smo jih razvili v naši samoupravni družbi. Bitka za osvoboditev človeka in dela je eno najbolj humanih in kulturnih dejanj naše revolucije, izredno razvita solidarnost, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti in podobno.

Kljub vsemu temu pa se nam zdi, da v naših prizadevanjih premalo pozornosti namenjamo temu vprašanju, predvsem pa vprašanju intenzivnejšega kulturnovzgojnega delovanja, izobraževanja in usposabljanja delegatov in vseh delavcev v Železarni. Pred nami so ta čas v javni razpravi smernice planov temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti ter Železarne kot celote in v nobenem od njih ne zasledimo tovrstnih nalog ali prizadevanj, čeprav je bilo že nešteto poudarjeno, tudi na tem mestu, da so »Vzgoja in izobraževanje, znanost in kultura bistveni dejavniki razvoja socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoja ustvarjalnih sil ljudi in vsestranskega razvoja osebnosti, humaniziranja socialističnih samoupravnih odnosov in splošnega napredka družbe.« Upajmo, da bo v javni razpravi ta vrzel izpopolnjena.

organizaciji združenega dela. Tako rešitev je pravno vsebinsko nedvomno nesporetno, saj praktično pomeni zakonsko prisilno ekspropriacijo zaščitene izumov, ki nastajajo v združenem delu. Ureditve medsebojnih odnosov pri uporabi izumov v združenem delu je treba iskati v zakonu o združenem delu, ki tudi izume in izboljšave ter inovacije obravnava kot materialne pravice, ki imajo značaj pravic delavcev v združenem delu pri upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za proizvodnjo in razširjeno reprodukcijo. V tem smislu je torej nesporetno opredeliti, na podlagi katere bi bila organizacija združenega dela po sili zakona zavezana, da da v uporabo svoje izume, tehnične izboljšave in inovacije. Tako opredelitev bi spremenila družbenoekonomski položaj delavcev v združenem delu, kot izhaja iz pravice dela z družbenimi sredstvi, zlasti o pravicah delavcev, ki izvirajo iz rezultatov dela in bi omajal družbeno varstvo iznajdb in s tem kvarno vplivala na razvoj izumiteljstva in samoupravnega združevanja dela in sredstev nasploh, še posebej pa za skupen razvoj izumiteljstva, za skupne projekte raziskav na področju razvoja sredstev za delo in proizvodov.

Izum, oziroma druge materialne pravice, ki temeljijo na rezultatih živga dela in gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije, sodijo med pogoje dela, s katerimi upravljajo in razpolagajo delavci v temeljni organizaciji združenega dela, ki jih je ustvarila na podlagi delavčeve pravice dela z družbenimi sredstvi. Delavci v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri je izum ustvarjen, samostojno ali skupaj z drugimi delavci, razpolagajo z rezultati svojega dela ter združujejo delo in sredstva, vključno s materialnimi pravicami, z delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela oziroma dovoljujejo uporabo izuma delavcem v drugih temeljnih organizacijah združenega dela na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev ali pogodbe. Zaradi tega sistemsko ni sprejemljiva ureditev, ki bi temeljno organizacijo združenega dela z zakonom prisilila, da sklene samoupravni sporazum o odstopu materialne pravice — izuma oziroma, ki bi samoupravni sporazum avtomatsko nadomestila z zakonom ali s sodno odločbo, ne da bi bili v zakonu posebej navedeni pogoji, merila in postopki, po katerih lahko pride do odvzema oziroma omejitve pravice upravljanja in razpolaganja z materialno pravico.

V primerih, ko gre za izume, za uporabo katerih obstaja širši družbeni interes oziroma v primerih zlorabe pravic na podlagi zakonske zaščite izumov, se lahko dovoli uporaba izuma tudi drugim temeljnim organizacijam združenega dela proti volji temeljne organizacije združenega dela, ki je izum ustvarila. Pri tem je treba izvesti poseben postopek ter zagotoviti tudi vse pravice iz minulega dela.

S tem v zvezi je treba tudi reči, da je treba v primeru, ko nastane spor (bodisi, da temeljna organizacija združenega dela, v kateri je izum ustvarjen, ne sklene samoupravnega sporazuma o odstopu izuma, bodisi da samoupravni sporazum ne uspe), voditi postopek predvsem na podlagi samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja.

Pravico interesiranih delavcev iz druge temeljne organizacije je treba v končni posledici sankcionirati s tožbo pred sodiščem združenega dela, ki ugotavlja širši družbeni interes za uporabo drugim temeljnim organizacijam združenega dela. Zato bi morali v zakonu čim podrobneje določiti kriterije, po katerih sodišče združenega dela ugotavlja širši družbeni interes ter uvesti določbo, da mora temeljna organizacija, v kateri je izum ustvarjen, pristopiti k samoupravnemu sporazumu, potem ko sodišče združenega dela ugotovi širši družbeni interes.

Pri določanju pogojev za uporabo izuma, kot sodoškodnina, udeležba pri dohodku itd., bi morali najprej izčrpati vse možnosti dogovarjanja ter v ta postopek vključevati sindikalno organizacijo. Smotno bi tudi bilo, če bi zakon uveljavil institucijo posredovanja, to je sporazumevanja o tem, da se organizacije v primeru sporov obrnejo na posrednike, ki naj bi na podlagi objektivnih dejstev pomagali razreševati sporne zadeve.

Če samoupravni sporazum ne bi uspel, naj bi angažirali sindikat in gospodarsko zbornico. Skupno s predstavniki teh dveh organizacij bi skušale organizacije ponovno proučiti sporne zadeve in jih oceniti ter najti podlago za ustrezno rešitev.

Prav tako bi bilo dobro, če bi zakon omogočil razreševanje spornih vprašanj med zainteresiranimi organizacijami pred arbitražo, seveda pod pogojem, da gre za sporna vprašanja med organizacijami, ki združujejo delo in sredstva, za skupne raziskave in da so se poprej sporazu-

mele za reševanje spornih vprašanj pred arbitražo.

V zakonu bo bržkone kazalo zavezati organe upravljanja, da morajo obveščati delavce v temeljni organizaciji o vsaki pobudi za sporazumevanje glede s pravico v zvezi z izumi, tehničnimi izboljšavami itd. ter o vseh dolžnostih ali neuspehih sporazumih.

Celotna ureditev bi prejkone morala temeljiti na tem, da je družbenoekonomski podlagi za urejevanje teh odnosov samoupravno sporazumevanje o združevanju dela in sredstev za skupno ustvarjanje dohodka in uresničevanje drugih skupnih interesov. Prav tako bi moral zakon spodbujati vse oblike združevanja, ki pospešujejo uspešno razvojno-raziskovalno delo, koordinacijo in delitev dela, skupen tveganje, pridobivanje in izmenjavo izkušenj itd.

Pomembno vprašanje, ki se pojavlja ob pripravi novega zakona, je tudi vprašanje tajnosti raziskovalnih rezultatov. Zakon o združenem delu namreč v 440. členu določa, da temeljna organizacija združenega dela lahko opredeli svoje izsledke raziskovalnega dela za poslovno tajnost. To stori s samoupravnim sporazumom, statutom ali z drugim samoupravnim splošnim aktom. Nesporetno je zato mnenje, ki pravi, da se izum ne more proglasiti za poslovno tajnost.

Prav tako je tudi nesporetno izenačevanje pravnega značaja med tehničnimi izumi, katerih osnovna družbena funkcija je v razvijanju proizvodnih sil, večanju produktivnosti itd., ter med oblikovanimi stvaritvami, katerih osnovna družbena funkcija se uresničuje na področju kroženja blaga, diversifikaciji ponudbe, omogočanju tržnega uveljavljanja temeljne organizacije združenega dela s kakovostjo, drugačno ponudbo, preprečevanjem zamenljivosti in nelojalne konkurence. Izenačevanje pravnega značaja je neustrezno predvsem v zvezi z mož-

nostmi izkoriščanja stvaritve s strani drugih temeljnih organizacij združenega dela.

In naj omenimo še vprašanje izenačevanja obravnavanja pravic na osnovi lastnih — domačih patentov ter licenčnih pravic na osnovi tujih patentov.

V načelu naj bi veljal isti režim za pravice, ki jih pridobi temeljna organizacija združenega dela na podlagi licenčnih pogodb oziroma na podlagi pogodb o prenosu patenta iz tujine ter za pravice, izhajajoče iz lastnih patentov. Pri tem je treba upoštevati mednarodno prevzeto obveznost. Temeljni pristop pri razreševanju tega vprašanja naj bi temeljil na spodbujanju domače ustvarjalnosti oziroma na njej temelječih inovacij, ne pa na blokiranju transfera tehnologije iz tujine. V zvezi s tem bi kazalo proučiti in tudi zakonsko sankcionirati vprašanje samo enkratnega uvoza določene tehnologije s tem, da bi bilo naslednjič določeno tehnologijo možno uvoziti le, če je dokazano boljše.

(Gospodarski vestnik št. 39, z dne 5. oktobra 1978)

Železarski globus

JAPONSKA

Japonska železarska družba Kobe Steel Co. je na željo svojega kupca, neke avtomobilske tovarne iz ZDA, pričela proizvajati valjano žico dimenzije 44,5 mm, za katero smatrajo, da je najdebelejša na svetu. Do sedaj so proizvajali valjano žico do premera 42 mm, medtem ko so večje dimenzije valjali v palice. Avtomobilsko tovarno, kateri dobavljajo žico v kolobarjih namesto prejšnjih palic, ima pri njeni uporabi boljši izplen in dosega večjo produktivnost na strojih.

OSMI KONGRES ZSJ BO NOVEMBRA V BEOGRADU

(Nadaljevanje s 1. strani)

NAMESTO ŠEST — 15 ZVEZNIH ODBOROV SINDIKATA

javne razprave v osnovnih organizacijah in organih sindikata, izvajajo pa se tudi nujne reorganizacije v skladu z bodočimi nalogami organizacije v celoti. Tako, na primer, članstvo sindikata poleg osnutkov dokumentov za kongrese in konference svojih republik in pokrajin, obravnava tudi predlog statuta Zveze sindikatov Jugoslavije in osnutek resolucije o nalogah Zveze sindikata Jugoslavije v hoju delavskega razreda za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Namen vseh teh obsežnih razprav ni samo v tem, da se člani zveze sindikatov seznanijo z vsebino, politiko in nalogami za naslednje obdobje, temveč da odkrito in konkretno povedo svojo besedo o tem kaj mislijo o vsem tem in če so, svoje predloge, pripombe in sugestije dostavijo komisijam za oblikovanje kongresnih dokumentov, ki delujejo pri svetih zveze sindikatov republik in pokrajin ter pri svetu Zveze sindikatov Jugoslavije.

Javna razprava o osnutkih dokumentov za osmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je bila zaključena 10. oktobra, čeprav v mnogih sredinah še traja, saj mora omogočiti delegatov kongresa, da se bodo kar najbolj kvalificirano in konkretno pripravili na razpravo. Predlog je, da se že na sedanjih kongresih in konferencah opusti dosedanja, ne ravno racionalna in smotrna praksa branja že vnaprej napisanih razprav, v katerih je v glavnem na določen način dominiralo prikazovanje svojih sredin, in da delegati ustno in neposredno izražajo svoja gledanja na vlogo in naloge zveze sindikatov in stališča izražena v kongresnih dokumentih.

Za osmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je v celoti izvoljenih 1.205 delegatov in 45 delegatov predstavnikov naših delavcev začasno zaposlenih v tujini. Po sedanjem statutu iz vsake republike zveze sodeluje po 32 delegatov, iz pokrajin pa po 24. Tako bo po načelu en delegat na 5.000 članov sindikata, sodelovalo iz Bosne in Hercegovine 138, Črne gore 21, Hrvaške 233, Makedonije 68, Slovenije 141, Srbije brez pokrajin 240, iz Kosova 29 in Vojvodine 95 delegatov. Pri volitvah je veljal princip, da je najmanj 55 % delegatov neposrednih proizvajalcev iz materialne proizvodnje, da so zastopane vse generacije, vključno z udeleženci narodnoosvobodilne borbe. Odstotek žensk in mladine bi moral biti sorazmeren z njihovim skupnim številom v članstvu zveze sindikata.

Skladno z osnovami za politično-organizacijsko oblikovanje zveze sindikatov, ki so bile dalj časa v javni razpravi, kakor tudi na osnovi soglasij svetov zveze sindikatov republik in pokrajin in sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, bo v bodoče namesto šest zveznih odborov sindikata: sindikata delavcev industrije in rudarstva, delavcev kmetijstva, prehrane in tobačne industrije, delavcev gradbeništva in industrije gradbenega materiala, delavcev prometa in zvez, delavcev uslužnostnih dejavnosti in zveznega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti, od začetka novembra dalje na nivoju federacije delovalo petnajst zveznih odborov sindikata.

To je dogovor, ki je bil dosežen na seji predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, 12. septembra. Potrebno je poudariti, da se na ta način, čeprav se povečuje število odborov, zmanjšuje število delegatov za 50, število voljenih funkcionarjev in zaposlenih v delovni skupnosti pa za devet. Predvidevajo, da bo 15 zveznih odborov lahko veliko prispevalo k vsesplošni aktivnosti sindikata in da bodo s tem lahko bolj konkretni in učinkoviti v politični akciji.

Iz dosedanjega zveznega odbora industrije in rudarstva Jugoslavije se oblikuje šest in sicer: zvezni odbor sindikata delavcev energetike in petrokemije; proizvodnje in predelave kovin; delavcev kemije in nekovin; delavcev tekstila, usnja in obutve; delavcev gozdarstva in predelave lesa in zvezni odbor sindikata delavcev grafične, novinarsko-izdajateljske in informativne dejavnosti.

Iz dosedanjega odbora sindikata delavcev uslužnostnih dejavnosti Jugoslavije, se bodo oblikovali trije: zvezni odbor sindikata delavcev v gostinstvu in turizmu; delavcev v komunalnem gospodarstvu in obrti in zvezni odbor sindikata delavcev v trgovini.

Iz dosedanjega zveznega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti, se bodo oblikovali prav tako trije: zvezni odbor sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi; delavcev na področju zdravstva in socialne zaščite in zvezni odbor sindikata delavcev v organih uprave, pravosodja, družbenopolitičnih in družbenih organizacijah in združenjih, finančnih organizacij in državljanov v službi v JLA.

Kakor doslej, bodo delovali še preostali trije zvezni odbori sindikata delavcev gradbeništva, delavcev kmetijske, prehrane in tobačne industrije ter delavcev prometa in zvez. (Po Informatoriju sveta ZSJ št. 22)

IZVRŠITEV PLANA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME – SEPTEMBER

TOZD	Skupna proizvodnja		Gotova proizvodnja za prodajo		Odprema	
	progr.	izvrš.	progr.	izvrš.	za prodajo	
Plavž	13.200	14.020,0	106,2			
Jeklarna	43.000	38.601,7	89,8			
— SM jeklarna	28.500	25.770,2	90,4			
— El. jeklarna	14.500	12.831,5	88,5			
— ASEA	6.000	5.695,3	94,9			
— LM	8.300	6.912,4	83,3			
— BBC	200	223,8	111,9			
Livarne	155	170,2	109,8	50	113,9	227,8
— jeklo	150	165,8	110,5			
— kovino	5	4,4	88,0			
Valjar. Bluming-Štekel	37.700	35.136,4	93,2	5.610	5.444,4	97,0
— Bluming	22.000	22.221,3	101,0	350	55,1	15,7
— Štekel – razr.	13.000	9.906,5	76,2	2.560	2.587,9	101,1
— Štekel – ter. obd.	2.700	3.008,6	111,4	2.700	2.801,4	103,8
Valjar. žice in prof.	9.940	10.823,3	108,9	700	1.864,6	266,4
— žice	7.700	7.927,2	103,0	700	1.365,1	195,0
— profilov	2.240	2.896,1	129,3	—	499,5	—
Valjar. deb. pločevine	8.710	8.761,2	100,6	8.600	8.565,6	99,6
Hlad. valj. Bela	8.100	5.621,1	69,4	8.100	5.519,7	68,1
Hlad. valj. Jesenice	2.640	2.652,9	100,5	2.500	2.452,5	98,1
Žičarna	5.900	5.981,8	101,4	4.430	4.453,4	100,5
Profilarna	2.300	2.221,6	96,6	2.100	2.051,5	97,7
Skladišče-38	190	32,6	17,2	190	32,6	17,2
Vratni podboji	70	82,1	117,3	70	82,1	117,3
Jeklovlek	1.490	1.606,4	107,8	1.490	1.605,5	107,8
Elektrode:	2.100	2.106,9	100,3	1.915	1.941,7	101,4
— elektr. + var. žica	1.540	1.518,7	98,6	1.535	1.514,9	98,7
— varilni prašek	80	70,6	88,3	80	70,1	87,6
— suhe mase	100	45,6	45,6	100	45,6	45,6
— ognjev. mat.	380	472,0	124,2	200	311,1	155,6
Žebeljarna	940	884,8	94,1	940	882,3	93,9
Skupaj				36.695	35.009,8	95,4
Elektr. Emona iz Zagr.				200	176,4	88,2
Vse skupaj	136.435	128.703,0	94,3	36.895	35.186,2	95,4

SKUPNA IN BLAGOVNA PROIZVODNJA V SEPTEMBRU POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

obratovanje s petimi SM pečmi, vendar ga zaradi pomanjkanja delavcev ni bilo mogoče realizirati. V elektro jeklarni je bilo zaradi slabe vzdržnosti dolo-blokov več remontov, ASEA električna peč je bila v tridnevnem remontu zaradi zamenjave dna, razen tega pa je bil proizvodni program zelo zahteven.

Izpolnjevanje kvalitete asortimenta je bilo v jeklarni v septembru nekoliko slabše kot v avgustu. Od skupno 628 naročenih sarž je bilo 165 ali 26 % menjav, rezervnih oziroma zgrešenih. V avgustu je bilo teh sarž 25 %.

Pri vlivljanju sarž kvalitete dinam, je bila situacija slabša kot v avgustu. Skupno je bilo naročenih 120 sarž te kvalitete, odlita pa 101 ali 84,1 % (v avgustu 87,5 %).

TOZD LIVARNA

Livarna je v septembru precej presegla planirano skupno proizvodnjo. Zunanjim naročnikom je bilo odpremljenih 11,9 tone jeklenih odlitkov, kar je letos daleč največja mesečna količina in za 17,5 tone več kot v avgustu.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

V septembru so dosegli v tej valjarni letos najnižje zastoje na obratovalni čas, in sicer 28,07 %. Da ni

bila dosežena tudi temu ustrežna visoka proizvodnja, so bili glavni vzrok zastoji zaradi okvar na valjarskem ogradju štekel. Zato večkrat ni bilo mogoče v času obratovalne kampanje potisne peči valjati kombinirano trakov in slabov za valjar, no debele pločevine, kar znatno poveča proizvodnjo. Potisna peč je obratovala v času od 1. do 5. in od 16. do 30. septembra in je v tem času prevajala 9215 ton domačih in tujih slabov. Med obratovalno kampanjo potisne peči je bilo izvaljenih 108 kosov TVT dinam, kvalitete, kar je 49 kosov manj kot so planirali.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Valjarna žice je v septembru obratovala dobro in je imela z 38,24 % letos tudi najnižje zastoje za obratovalni čas. Dne 26. septembra je bil tudi pričetek letošnjega glavnega remonta v tej valjarni, katerega trajanje je bilo planirano 14 dni.

Valjarna profilov je planirano skupno proizvodnjo v septembru močno presegla.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Kljub nekoliko tanjšemu dimenzijskemu asortimentu je ta valjarna dosegla v septembru z družbenim planom predvideno skupno proizvodnjo.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

V tem mesecu so bile v valjarni štekel precejšnje težave z valjanjem TVT dinam, kvalitete. Zato niso uspeli pripraviti dovolj vložka te kvalitete. Vzporedno s tem pa je bila zaradi pogostih menjav proizvodnega programa na Sendzimir ogradju tudi proizvodnja ostalih kvalitete nižja.

Dinamo kvalitete je bilo proizvedenih 1478 ton, kar je za 282 ton manj kot v avgustu, medtem ko je dosegla proizvodnja nerjavnih jekel 128 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

V septembru je bilo nekaj težav zaradi večjih zastojev na valjarskih strojih. Kljub temu je bila s pomočjo nadurnega dela ob sobotah in nedeljah, planirana proizvodnja dosežena. Proizvedeno je bilo 582 ton dinam, HVT (v avgustu 531), medtem ko je bila proizvodnja nizkolegiranih in visoko ogljikovih kvalitete samo 143 ton (v avgustu 209 ton) zaradi okvare na valjarskem ogradju veliki Demag.

TOZD ŽIČARNA

Žičarna je v septembru z družbenim planom predvideno skupno in gotovo proizvodnjo dosegla. Pri kvalitetskem asortimentu je bil rezultat ugodnejši kot v avgustu in je bilo proizvedeno 1044 ton patentirane žice (v avgustu 988 ton), 384 ton VAC žice (v avgustu 346 ton) in 85 ton EPP žice (v avgustu 75 ton).

TOZD PROFILARNA

V septembru Profilarna ni dosegla planirane proizvodnje. Glavni vzrok je bil v tem, da je bilo oblikovano 219 ton profilov za odbojnik za ceste, predelano pa je bilo samo 73 ton.

TOZD VRATNI PODBOJI

V septembru je bila proizvodnja in odprema večja kot v juliju in v avgustu, vendar še vedno pod družbenim planom. Problematika s pomanjkanjem naročil se tudi v tem mesecu ni spremenila.

TOZD JEKLOVLEK

Z dobrim delom je Jeklovlek tudi v septembru znatno presegel družbeni plan skupne in gotove proizvodnje.

TOZD ELEKTRODA

Z družbenim planom predvidena skupna in gotova proizvodnja je bila sicer presežena, vendar planirana proizvodnja vseh dodatnih materialov ni bila dosežena. Nekoliko je zaostala proizvodnja varilne žice in taljenega praška. Pri varilni žici so bile težave s pravočasnim prevozom valjane žice iz valjarne žice v žičarno.

TOZD ŽEBELJARNA

Žebeljarna je v septembru zaostala za družbenim planom skupne proizvodnje za 55 ton. Vzrok je bil v povečanju zastojev na žebeljarskih strojih zaradi mehanskih okvar in povečana odsotnost delavcev. Razen tega se je tudi povečala zaloga nedovršene proizvodnje za izvoz in to delno zato, ker naročila niso bila kompletirana in zato, ker kupci niso pravočasno poslali potrebne dokumentacije.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 16. 10.	SVETINA BOGOMIR	ISKRA-BRANE
TOREK – 17. 10.	KAVČIČ IVAN	ROTAR VINKO
SREDA – 18. 10.	ERŽEN STANE	TRONTELJ MARJAN
ČETRTEK – 19. 10.	ZIDAR JOŽE	RAVNIKAR JOŽE
PETEK – 20. 10.	PRISTAVEC BOŽIDAR	RAVNIHAR PETER
SOBOTA – 21. 10.	ARH JANEZ	LOGAR IGOR
NEDELJA – 22. 10.	KRAPEŽ BERTI	CUZNAR ALOJZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 16. do 21. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar;
popoldan: III. in IV. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec.
V soboto, 21. oktobra, samo dopoldan III. in IV. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar.
V torek, 17. oktobra, in v četrtek, 19. oktobra, od 13. do 19. ure, dodatno za Železarno – I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar.
Popoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.
V torek, 17. oktobra, in v četrtek, 19. oktobra, od 7. do 13. ure, dodatno za Železarno – II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.
V soboto, 21. oktobra, samo dopoldan I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PERSONALNE VESTI – SEPTEMBER

V mesecu septembru je sklenilo delovno razmerje 85 delavcev, prekinilo pa 82 delavcev.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Jože AMBROŽIČ, 1918, valjarna debele pločevine – 32 let v ŽJ, Francka KELIH, 1927, strojne delavnice – 32 let v ŽJ, Mijo MESTRIČ, 1919, varnostna služba – 18 let v ŽJ, Franc RADELJ, 1924, valjarna debele pločevine – 32 let v ŽJ, Emil ŠUSTERŠIČ, 1926, jeklovlek – 31 let v ŽJ, Franc TURK, 1917, energetika – 34 let v ŽJ in Rado VRTAČNIK, 1921, strojne delavnice – 31 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRL: Vinko ČUFER, 1924, žičarna – 26 let v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje.

ODŠLI V JLA: Sefik Begić, 1959, remontne delavnice, Djulaga Hadžić, 1959, valjarna bluming-štekel, Halid Hasić, 1959, energetika, Esad Kadić, 1959, vzdrževanje, Janko Košir, 1958, vzdrževanje, Boris Ličič, 1959, vzdrževanje, Emir Mršić, 1959, valjarna debele pločevine, Branko Ošlaj, 1959, hladna valjarna Bela, Marko Razinger, 1959, OTK, Selim Saračević, 1959, profilarna, Bojan Seiga, 1959, vzdrževanje, Mihajlo Šušić, 1959, žičarna.

V devetih mesecih letošnjega leta je sklenilo delovno razmerje 804 delavcev, prekinilo pa 729 delavcev.

Način prekinitev delovnega razmerja: starostno upokojeni – 73 oseb, invalidsko upokojeni – 26 oseb, umrli – 11 oseb, redna odpoved – 97 oseb, v JLA – 188 oseb, prek. na izjavo – 267 oseb, izključeni – 36 oseb, potek del. pogodbe – 31 oseb.

SE BOJIMO INJEKCIJE?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Gripa je zelo nalezljiva bolezen, ki se izredno hitro širi in se pojavlja v obliki večjih ali manjših epidemij. Sodoben promet, množica komunikacije pa to še posebno omogočajo. Najbolj znana in srh zbujajoča je bila epidemija španske gripe leta 1918/19, ki je zahtevala po vsem svetu 20 milijonov mrličev. Azijska gripa (A2) je 1957/58 okužila približno polovico človeštva! Samo v ZDA je pomorila v treh mesecih 40.000 ljudi! Koliko izgubljenih življenj in kolikšna škoda za gospodarstvo.

Za zdravega posameznika gripa ne predstavlja posebnega zdravstvenega problema. Nima tako hudih posledic kot otroška paraliza ali nalezljiva zlatenica. Toda le malo je boleznih, ki v tako kratkem času prizadenejo tolikšno število ljudi. Za določene skupine ljudi pa predstavlja visok rizik smrtnosti. Po letu 1957 je A2 samo v Ameriki zahtevala več kot 150.000 žrtev in največji delež je bil med starejšimi in bolniki, ki bolehalo zaradi kroničnih obolenj.

Gripa izbruhne ciklično. Posamezne vrste gripe se pojavijo vsako leto enkrat do dvakrat. Epidemična oblika, katere se najbolj bojimo, na dve do tri leta. Pandemija – epidemija, ki zajame ves svet – se pojavi na 30 do 40 let. Posamezni virusi se poimenujejo po večjih epidemijah ali pandemijah. Še vedno je virus grupe A2 najbolj močan in nalezljiv. Druge oblike A tipa niso tako škodljive. Tip B in C povzročata le milje oblike obolenj. Navedeni podatki so samo dokaz, kako nevarna je lahko gripa.

Zato smo se odločili s strokovno službo in predstavniki samoupravnih organov železarne Jesenice, da bomo tudi letos izvedli masovno cepljenje delavcev temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti žele-

zarne Jesenice, da bi preprečili ob morebitni epidemiji prevelik izpad delovnih ur in gospodarsko škodo. V delovni organizaciji kot je železarna Jesenice, delavci delajo v skupinah. Obolenje enega ogrozi vso skupino. Izpad obolelega delavca na delovnem mestu predstavlja dodatno obremenitev preostalih.

Izkušnje kažejo, da cepljenje zagotavlja določeno stopnjo individualne in kolektivne zaščite pred obolenjem. V primeru epidemije dobra precejnost kolektiva zmanjša izgubo delovnih dni. Zato naj bi bila vakcinacija čimbolj masovna. Pri 100 % precejnosti lahko pričakujemo zaščito med 50–80 %. Cepili bomo z mrtvim – inaktiviranim cepivom, ki vsebuje po zagotovilu zavoda SRS za zdravstveno varstvo tiste viruse gripe, ki bodo v letošnji sezoni najverjetneje povzročili morebitno epidemijo. To sta virusa gripe A Victoria 3/75 in SSSR 90/77 in virus B Hongkong 5/72. Victoria 3 je bila leta 1975 povzročitelj epidemije, ki se je začela v Angliji, SSSR 90 pa je bila gripa, za katero so v lanskem letu obolevali v Rusiji, pa k sreči k nam ni prodrla. S tem cepivom lahko cepimo otroke od sedmega leta dalje in odrasle, predvsem pa kronične bolnike in starejše osebe. Cepimo dvakrat po 0,5 ml cepiva pod kožo nadlehti v presledku enega meseca.

Kaj več o bolezni, njenih znakih, poteku in zdravljenju na domu pa drugi. Do takrat pa premislite ali lahko odtehta strah pred injekcijo korist, ki nam jo camo cepljenje prinese.

dr. Branimir Čeh

NIZEK OSEBNI DOHODEK ZARADI SLABIH PROIZVODNIH REZULTATOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

rili majhno proizvodnjo, zato povprečna stimulacija znaša le 4,7 %.

Osební dohodek na zaposlenega je v mesecu septembru za 23,7 % večji od lanskoletnega povprečja, kumulativno devetih mesecev pa je za 13,6 % večji od leta 1977. Osební dohodek za 182 ur znaša 5.835 din, v letu 1977 pa je znašal 4.707. Povprečje znaša 24 % v tem mesecu, kumulativno pa 14,4 %.

Kot že nekaj mesecev, naraščajo naši osebni dohodki hitreje kot nivo življenjskih stroškov. Če so nam orientacija prve objavljene ocene gibanja življenjskih stroškov za september, zaostajamo v kumulativni osebni dohodek le še nekaj več kot 0,1 % za nivojem življenjskih stroškov.

TOZD Vzdrževanje je največ pridobil na osebnem dohodku, saj je

razlike na prejšnji mesec kar plus 456 din, kar predstavlja 7 % višji osebni dohodek na zaposlenega. Delavci so si ga prislužili z boljšim učinkom in z zelo velikim številom delovnih ur.

Obratno pa je v TOZD Valjarna bluming-štekel, kar devet plačanih ur na zaposlenega manj (5 %), z dodatnim vplivom nadurnega pribitka, ob nekoliko povečanem številu bolezenske odsotnosti in za 2 % manjšo stimulacijo. Skupaj je tako v tej TOZD za 258 din oz. 4,4 % manjši osebni dohodek na zaposlenega.

Naj na koncu navedemo še eno značilnost septembrskih osebnih dohodkov. Vse TOZD hladne predelave imajo namreč večji osebni dohodek na zaposlenega in na plačano uro. Razen TOZD Žebeljarna, so imeli vse večjo proizvodnjo kot v avgustu, imajo dokaj visok odstotek stimulacije za proizvodnjo in odstotek doseganja norme, oz. premije.

obdobje	ur/os.	din/h	din/os.	povpr. % uč.	indeks 100	indeks življ. stroškov
leto 1976	189,0	22,57	4.227	31,87	86,19	87,3
leto 1977	189,6	25,86	4.904	32,98	100,00	100,0
I–III 1978	187,3	27,01	5.058	34,85	103,14	110,1
I–VI 1978	187,3	28,45	5.330	34,81	108,69	111,9
julij	190,8	32,03	6.109	34,10	124,57	116,8
avgust	191,3	31,29	5.987	34,46	122,08	117,3
september	189,3	32,06	6.067	33,56	123,72	118,8
I–IX 1978	188,4	29,59	5.573	34,55	113,64	113,8

TOZD Remontne delavnice

22. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Remontne delavnice Ciril Vister je 21. septembra sklical 22. redno sejo in v obravnavo in sklepanje poleg pregleda sklepov predlagal:

zdrževanje sredstev za TOZD RD, predloga samoupravnega sporazuma o inovacijah v SOZD Slovenske železarne, predloga samoupravnega sporazuma o merilih in postopkih za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino, samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje Jesenice in medobčinske skupnosti Gorenjske, sklep, da se s septembrom povečajo osnovne tarifne postavke za 5 %, sklep za izplačevanje dela akontacije OD pred izplačilnim dnevom, nove kategorizacije delovnih mest v administraciji, spremembe nagrad za dejavnosti v ZJ, preliminarnega plana izdelavnih ur po obratih TOZD za leto 1979, imenovanje in pritožbe.

Na osnovi poročila vodja TOZD so na seji ugotovili, da so bili vsi sklepi 21. seje realizirani, podani pa so bili tudi odgovori delegatom na njihova vprašanja.

Na osnovi poročila predsednika odbora za gospodarstvo TOZD RD in njihovega priporočila, je DS sprejel predlog povečanja obsega izgradnje prve faze strojnih delavnic in predlog združevanja amortizacijskih sredstev TOZD RD. Vodstvo TOZD RD pa je zadoštilo, da skupno s TOZD Energetika uredi knjižni prenos osnovnega sredstva »zgradba stare kisikarne Jesenice« v upravljanje TOZD RD.

Po obravnavi predloga samoupravnega sporazuma o inovacijah SOZD Slovenske železarne so delegati sklenili, da ga sprejmejo s pripombo, da se predlagani tekst k 39. členu spremeni v toliko, da se črta besedica »lahko« in se glasi: »V tistih delovnih organizacijah, kjer je ustanovljeno društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav (DIATI) se temeljne organizacije sporazumejo o višini odškodnine, ki jo bodo plačevale temu društvu v določenem odstotku od realiziranih tehničnih izboljšav ali koristnih predlogov...« (ostali tekst ostane isti).

Soglašali so, da se pristopi k podpisu samoupravnega sporazuma o merilih in postopkih za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino in za podpisnika imenuje vodjo TOZD Miroslava Noča.

Po razlagi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske in medobčinske skupnosti za zaposlovanje je DS soglašal z ustanovitvijo samoobčinske skupnosti za zaposlovanje, medtem ko je za ustanovitev medobčinske skupnosti zahteval dodatno razlago na naslednji seji DS TOZD RD.

Delegati so soglašali, da se s 1. septembrom povečajo osnovne ovrednotenja del in nalog za 5 %. Na osnovi 71. člena samoupravnega sporazuma o skupnih merilih in osnovah za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe v DO je DS sprejel nekaj dopolnilnih členov o izplačevanju akontacije.

V nadaljevanju so obravnavali predlog spremembe vrednosti delov-

nih mest, za katere se zahteva dveletna administrativna šola, srednja strokovna izobrazba in visoka ali višja strokovna izobrazba v računovodski stroki. Sprejeli pa so tudi povišanje nagrad za dejavnosti.

V skladu s statutom TOZD so naročili vodjo TOZD, da najkasneje do 2. oktobra pripravi predlog o osnovah plana TOZD RD za leto 1979. Glede na to, da je vodja TOZD RD predlog že pripravil, naroča, da se predlog dopolni s konkretnimi zahtevami po dejavnostih v TOZD. Tako dopolnjeni predlog se da v javno razpravo SDS, ki mora biti zaključena do 15. oktobra.

Na predlog osnovne organizacije sindikata so imenovali za predsed-

nika odbora za inovacije Božidarja Pristavca, za člana odbora za gospodarstvo Antona Pazlarja in za člana odbora samoupravne delavske kontrole pri SIS za železniški in luški promet SRS Joža Lenarja iz TOZD Transport.

Pri obravnavi pritožbe o preizku vrednotenem delu predkalkulanta v pripravi dela, zaradi dodatne zadolžitve, je zahteval, da vodja TOZD in vodja priprave dela ugotovita količino in delitev dela na pripravi dela in te ugotovitve posredujejo na prihodnji seji DS.

Delegati so ugotovili, da razpis računovodja ni v skladu s statutom TOZD, po katerem so samoupravni organi pristojni za razpisovanje prostih delovnih mest. Zaradi poenotenja procesa so pooblastili že imenovano razpisno komisijo in potrdili objavljen razpis prostih delovnih nalog računovodja TOZD RD. Imenovana komisija naj po enotnih kriterijih izvede izbor med prijavljenimi kandidati in predlog predloži DS TOZD RD na naslednji seji.

NZ

TOZD Elektrode

15. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD Elektrode je imel 28. septembra 15. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Franc Terseglav.

Sprejeli so poročilo o izvrševanju sklepov in ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni, razen dveh, ki se nanašata na program investicij in nagrajevanja plaševalcev. Ugotovili so, da priprava investicije za proizvodnjo aglomeriranih praškov poteka po programu. V zvezi z investicijami je odbor menil, da je nujno potrebno pripraviti tudi program za proizvodnjo polnjene žice. Naročil je naj se predlog nagrajevanja plaševalcev pripravi do naslednje seje delavskega sveta.

Obravnavali in sprejeli so proizvodne rezultate za mesec avgust. Skupni plan TOZD je bil dosežen 107,2 %, plan proizvodnje dodatnih materialov za varjenje le z 98,7 % in sicer pri plaščenih elektrodah 96,6 % pri VP žici 84,5 % in pri taljenih praških 102,4 %. Skupni plan TOZD je bil v avgustu presežen zaradi visokega presežanja plana pri proizvodnji ognjevarnih materialov, ki je bil dosežen s 163,6 %. Plan pri plaščenih elektrodah ni bil dosežen zaradi pogostih okvar na sušilnih napravah in zaradi neena- komerne in komaj zadostne dobave EO žice. Tudi dobava VP žice količinsko ni bila zadovoljiva.

Plan odpreme je bil dosežen 95,6 %, v primerjavi s proizvodnjo pa 99,7 %. Izvoz je bil realiziran po planu.

V mesecu avgustu so v TOZD znižali stroške za 1.974.083 din. Odbor je menil, da je potrebno vložiti vse napore, da bodo rezultati dela v naslednjih mesecih in ob zaključku leta čimboljši.

Potrdili so predlog operativnega plana za oktober v skupni količini 2100 ton. Opozorili so, da se morajo TOZD zagotoviti zadostne količine EO in VP žice, ker TOZD drugače ne more izpolnjevati sprejetih obveznosti in dosegati dobrih poslovnih rezultatov.

Obravnavali so predlog osnove plana za leto 1979 in ga sprejeli. Pri tem so pripomnili, da morajo biti zagotovljene surovine, rezervni deli in zadostne količine jekla za EO in VP žico.

Izboljšati se mora tudi kvaliteta površine EO žice in odpraviti kolenčastost žice.

Obravnavali so še realizacijo kooperacijske pogodbe z Oerlikonom, ki ni zadovoljiva in je potrebno, da se planirane količine za leto 1978 realizirajo. V kolikor bo kooperacijska pogodba z Oerlikonom obnovljena, se mora v letu 1979 realizaciji programa nameniti več pozornosti.

Obravnavali in sprejeli so poročilo o gibanju osebnega dohodka za mesec avgust.

Sprejeli so poročilo o izvajanju delovnih ciljev v letu 1978. Ugotovili so, da je večina delovnih ciljev izvršenih, nekaj pa se jih še uresničuje. Vse nedokončane naloge je potrebno izvršiti do konca leta 1978.

MS

TOZD Žičarna

20. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 29. septembra, je predsednik Ciril Resman sklical 20. redno sejo odbora za gospodarstvo v TOZD Žičarna. Uvodoma je člane odbora seznanil z izvajanjem sklepov zadnje seje, ki so bili realizirani.

V nadaljevanju je odbor sprejel poročilo o proizvodnih rezultatih za mesec avgust. Operativni plan je bil enak družbenemu in je predvideval 5300 ton vlečene žice, proizvedeno pa je bilo 5471 ton. Poraba potrošnega materiala in dejanski stroški sta bila nižja od planiranih.

Člani odbora so potrdili tudi operativni plan za mesec oktober, ki je enak družbenemu planu in predvideva 6000 ton vlečene žice. Za prodajo 4470 ton in za domačo predelavo 1530 ton žice.

zaradi okvar, potrebnih popravila in predlagala, da naj bi se pomočniki žebjarjev po potrebi premaknili na dopoldansko in popoldansko dnino. Člani SDS žebjarja 3 se pritožujejo, da morajo delavci v kopalnici stati na betonu ter da v pocinkovalnici ventilator, ki je sicer nov, ne dela. Vprašujejo tudi zakaj se banja, ki pušča, ne zamenja, čeprav je nova že narejena in kje so obljubljeni kaloriferji. Pravijo tudi, da bo na tretji žebjarjski skupini treba zamenjati žlebove pri strojih, v čistilnici pa popraviti cevi, ker iz bobnov pušča premalo žaganja. Člani SDS zavijalnice žebjarne pa so se med drugim pogovarjali o enem izmed svojih sodelavcev, ki odklanja delo. Bili so si enotni, da se mu piše samo toliko ur kolikor jih opravi, ostale pa se mu piše kot izostanek.

SDS priprava dela iz TOZD Remontne delavnice je sklenila v oktobru organizirati srečanje delavcev priprave dela. Razpravljala je tudi o načinu, na kakršnega je eden izmed delavcev poskušal prikazati stanje v pripravi dela delavskemu svetu TOZD Remontne delavnice ter njegov odnos do nadrejenih in ga obsodila. Meni namreč, da je podobne stvari potrebno reševati najprej v okviru delovne skupine.

V TOZD Vzdrževanje se je sestalo osem delovnih skupin. Kar šest izmed njih je obravnavalo samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z delovno skupnostjo skupnih služb SZ. Na sestankih oziroma zborih delavcev je bilo postavljenih kar precej vprašanj tudi v zvezi z vzdrževanjem. Dve SDS vzdrževanje Javornik opozarjata, v zvezi s planom kadrov, na stalno pomanjkanje ključavničarjev in varilcev, v zvezi s problematiko zastojev pa na to, da se vsi zastoji pišejo na TOZD Vzdrževanje, čeprav jih opravljajo delavci remontnih delavnic. SDS vzdrževanje Bela 2 opozarja na pomanjkanje rezervnih delov brez katerih ne more biti dobrega vzdrževanja ter na probleme do katerih prihaja zaradi odsotnosti (bolovanje, dopusti) nekaterih kategorij delavcev, zlasti inštalaterjev, žerjavovodij in mazilnih ključavničarjev. SDS vzdrževanje Bela 4 prav tako opozarja na probleme, ki se pojavljajo pri kadrovski zasedbi dne. Ugotavlja namreč, da večjih del ne morejo opravljati brez strugarja in polne zasedbe dne, ter da je zato za delavce, ki dalj časa bolujejo, potrebno najti ustrezno zamenjavo. Opozorila je tudi na nekatere probleme napredovanja in kategoriziranja del in opravil, ki se jim v primerjavi

V petek, 22. septembra, je predsednik delavskega sveta TOZD Strojne delavnice sklical 18. redno sejo. Pri pregledu sklepov, o čemer je poročal vodja TOZD, so ugotovili, da so še vsi v fazi reševanja, ker zaradi prekratkega roka od zadnje seje še niso dobili odgovorov na nekatera vprašanja in sklepe.

Z ugotovitvami odbora za gospodarstvo pri DS Železarne v zvezi z gibanjem osebnih dohodkov v Železarji in s povečanjem osnov osebnih dohodkov za pet odstotkov je delavski svet soglašal s pripombo, da se v bodoče, če pride do povečanja kategorij zaradi povečanja življenjskih stroškov, vzame povprečni OD kot osnova za procentualno dviganje tarifnih postavk in se s tem onemogoči socialna diferenciacija. Če pa pride do povečanja zaradi boljšega uspeha, pa naj se procentualno dviga po prispevku.

Delavski svet je obravnaval tudi predlog za spremembo vrednosti de-

lovnih mest, ki jih je pripravil SEO — oddelek za nagrajevanje, in sicer za naslednja delovna mesta: administrator personalne evidence iz 6. v 7. ktg., kalkulant iz 10 v 11. ktg., obračunovalec delovnih nalogov iz 5. v 6. ktg., administrator priprave dela iz 5. v 7. ktg., in evidentiratelj materiala iz 5. v 6. ktg. in jih potrdil. Kategorizacija je enotna za vso Železarno. Predlog je prešel vse faze usklajevanja, prek poslovnega odbora Železarne, izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata in strokovnih služb. Delavski svet predlaga, da se reši tudi kategorizacija za snažilke in transportne delavce in to v vsej Železarji, saj delegati menijo, da so ta delovna mesta, oziroma dela in opravila preizkušena. Delegati so imeli pripombo na to, ker predlog ni bil obravnavan na sestankih samoupravnih delovnih skupin, vendar je tov. Klinar — predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD SD pojasnil, da to ni potrebno, ker je ta predlog obravnavan že sindikat Železarne in druge družbenopolitične organizacije v naši delovni organizaciji ter poslovodni odbor.

Oddeku za nagrajevanje delavski svet predlaga, oziroma naroča, da naredi analizo ovrednotenja vseh sorodnih delovnih mest v vseh temeljnih organizacijah, ker so različno kategorizirana.

Delavski svet je v nadaljevanju obravnaval osnove plana za leto 1979. Delavski svet je o predlogu osnov plana razpravljal že na 17. seji. Zato je na tej seji delegate vodja TOZD seznanil s potekom akcije, ki je potrebna, da se tak predlog plana dokončno osvoji kot plan za leto 1979. DS je v zvezi s tem sklenil, oziroma naročil vodji TOZD, da najkasneje do 2. oktobra pripravi predlog o osnovah plana TOZD za leto 1979.

Delavski svet je obravnaval tudi razpis za prosta dela in naloge računovodja in ugotovil, da razpis za računovodja TOZD ni v skladu s statutom TOZD. Soglašal pa je z objavljenimi razpisnimi pogoji. Na prihodnji seji bodo obravnavali predlog kandidata za delovne naloge računovodja. Potrdili pa so tudi kategorijo, ki je usklajena z ostalimi TOZD, in sicer šifra 7402, U4, 17. ktg.

Na predlog IO osnovne organizacije sindikata je delavski svet TOZD Strojne delavnice imenoval v skupno disciplinsko komisijo pri SIS za železniški in luški promet Jožeta Lenarta.

Predsednik delavskega sveta je ob sklepu seje naročil vsem samoupravnim delovnim skupinam, ki so brez kandidatov v samoupravnih organizacijah, naj v najkrajšem roku pripravijo kandidate. JM

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

z delavci v drugih obratih zde krivični (zakaj dober skupinovodja ne more napredovati, zakaj ima skupinovodja strugarne valjev višjo kategorijo, zakaj imajo strojniki RTP Bela kategorijo več kot strojniki bluming-štekla ipd.) Menijo tudi, da bi morali imeti večje odstotke giblivega dela osebnega dohodka. V zvezi z nenadzorovanim odlaganjem popravljenih rezervnih delov, ki se vračajo v delavnico in o katerih nič ne vodi evidence, kje se kakšen del nahaja, predlagajo, da naj se vračajo v skladišče, kjer jih bo moč najti po šifrah kataloga. Ugotavlja tudi, da adaptacijska dela v garderobi potekajo prepočasi. Skupina predlaga, da naj uvodke pri menjavah valjev nameščajo valjavci štekla sami, dalje, da bi bile žične vrvi v delavnici le na enem mestu in dostopne vsakomur ter, da je treba vsako odsotnost z dela obvezno javiti (za dopust dan prej, za bolezen pa prvi dan bolovanja) sicer pa pisati izostanek. SDS vzdrževanje hladne valjarne Bela 1 in 2 pa sta ustanovili novo, 23 člansko delovno skupino v kateri so sodelavci remontne skupine, priprave dela in asistenti, ki delajo samo dopoldan. Lepo in prav, če ... če delavci TOZD Vzdrževanje ne bi sprejeli statuta s katerim so v drugem odstavku 62. člena sami sebi predpisali naslednji postopek, namreč da »SDS ustanovi delavski svet TOZD na pobudo delavcev in na predlog strokovne službe«.

V TOZD Energetika so SDS elektroenergija 1, 2, 3 in 4 ter PIV 3 na zborih delavcev brez pripomb potrdile samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z delovno skupnostjo skupnih služb SZ. SDS PIV 3 pa je razen sporazuma obravnavala še smernice plana za leto 1979, analizo bolezenske odsotnosti ter sklepe odbora za delovna razmerja, odbora samoupravne delavske kontrole, odbora za gospodarstvo in delavskega sveta TOZD Energetika.

SDS mehanična delavnica v delovni skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje je razpravljala o sporazumu o posebni finančni službi. Skupina ugotavlja, da je zadnje čase prišlo v to delovno skupnost precej mladih kadrov. Zato predlaga požitvev mladinskega dela in vključitev slehernega mladina v mladinsko organizacijo.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo prejeli iz šestih temeljnih organizacij in ene delovne skupnosti 22 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Kar 16 delovnih skupin je obravnavalo samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela med delavci temeljnih organizacij in delavci delovne skupnosti skupnih služb Slovenske železarne, ena je razpravljala o sporazumu o posebni finančni službi Železarne, dve pa o smernicah plana za prihodnje leto. Smernice plana za leto 1979 morajo sprejeti delavci na zborih delovnih skupin, delavski sveti pa bodo zatem usklajevali morebitne pripombe in sprejemali ugotovitvene sklepe.

V valjarni bluming štekel se je sestala SDS adjustaža bluming 2. Skupina je analizirala delo v preteklem mesecu. Razpravljala pa je tudi o varstvu pri delu, o redu v obratu in čistljenju strojev ter pregledala oceno delovnega prispevka.

V TOZD Jeklovlek je SDS brusilnica brez pripomb potrdila smernice plana za leto 1979 in izdelala delovno oceno sodelavcev-kandidatov za šolo za metalurške delavce. Razen tega je spregovorila tudi o sobotnem nadurnem delu, ki ga je potrebno vpeljati zaradi izpolnjevanja obveznosti do naročnikov.

V TOZD Žebjarja so vse SDS obravnavale samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z delovno skupnostjo skupnih služb SZ. Na sporazum niso imele pripomb. Posamezne SDS pa so imele tudi nekaj vprašanj in predlogov v zvezi s svojo notranjo problematiko. Na sestanku SDS žebjarja 1 je bilo postavljeno vprašanje popravila enega izmed bobnov za čiščenje žičnikov, ureditve sušenja žaganja, načina pisanja nadomestnih ur in popravila silosov ter zahteva, da se čistilcem žičnikov prizna še ena prahotesna zaščitna obleka in perilo. Tudi SDS žebjarja 2 se je soočala s problemom sušenja žaganja, kajti mokro žaganje s katerim se ne da čistiti, je vzrok, da se slabo očiščeni žičniki ponovno vračajo v čistilnico. Skupina je opozorila, da je več strojev na II. grupi, ki stojijo

20-LETNICA IZGRADNJE AVTOCESTE LJUBLJANA — ZAGREB

Letos praznujemo 20-letnico izgradnje avtoceste Bratstva in enotnosti od Ljubljane do Zagreba. Na tej delovni akciji je sodelovalo 5452 slovenskih fantov in deklet, ki so jim

SEJA KOMISIJE ZA INFORMIRANJE PRI KS ZSMS ŽELEZARNE

Pred nedavnim je bila seja komisije za informiranje pri koordinacijskem svetu zveze socialistične mladine v železarni Jesenice. Člani so razpravljali o kadrovskih problemih, pogovarjali pa so se tudi o nalogah, ki jih čakajo v okviru desetega kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije. Pri obravnavanju kadrovskega problema so poudarili, da je aktivnih le približno polovico članov komisije, ostali pa delajo le občasno. Sklenili so, da do kongresa opravijo nekatere kadrovske spremembe ter komisijo razširijo na devet članov. Nove članke bodo skušali dobiti iz vrst mladih informatorjev, ki delujejo v posameznih osnovnih organizacijah. Nadalje so se dogovorili o aktivnosti pred desetim kongresom. Mladi informatorji v železarni bodo pripravili tri stenske časopise, na katerih bodo predstavili delo in aktivnosti mladih pred kongresom. Stenske časopise bodo postavili pri vstopu v železarno na Jesenicah, Javorniku in Koroški Beli. Določili so tudi posamezne članke komisije, da pripravijo prispevke za glasilo občinske konference Horizont, ki bo izšlo v počastitev desetega kongresa.

Ob koncu so se dogovorili, da bodo takoj po kongresu obdelali zaključke, ki jih bo kongres prinesel na področju informiranja in obveščanja mladih ter da bodo na podlagi zaključkov pripravili ustrezen akcijski program. Kot so poudarili, bodo najprej morali pripraviti več izobraževalnih oblik za tiste članke komisije, ki jih bodo sedaj vključili v delo in za novoizvoljene mlade informatorje v posameznih osnovnih organizacijah. JR

100 DIJAKOV CENTRA SREDNJIH ŠOL NA STOLU

Center srednjih šol Jesenice je prvi športni dan organiziral v počastitev X. kongresa ZSMS, ki se bo začel 12. oktobra v Novi Gorici. V petek, 22. septembra, smo se vsi dijaki centra zbrali na Koroški Beli. Od tam smo se podali proti Valvasorjevemu domu, najbolj vztrajni pa so nadaljevali pot na Stol. Naša akcija je v celoti uspela, saj je Stol osvojilo precej več kot 100 dijakov, med njimi pa je bilo tudi nekaj profesorjev.

Mladinci CSS se tudi drugače vključujemo v predkongresne aktivnosti. Izvedli smo dokaj uspešno javno razpravo o dokumentih za X. kongres ZSMS. Na njej smo izpostavili različne probleme, ki nas tarejo in se o njih tudi pogovorili. Ugotovili pa smo, da mladina na centru le ni tako neaktivna, kot vsekoli ugotavljamo in, da se kažejo določeni uspehi pri delu. Predvsem moramo v bodoče k delu v ZSMS pritegniti kar največje število mladih, saj pogosto sploh niso seznanjeni s tem, kaj mladinska organizacija dela. V tem smislu moramo izboljšati tudi sistem informiranja.

Pred kongresom imamo v programu še nekaj akcij, kot so športni turnir vseh treh šol, izdaja Mladega informatorja, fotografska razstava in očistevalna akcija. DM

pomagali mladi pa tudi malo starejši iz drugih jugoslovanskih republik. Da bi slovesno počastili to obletnico, pripravljajo proslavo, ki se povezuje tudi s svečano sejo republiške konference zveze socialistične mladine ob 35-letnici ustanovitve zveze slovenske mladine kot enotne družbenopolitične in vzgojne organizacije mlade generacije v Sloveniji.

Ob tem velja poudariti velik prispevek jugoslovanske mladine, ki je s prostovoljnimi delom zgradila za tiste čase največjo, najdaljšo in najmodernejšo prometnico v Jugoslaviji, hkrati pa moramo povedati, da je gradnja potekala v izredno težkih ekonomskih in političnih razmerah, zato je njihov prispevek še toliko večji.

Ko letos proslavljamo to obletnico, pa bi radi na občinskih konferencah zveze socialistične mladine dobili tudi imena tistih brigadirjev, ki so tedaj delali na tej cesti pa tudi imena brigadirjev, ki so v prvih povojnih letih sodelovali na akcijah širom naše domovine. Tako bi lahko

PRVO SREČANJE MLADIH DELAVCEV JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARN

V soboto, 23. septembra, je bilo v železarni Sisak prvo srečanje mladih delavcev iz vseh jugoslovanskih železarn.

V Sisku so se zbrali mladi iz železarn: Split, Skopje, Smederevo, Zenica in Slovenske železarne, poleg Magnohroma iz Kraljeva, in rudnika Kostolac, kot pobratenega mesta s Siskom. Srečanje je imelo športno-kulturni značaj, predvsem pa je bilo namenjeno spoznavanju in spodbujanju mladih za umetniško-ustvarjalno in inovacijsko dejavnost.

V Sisku so nas pričakali v petek in nas peljali v naselje MDB »Sava 78«, kjer smo prenočevali in kjer se je odvijal tudi kulturni del našega srečanja. Dobili smo napisani program srečanja z razporedom športnih tekmovanj. Po večerji smo imeli prosti čas in prvo priliko za spoznavanje z mladimi.

V soboto so se takoj po zajtrku začela športna tekmovanja. Vsa športna srečanja so bila v športnem centru železarne Sisak. Mladi so se srečali v nogometu, namiznem tenisu, streljanju, teku na 100 m in 1500 m in v šahu. Športna srečanja so bila manifestativnega značaja, vseeno pa ni manjkalo tekmovalnega duha.

Po kosilu smo si ogledali železarno. Večer je bil namenjen ogledu

priljubljen slovesno srečanje nekdanjih in sedanjih brigadirjev, hkrati pa tudi razne razstave o delu in življenju nekdanjih in sedanjih brigadirjev. Dobrodošle so vse slike, zapisi in ostali material, ki naj bi prikazal tedanje delo in življenje na akcijah.

Ob 20-letnici avtoceste pripravljajo v Novem mestu vrsto prireditev, osrednja pa bo 21. oktobra ob 11. uri na Titovem trgu in nanjo vabijo udeležence te delovne akcije, povojne in sedanje mladinske aktiviste.

Na tej akciji so z Gorenjske sodelovali: pionirska, prva krajska Stane Žagar, v peti izmeni je avgusta delala študentska in srednješolska ter četrti krajska brigada Pavla Mede, v šesti izmeni je delala prva gorenjsko-primorska brigada in v sedmi izmeni druga gorenjsko-primorska brigada.

Na vsej tej akciji je sodelovalo 466 brigad s skupaj več kot 53.000 brigadirji, med njimi 50 slovenskih.

Zato na občinski konferenci zveze socialistične mladine na Jesenicah in v Radovljici pozivajo vse, ki so sodelovali na tej akciji ali pa poznajo koga, ki se je udeležil, da to sporočijo na občinsko konferenco na Jesenicah ali v Radovljici. Rk

razstave na kateri so bila razstavljena tudi likovna dela, ki so jih naredili slikarji iz nekaterih železarn. Mladinci iz Splita so prinesli še nekaj skulptur. Največjo pozornost na razstavi so vzbujala likovna dela, predvsem pa inovacijski dosežki našega sodelavca Viktorja Zana. Mladi so se dremali pri razstavljenih inovacijah in se zanimali za tehnologijo, izdelavo, kakor tudi za material in orodje za izdelavo tesnil. Vsem je tovarš Znan rad pojasnjeval kar jih je zanimalo. Iz knjige vtisov je bilo razvidno, da so bili mladi impresionirani z inovacijskimi dosežki tovarša Zana. Zanimali so se tudi za inovacijsko dejavnost v naši železarni.

Po večerji je bilo kulturno srečanje s kvizom, ki je zajemal vprašanja iz zgodovine enajstih kongresov zveze komunistov.

V nedeljo dopoldan so razdelili diplome in priznanja, vsi udeleženci pa so dobili značke in spominska darila.

Domačini, mladi železarji iz Siska, zaslužijo vso pohvalo za dobro organizacijo srečanja, ki je potekalo v prijetnem vzdušju, k čemur je največ prispevala njihova tradicionalna gostoljubnost.

Miroslav Buha

DRUGA SKUPŠČINA MDA PODRINJE — KOLUBARA V VALJEVU

V soboto, 30. septembra, je bila v Valjevu druga skupščina akcije »Podrinje-Kolubara 78«, katere so se udeležili tudi delegati MDB jeseniško-bohinjski odred — Jesenice. Na skupščini, na kateri so analizirali delo in življenje MDA, je bilo okoli 150 delegatov in gostov. Prišli smo do zaključka, da je bilo v celoti delo in življenje na MDA na zavidljivi ravni. Bilo je plodno, samoupravno organizirano in je mnogo prispevalo h krepitvi bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi Jugoslavije.

Delegati pa so v razpravi opozorili na nekatere pomanjkljivosti, o njih pa je govoril tudi naš delegat — Tihomir Kostić.

Ob sklepu je skupščina sprejela nekatere pomembne sklepe: — vse pripombe delegatov bodo zajete v zapisniku in na osnovi tega zapisnika bo na novo napisano poročilo o delu MDA »Podrinje-Kolubara 78«.

— potrdili so finančno poročilo akcije,

— osmim brigadam se podeli največje priznanje mladinske delovne brigade, to je plaketa Veljka Vlahovića.

Utemeljeni sklep skupščine, da je tudi jeseniška brigada predlagana zvezni konferenci ZSMS za največje priznanje — plaketo Veljka Vlahovića, smo sprejeli z veliko radostjo in ponosom, kajti plaketa je priznanje za ves naš trud in delo na MDA.

V tem trenutku je pred nami ponovno oživela celotna akcija, vsa delovišča, vsi napori, vse neprepane noči, vsi bilteni, stenski časopisi... Stiske rok ob slovesu, objokani obrazi in obljube, da se drugo leto ponovno srečamo. Vsi slabi in dobri trenutki.

Vsi ti spomini in radost pa so bili prežeti z zavestjo, da bomo drugo leto delali s še večjim elanom in mladostno zagnanostjo.

To priznanje nas obvezuje, da svojo aktivnost razširimo tudi v sami občini na raznih lokalnih delovnih akcijah in drugih aktivnostih. Da bomo aktivno delali povsod tam, kjer delamo in živimo.

Mnenja smo, da to zvezno priznanje ni samo priznanje naše brigade, temveč celotni mladini jeseniške občine.

T. M. D.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

STALNE ZALOGE HRANE V IZJEMNIH POGOJIH

Vsako gospodinjstvo mora imeti tudi zalogo osebne in skupne opreme, ki jo sicer uporablja za izlete v naravo in za taborjenja, dopolnjena pa pride prav ob evakuaciji prebivalstva. Če imamo primerno opremo, se tudi laže in pogostejše odločimo za tako potrebno daljše pešačenje v naravi ob sobotah in nedeljah.

PLANIRANI NAKUP ŽIVIL

Poleg varnosti, ki nam jo zagotavljajo stalne zaloge v gospodinjstvu, je pomembno tudi to, da si s sistematičnim in planiranim nakupovanjem zalog prihranimo čas, trud in denar ter hkrati zagotovimo pravilnejšo prehrano.

Marsikatero gospodinjstvo porabi za nakupovanje po pol ure na dan ali 3 ure tedensko, kar znaša 150 ur na leto. To je že 3,5 delovnega tedna na leto.

Tudi veliko moči porabimo, ko nosimo vse to domov. Za 4-člansko gospodinjstvo tehtajo živila za 1 teden približno 50 kg. Za nakup živil porabimo približno 38 % sredstev, ki so na razpolago za gospodinjstvo. Večina ljudi ima tudi premalo denarja, da bi si lahko privoščila vse, kar želi imeti. Zato moramo poskrbeti, da dobimo čim več za denar, ki ga imamo. Denar za hrano lahko porabimo na več načinov. Dnevno npr. pogosto kupujemo pecivo, sladkarije, čaj, kavo in začimbe, pivo in alkoholne pijače v večjih količinah, kot jih potrebujemo, pri preskrbi z zelenjavo, sadjem in mlekom pa smo varčni.

KAKO BOMO PLANIRALI

Cilj nakupovanja naj bi bil, da imamo doma živila, ki po količini in kakovosti ustrezajo našim potrebam, ki smo jih kupili čim ceneje in so hkrati osnova za fiziološko pravilno prehranjevanje.

Planiranje razdelimo na dva dela:

1. Določimo jedilnik, ki bo osnova za sestavo nakupov.
2. Stavimo seznam nakupov glede na živila po planiranem jedilniku.

Določanje jedilnika ne zahteva mnogo časa. Takole naredimo: Sestavimo jedilnik za 4 tedne in se ravnamo po njem. Ko pridemo do konca, začnemo znova in tako uporabljamo isti jedilnik 3 mesece. V posameznih tromesečjih vnašamo vanj določene spremembe, da izkoristimo sezonska živila tistega obdobja.

Po jedilnikih za 4-člansko gospodinjstvo smo izdelali seznane nakupov, ki jih le prilagodite velikosti vašega gospodinjstva in okusu družinskih članov. Če ste vaše gospodinjstvo več ali manj kot dva odrasla in dva šolarja, vpišite v stolpec ustrezne količine.

Pri sestavljanju jedilnikov in seznamov nakupov smo upoštevali potrebe človeškega organizma po energetskih, gradbenih in zaščitnih snoveh, in to po normativih za fiziološke prehranske potrebe moškega, ki opravlja lahko fizično delo, pri čemer potrebuje na dan 3000 kalorij.

Celodnevne fiziološke prehranske potrebe

Kalorije	Beljakovine	Maščobe	Ogljikovi hidrati	Kalcij	Železo	Vitamins	A	B ₁	B ₂	C
g	g	g	mg	mg	mg	IE	mg	mg	mg	mg
3000	73-110	75-97	400-440	800	12	5000	1.5	1.6	75	

KALORIJE

Cloveku je za življenje potrebna energija — kalorije —, dobi jo s hranilnimi snovmi — beljakovinami, maščobami in ogljikovimi hidrati —, ki jih zaužije s hrano.

Hrani pa dajo vrednost tudi rudninske snovi in vitamini.

Mladi razpravljajo in odločajo na eni izmed sej občinske konference ZSMS.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

UPORABA TITANOVEGA PRAHU

Kovine v prahu — najbolj razširjeni sta železo in baker — so pomagale znižati proizvodne stroške v preteklih 50. letih. Stisnjene v modele in nato ogrete, da so dobili ustrezno trdnost, so te praške uporabljali za izdelovanje majhnih delov za pisalne, podljudske in druge podobne stroje. Njihova prednost so nizka cena ob 100 odstotnem izkoristku, ker praktično ni odpadkov.

Med vsemi industrijskimi vejami sta predvsem letalska in kemična industrija želeli uporabiti te prednosti kovin v prahu pri titanu. Do zdaj sta plačevali visoko ceno za uporabo titana z njegovo majhno težo ter dobro odpornostjo proti toploti in koroziji.

Želja za titanom v prahu je bila velika, vendar so bile tudi določene tehnološke težave. To je bil tudi vzrok, da do pred kratkim na tem področju ni bilo pravega napredka.

Danes kaže, da so te težave rešili v tehnoloških laboratorijih vojnega letalstva v ZDA — Prvi rezultati kažejo, da bodo

deli izdelani iz titanovega prahu vsaj za 30 % cenejši kot enaki iz titanovih odkovkov. Kot najbolj značilen primer navajajo majhen mehanski del, ki je vgrajen v reaktivni motor za pogon vojaških letal F-100, ki jih proizvajajo v ZDA. Če je ta del izdelan iz kovanega titana stane 31 dolarjev, iz titanovega prahu pa samo pet dolarjev. Vzrok za tako nizko ceno je v nizki ceni osnovne surovine in v enostavnejši predelavi.

Titanov prah izdelujejo tako, da raztalijo in potem drobno razpršijo čisto kovino. Tako dobijo titanov prah, ki ga je predhodno mogoče tudi legirati z drugimi kovinami v prahu. Titanov prah prodajajo po ceni pet dolarjev za kg, če je legiran pa okoli 11 dolarjev za kg.

Vendar prej ko bodo pričeli industrijsko izdelovati posamezne dele iz titanovega prahu, bodo morali razjasniti še problem njegove kvalitete. Glavni vzrok je v tem, da ima lahko že najmanjša prisotnost nečistoč v prahu za posledico zmanjšanje trdnosti proizvedenih delov. Nečistoče pa lahko pridejo v prah med samim tehnološkim postopkom. Ker so ti deli namenjeni predvsem za proizvodnjo reaktivnih letalskih motorjev, mora biti njihova kvaliteta v vsakem pogledu brezhibna.

Za rešitev tega problema bodo zgradili poseben »čist prostor«, kjer ne bo ničesar in bodo v njem izdelovali posamezne dele iz titanovega prahu. Za njegovo izgradnjo bodo porabili 1,5 milij. dolarjev. Kasneje, ko bodo povečali proizvodnjo delov iz titanovega prahu, predvidevajo izgradnjo posebnega obrata, ki bo popolnoma izoliran in bo njegova notranjost ustrezno čista.

Razen v letalski industriji računajo, da se bo titanov prah obnesel tudi v kemični industriji. Tu gre predvsem za tiste dele naprav, kjer je potrebna velika odpornost proti koroziji. Pri tem predvidevajo, da bi bila uporaba titanovega prahu bolj primerna kot nerjavnega jekla, zaradi njegove nižje cene.

Tehnologija uporabe titanovega prahu namesto kovinskega titana je danes šele v razvoju. Vendar odgovorni strokovnjaki v ZDA upajo, da bodo najkasneje v treh letih premagali začetne težave in uvedli normalno proizvodnjo.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD VZDRŽEVANJE

10. seja IO osnovne organizacije je bila 15. septembra. O proizvodni problematiki je na seji poročal predsednik Franci Pogačnik. Povedal je, da smo v mesecu juliju zaključili z dokaj slabimi rezultati, podoben položaj pa je bil v avgustu. Iz poročila predsednika Pogačnika je razvidno, da je bila sklicana seja predsednikov OO sindikata Železarn, ki je sprejela ostrejšo ukrepe, ki se nanašajo tudi na njihovo TOZD. Glavna skrb TOZD Vzdrževanje naj bo namenjena zmanjšanju zastojev. Kritizirana je bila nestrokovnost dninskih vodij in nepravilen pristop ob popravilih. Z druge strani ugotavljajo, da delavci iz TOZD Vzdrževanje odhajajo, zaradi nizkih osebnih dohodkov glede na to, da so vsi opravili poklicno šolo. Ustrezne službe imajo nalogo, da preverijo pravilnost rangiranja delavcev, precej manj pa bo težav, ko bo izdelan katalog delovnih opravil. Službe so že posredovale predlog

za povišanje kategorij nižjim administrativnim delavcem. Obravnavali so tudi predlog za pet odstotno povišanje postavk s 1. septembrom. Tov. Pohar je povedal, da so na zadnji seji kolegija vodij TOZD podarili, izpolnjevanje mesečnih planskih nalog ker kupci zahtevajo sprostitve uvoza zaradi naših neizdobljenih materialov. Na seji je bilo postavljenih več vprašanj: kdo je odgovoren za neizpolnjevanje planskih nalog in kaj je bilo urejenega z evidenco zastojev. Opozarjajo na nepravilno ravnanje s proizvodnimi napravami in pa to, da asistenti za delovne naprave svojih nalog ne opravljajo v redu. Na osnovi teh ugotovitev, naročajo vodstvu TOZD da z vodstvi proizvodnih TOZD uredi evidenco zastojev, kar je treba dosledno upoštevati. Tov. Pretnar opozarja še na drug problem, to je na zahtevnost vzdrževalnih posegov glede strokovnosti. Imamo vse več naprav, ki zahtevajo strokovne posege, da jim naši delavci niso kos. Šole niso prilagojene na

predku na napravah in bo zato treba organizirati razne tečaje, sicer pa bo v nasprotnem primeru vedno več zastojev.

Sodelavec Babič vprašuje kaj je bilo narejenega na področju izdelave rezervnih delov za naše naprave. Vprašuje če jih lahko sami izdelujemo doma in pove, da nihče ne vodi računa o tem, kolikšna sredstva oddajamo drugim podjetjem za izdelavo rezervnih delov.

V nadaljevanju seje so imenovali tri kandidate za sodnike porotnike in še desetčlansko skupino — odbora za uresničevanje zakona o združenem delu. Odbor sestavljajo: Berti Krapež, Valentin Markež, Franc Cerkovnik, Edo Kavčič, Anton Pretnar, Mira Mohorič, Nikola Brajič, Ahmed Telalović, Mirko Zupan in Ivan Rabič. Po službeni dolžnosti oziroma položaju sta v delo te skupine vključena še Franc Brelih in tov. Pogačnik, med tem ko je bil za predsednika odbora na ravni delovne organizacije imenovan Edo Kavčič.

Občinskemu sindikalnemu svetu Jesenice bodo posredovali predlog o sestavi komisije za podelitev odlikovanj in priznanj v TOZD Vzdrževanje.

IO je razpravljala o disciplinskih prekrških štirih sodelavcev in bodo zato disciplinski komisiji posredovali ustrezna mnenja, 11 sodelavcem so odobrili denarno pomoč ter soglašali z nakupom vstopnic za ogled hokejskih tekem po 200 dinarjev za člane kolektiva, med tem ko bo sindikalna organizacija prispevala 150 dinarjev.

Predsednik komisije za izlete in oddihe je kritično spregovoril o udeležbi na pikniku ter na izletu v Stubiške toplice.

PROFILARNA

12. seja izvršnega odbora je bila 29. septembra. Ker se je za dvodnevni izlet prijavilo premalo kandidatov, so članom kolektiva predlagali izvedbo enodnevnega izleta. Odziv je bil ugoden in se je prijavilo še enkrat več članov kolektiva kot za dvodnevni izlet.

V nadaljevanju seje so kritično ocenili odnos do nekaterih sodelavcev zaradi izostajanja z dela, ker tako povzročajo nedisciplino in ustvarjajo motnje v proizvodnji, kajti prav v letnih mesecih je najtežje oskrbeti dovolj kadra za izpolnjevanje planskih obveznosti.

Spregovorili so še o analizi srednjeročnega razvojnega plana TOZD Profilarna. Ugotavljajo, da od planirane proizvodnje bistveno ne odstopajo in da bi ob ugodnejšem količinskem in kvalitetskem asortimentu planirane vrednosti lahko še povečali.

Zavzemali se bodo, da bi delavci kar najhitreje pridobili osnovnošolsko izobrazbo in bodo zato opravili analizo in ugotovili, kateri njihovi delavci še nimajo dokončne osemletke. Občinskemu sindikalnemu svetu bodo nato predlagali nadaljnje izobraževanje. Dogovorili so se, da bodo prispevali članom kolektiva po 150 din pri nakupu vstopnic za ogled hokejskih tekem.

DS ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Redna seja IO osnovne organizacije sindikata je bila 26. septembra. Predsednica osnovne organizacije sindikata Maja Junež je navzoče seznanila s predlogom za izvedbo tridnevnega izleta v Prago. Cena izleta je 1450 din, sindikalna organizacija pa prispeva za posameznega udeleženca po 550 dinarjev. Izlet bo 27., 28. in 29. oktobra, če bo dovolj prijav. Sindikalna organizacija bo tudi prispevala udeležencem izleta na relaciji Jesenice—Beograd—Bar in nazaj po 550 dinarjev. IO osnovne organizacije sindikata je zavrnil prošnjo gasilcev, ki organizirajo izlet v Turčijo. Odbor meni, da je med letom organiziranih dovolj izletov in da imajo člani sindikata možnost, da se udeležijo vsaj enega od teh izletov.

V drugi točki dnevnega reda so se strinjali s predlogom, da socialno šibkim članom sindikata odobri enkratno denarno pomoč v višini 1000 din za nakup oziromice.

Blagajnik OO sindikata je poročal o izvedbi akcije namenskega varčevanja. Zbrani denar s to akcijo bo razdeljen varčevalcem, hkrati pa je bilo predlagano, da bi prešli na namensko varčevanje izven osnovne organizacije sindikata, in bo v ta namen pripravljena posebna anketa.

Podpredsednik osnovne organizacije sindikata Marjan Mahnič je IO seznanil z obvestilom osnovne organizacije ZK splošni sektor o analizi delovanja delegacij za samoupravne interesne skupnosti in DPS. Analizo je pripravila posebna skupina in primerjala delovanje delegacij v TOZD in DS Železarn v prvem polletju. IO osnovne organizacije v delovni skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje se ni obrav-

naval delovanja teh delegacij in svoje vloge v tem primeru ni odigral, zato priporoča, da naj sindikat vsaj dvakrat letno oceni delovanje delegacij in ugotovi prisotnost na sejah. Vodje ustreznih delegacij naj povabi na seje IO in predlaga ustrezne ukrepe za nadaljnje razvijanje delegatskih odnosov.

Ob sklepu seje je Marjan Mahnič navzoče seznanil z informacijo o možnem odkupu celoletnih ali se-

zonskih kart za ogled hokejskih tekem. IO je bil tudi seznanjen s tekmovanjem ekip v balinanju.

Predsednica Maja Junež je opozorila člane IO, da je nekaterim delavcem delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje prenehalo delovno razmerje in so bili ob zadnjih skupščinskih volitvah izvoljeni v posamezne organizacije. Zato bo potrebno ponovno evidentiranje možnih kandidatov.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TE

MOLIBDEN V LETU 1977

Molibden je ena izmed tistih kovin, ki jo potrebujemo kot legirni dodatek pri proizvodnji nizko in visoko legiranih jekel. Zato je bila njegova svetovna poraba kljub znanim težavam v železarski industriji v letu 1977 visoka. Presegla je proizvodnjo za okoli 5000 ton čistega molibdena in je bilo nastale manjkajoče količine potrebno kriti z zmanjšanjem obstoječih zalog.

PROIZVODNJA

Proizvodnja molibdena v deželah zahodnega sveta je bila v letu 1977 za približno 7% večja kot leto poprej. Situacija v deželah, glavnih proizvajalcih zahodnega sveta je razvidna iz spodnje razpredelnice (v 1000 t vsebnosti molibdena):

leto	1975	1976	1977
ZDA	48,0	50,0	54,4
Kanada	14,0	14,0	14,0
Čile	10,4	9,5	10,4
Ostali	1,0	1,4	1,4
Skupaj	73,4	74,9	80,2

Navedene količine bi lahko bile še večje, če ne bi bilo težav s proizvodnjo in prodajo bakra. Ker je del proizvedenega molibdena tudi stranski proizvod pri proizvodnji bakra, je imel zastoj pri proizvodnji te kovine tudi določen negativen vpliv na količino proizvedenega molibdena.

NOVA NAHAJALIŠČA

V začetku leta 1977 je objavila brazilska vlada sporočilo o odkritju novega nahajališča molibdenove rude v severnem delu države. O njegovi velikosti ni bilo navedenih nobenih podatkov, sporočili so samo, da se giblje vsebnost MoS₂ (spojina molibdena in žvepla) v rudi okoli 1%.

V ZDA so v zadnjem času odkrili, raziskali in pripravili za izkoriščanje dve novi nahajališči molibdenove rude. Prvo je v zvezni državi New Mexico in vsebuje rezerve 90 do 100 milijonov ton z vsebnostjo okoli 0,34% MoS₂. Drugo je v zvezni državi Colorado z rezervami rude približno 130 milijonov ton in srednjo vsebnostjo 0,4% MoS₂.

PORABA

Kljub stalnemu naraščanju porabe molibdena v zadnjih treh letih v državah zahodnega sveta niso več dosegli rekordne porabe iz leta 1974, kar je razvidno iz naslednje razpredelnice (v 1000 t čistega molibdena):

leto	1972	1973	1974	1975	1976	1977
ZDA	25,8	31,7	34,0	25,8	28,1	29,0
Zahodna Evropa	24,0	29,5	35,4	29,9	31,7	32,2
Vzhodna Evropa	5,4	5,4	6,4	6,8	6,8	6,8
Japonska	7,7	10,4	12,2	9,5	11,3	11,3
Ostali	3,6	5,0	5,9	5,0	5,5	5,9
Skupaj	66,5	82,0	93,9	77,0	83,3	85,2

Iz razpredelnice vidimo, da je bila poraba molibdena v zahodnoevropskih državah tudi v letu 1977 večja kot v ZDA. Pri proizvodnji nerjavnih jekel je poraba molibdena v letu 1977 precej narasla, ker so se za te vrste jekla razširile možnosti uporabe v različne industrijske svrhe.

V spodnji razpredelnici navajamo oceno porabe molibdena v posamezne industrijske namene (v letu 1977 in v odstotkih):

Namen uporabe	%
Legirana plemenita jekla	49
Nerjavna jekla	20
Orodna jekla	9
Lito železo	7
Superzlitine in ostale posebne zlitine	3
Molibden – kovina	3
Kemikalije	8
Ostalo	1
Skupaj	100

Iz vsega tega vidimo, da lahko zaradi odkritja novih zalog molibdenove rude in širjenja njegove uporabe lahko v prihodnjih letih računamo na stalno povečanje tako njegove proizvodnje kakor tudi porabe.

POGODBA ZA OPRAVLJANJE AVTOBUSNIH PREVOZOV DELAVCEV NA DELO IN Z DELA – IZVLEČKI

Prevozi se opravljajo praviloma tako, da prihajajo avtobusi na Jesenice 15 minut pred začetkom vsake izmene, t.j. 5.45, 13.45 in 21.45. Na povratku – pri prevozih z dela – imajo avtobusi odhod z Jesenic deset minut po končani izmeni, to je 6.10, 14.12 in 22.10 s tem, da so vsi avtobusi na parkirnem prostoru Železarn vedno najkasneje pet minut po zaključku dne.

Za vsako progo posebej je izdelan vozni red z določenimi avtobusnimi postajališči. Ti vozni redi, ki jih z upoštevanjem določil prvega odstavka tega člena in v skladu z veljavnimi cestno prometnimi predpisi sestavi prevoznik, so kot sestavni del – priloga te pogodbe.

V času zimse sezone (poledica, slaba prevoznost cest) se lahko odhodni časi na začetnih postajah sporazumno pomaknejo za pet minut nazaj tako, da je zagotovljen pravočasen prihod delavcev na delo, medtem, ko vozni red na povratku z dela ostane nespremenjen. Prevoznik se zavezuje, da bo vozni red na vseh relacijah dosledno upošteval, naročnik prevoza pa bo kot opravičljive zamude upošteval le tiste, ki bi nastale brez krivde prevoznika.

Kadar ima zamuda avtobusa na posamezni relaciji za posledico prepozen prihod delavcev na delo za več kot pet minut in je zamuda nastala po krivdi prevoznika, ima naročnik prevoza pravico do odškodnine v višini cele ure povprečja osebnega dohodka potnikov – delavcev naročnika prevoza v bruto znesku.

Odškodnina se določi glede na število pripeljanih potnikov, o čemer obe pogodbeni stranki vodita lastno evidenco. Osnova za določitev odškodnine je dejansko število potnikov, ki so zamudili na delo po krivdi prevoznika.

Prevoznik v primerih iz predhodnega odstavka nakaže odškodnino na podlagi odškodninskega zahtevka na žiro račun naročnika prevoza.

V primerih, da je zamuda nastala zaradi objektivnih vzrokov, oz. opravičljivih razlogov, naročnik prevoza ni upravičen do odškodnine, v vsakem primeru pa je prevoznik dolžan vsako zamudo javiti in opravičiti v roku 48 ur kadrovskemu sektorju naročnika prevoza.

Vse primere iz tega člena bosta pogodbeni stranki reševali sporazumno in tekoče in sicer najkasneje do 5. v mesecu za pretekli mesec.

Naročnik prevozov bo redno posredoval prevozniku podatke o številu vozačev po relacijah in po izmenah. Ti podatki služijo kot osnova za določitev kapacitete in števila potrebnih avtobusov na posameznih relacijah.

Obe pogodbeni stranki si bosta prizadevali, da bodo avtobusi obremenjeni le do registrirane kapacitete in s tem zagotavljali varen prevoz.

V primeru, da bodo avtobuse preobremenjevali delavci drugih delovnih organizacij, je prevoznik dolžan poskrbeti za drugače organiziran prevoz teh delavcev in je odgovoren za zamudo, ki bi nastala zaradi morebitne prepovedi vožnje preobremenjenega avtobusa.

V primeru, da bo število vozačev iz prvega odstavka tega člena na posamezni relaciji za posamezno izmeno presegalo kapaciteto avtobusa, ki vozi na tej relaciji, je prevoznik dolžan v soglasju z naročnikom prevoza poiskati drugačno rešitev, ki bi zagotavljala varen prevoz.

Prevoznik se zavezuje, da bo opravljal prevoze z udobnimi in brezhibnimi primestnimi avtobusi. V primeru težje okvare vozila, bo prevoznik takoj vključil v promet drugo ustrezno vozilo oz. poskrbel za takojšnjo intervencijsko popravilo kar zlasti velja za vožnje na povratku z dela.

Obe pogodbeni stranki opravljata občasne kontrole nad prevozi. Kontrole opravlja za prevoznika prometni kontrolor, za naročnika prevoza pa delavec, ki ga le-ta za to pooblasti.

Če se ugotovi, da koristniki prevozov grobo kršijo predpisani red na avtobusih, bo naročnik prevoza na podlagi obvestila prevoznika, ustrezno ukrepal, v nasprotnem primeru pa ima prevoznik pravico prepovedati vožnjo z avtobusom tistemu koristniku prevoza, ki predpisani red še nadalje krši.

Vsi potniki – delavci naročnika prevoza, ki se vozijo z avtobusom na dogovorjenih relacijah, morajo imeti letno vozovnico.

Letno vozovnico izda prevoznik na podlagi seznama oz. zahtevka naročnika prevoza.

Naročnik prevoza bo skrbel, da bo vsak delavec, ki preneha z delom v Železarni, ob prenehanju letno vozovnico vrnil. Naročnik prevoza bo te spremembe javljal prevozniku.

Prevoznik ima pravico na proгах dogovorjenih s pogodbo prevažati tudi potnike, ki niso v delovnem razmerju z naročnikom prevoza, vendar ne na škodo udobnega in varnega prevoza delavcev naročnika prevoza.

Vse težave, probleme in nejasnosti v zvezi s prevozi na podlagi te pogodbe, bosta pogodbeni stranki urejevali sporazumno.

Pri naročniku prevoza deluje svet vozačev kot samoupravni organ uporabnikov prevozov, ki razpravlja o problemih v zvezi s prevozi in predlaga način reševanja problemov, ki so nastali pri prevozih po tej pogodbi ali pri drugih prevozih, ki niso zajeti v tej pogodbi.

Spremembe vožnih redov, števila voženj ali avtobusov, zlasti pa spremembe dogovorjenih cen v primeru splošnih podražitev, ki vplivajo na formiranje cen in ostale spremembe določil te pogodbe, bosta pogodbeni stranki urejevali z aneksi k tej pogodbi.

PRODAJA V SEPTEMBRU MOČNO ...

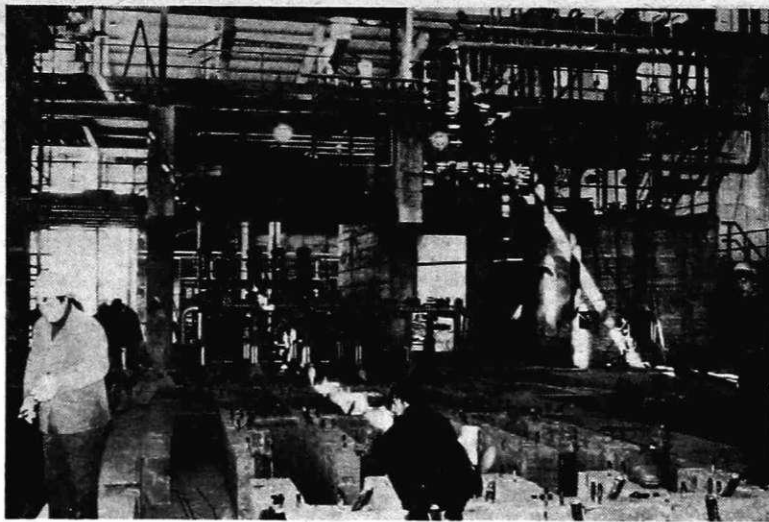
(Nadaljevanje s 1. strani)

Gledano po posameznih TOZD so svoj količinski plan najbolj presegli v TOZD Livarna (na 128 %). Dosegli so ga tudi v TOZD Jeklovlek in Profilarni, vse ostale TOZD pa so pod planom. Vrednost prodaje pa je višja od plana povsod razen v TOZD Valjarna žice in profilov, HVB, Vratni podboji in TOZD Elektrode, k čemur so pripomogle predvsem povišane prodajne cene. Najvišjo prodajno ceno smo dosegli pri ron-delah (29.475 din/t), najnižjo pa v valjarni žice (7.582 din/t).

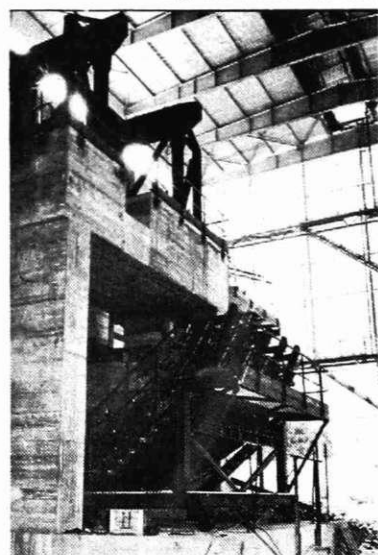
Kumulativni podatki o prodaji od začetka leta do konca septembra kažejo, da je bilo v tem razdobju prodano 330.324 ton naših izdelkov po povprečni prodajni ceni 10.848 din za tono. Prinesli so 3.583.297.000 din osnovne realizacije, ki se s prodajo energije in ostalega povečala še za nadaljnjih 76,1 milij. din.

Količinsko je prodaja za 4 % ali 15.500 ton manjša od plana. Zaradi 7 % višje dosežene prodajne cene pa je realizacija za 2 % oz. 84,4 milij. din presegla planirano. Odstopanje rezultatov od lanskoletnih je še večje, in sicer je bilo prodanih za 13 % več izdelkov in dosežena za 31 % večja realizacija.

Količinsko so plan v devetih mesecih najbolj presegli v TOZD Livarna in Valjarna bluming-štel. Manjša od plana je bila prodaja v petih TOZD in sicer v Valjarni žici in profilov, HVB, Žičarni, Profilarni in Vratnih podbojih. Zaradi višjih prodajnih cen pa je realizacija v večini TOZD presegla planirano. Občutno zaostaja le v TOZD Valjarna žice in profilov v Hladni valjarni Bela.

Z gradbišča konti liva

Železarski globus

JAPONSKA

Japonske železarne spadajo med največje porabnike peletov na svetu. Leta 1977 so jih porabili 15,3 milij. ton in le-ti so bili zastopani v vsipu japonskih plavžev povprečno z 10,7 %. Vendar kaže, da bodo v prihodnje zaradi visoke cene zmanjšali njihovo porabo, čeprav dobavitelji z dolgoročnimi pogodbami upajo, da se letos to še ne bo zgodilo.

SOVJETSKA ZVEZA

Sovjetska železarska industrija predvideva, da bodo njene železarne proizvedle letos 152,6 milijona ton surovega jekla. Če bo to predvidevanje tudi uresničeno, potem bo letošnja proizvodnja surovega jekla v primerjavi z letom 1977 za 2,6 milijona ton ali za 1,73 % večja.

JAPONSKA

Japonska železarska družba Kawasaki Steel Co. je objavila sporočilo, da so v eni izmed njenih železarn kontinuirno odlili blume dimenzije 400 x 560 mm. Te blume, katerih dimenzije so med kontinuirno odlitimi zaenkrat največji na svetu, bodo uporabili za proizvodnjo brezšivnih cevi in velikih nosilcev. V železarnah te družbe odlivajo sedaj 52 % celotne količine proizvedenega surovega jekla na napravah za kontinuirno vli-vanje.

INDIJA

Romunske železarne nameravajo v prihodnjih letih kupiti deset milijonov ton indijske železove rude. Za prvo količino 2,5 milijona ton so že v teku pogajanja. Razen tega je LR Kitajska kupila prvo poskusno količino 32.000 ton te železarske surovine. Če bodo pri uporabi te rude doseženi v kitajskih plavžih ugodni proizvodni rezultati, potem bo tudi LR Kitajska postala reden kupec indijske železove rude.

ŠPANIJA

Največje španske integralne železarne so zaradi slabe konjunkturo v precejšnjih finančnih težavah. Zato je španska vlada predložila parlamentu v odobritev predlog o finančni pomoči železarnam v obliki kreditov. Glavni del te pomoči je namenjen predvsem za premostitev sedanjih težav, v manjši meri pa tudi kot pomoč pri financiranju nekaterih investicij.

ŠVEDSKA

Švedska rudarska družba LKAB, ki ima v posesti večji del rudnikov železove rude, je v velikih finančnih težavah. Zato želi dobiti ekonomsko pomoč s strani švedske vlade in sicer v obliki posojila, podaljšanja rokov za odplačilo dolgov in znižanje železniške tarife za prevoz železove

rude. Lansko leto je padla prodaja železove rude iz rudnikov te družbe na samo 19 milijonov ton, v najbolj-ših letih pa so jo prodali okoli 30 milijonov ton. Letos računajo na proizvodnjo 24,5 milijonov ton. Situacija je tako slaba, da računajo na ponovno rentabilno poslovanje rudnikov te družbe šele v obdobju štirih do petih let.

USPEŠNO ZAKLJUČEN REMONT VALJARNE ŽICE

Glavni planirani letni remont valjarne žice, ki se je pričel 26. septembra, je bil v pogledu mehanskih in električnih del v glavnem zaključen 7. oktobra. Vatrostalna - TOZD Jesenice pa je zaključila dela na dnu Custodis peči, na kateri so se sicer izvajala velika dela, z manjšo zamudo tudi 7. oktobra, vendar pa je to vplivalo na zakasnitev pri sušenju peči, tako da so z vročim sušenjem pričeli v ponedeljek, 9. oktobra, ko so že začeli s hladnim testiranjem naprav. Ob zaključku redakcije v terek pa so nam povedali, da računajo, da bodo s proizvodnjo začeli v sredo zvečer, to je sinoči, z enodnevnno zamudo. Izvajalci zagotavljajo, da so dela kvalitetno izvršena in odstranjene nekatere pomanjkljivosti, ki so precej negativno vplivale na potek proizvodnje v preteklosti in da bo delavcem v valjarni žici v zadnjih treh mesecih omogočeno dose-gati planirane količine.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V SPETEMBRU

TOZD	IZVRŠITEV SEPTEMBER 1977			DRUŽB. PLAN SEPTEMBER 1978			IZVRŠITEV SEPTEMBER 1978			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	14,9	35.734	534.049	50	25.000	1.250.000	114,0	23.409	2.667.206	765,1	65,5	499,4	228,0	93,6	213,4
Valj. bluming-štel.	6.264,7	9.633	60.346.731	5.430	9.877	52.546.110	5.298,8	10.702	56.707.853	84,6	111,1	94,0	97,6	110,6	107,9
- bluming				170	7.897	1.342.490	233,7	10.517	2.457.459				137,5	133,2	183,0
- štel.				5.260	9.736	51.203.620	5.065,1	10.711	54.250.394				96,3	110,0	105,9
Valj. žice in prof.	3.032,7	6.701	20.322.527	2.430	6.824	16.583.360	1.726,2	7.582	13.087.494	56,9	113,1	64,4	71,0	111,1	78,9
Valj. debele ploč.	6.175,1	9.168	56.614.774	8.600	8.367	71.956.918	8.499,2	10.065	85.544.896	137,6	109,8	151,1	98,8	120,3	118,9
Hladna valj. Bela	5.046,7	9.512	48.006.123	8.100	12.543	109.597.980	5.294,5	12.271	64.970.238	104,9	129,0	135,3	65,4	97,8	59,3
Hladna valj. Jesenice	2.517	10.452	26.307.590	2.500	10.385	25.962.500	2.395,4	11.647	27.897.904	95,2	111,4	106,0	95,8	112,1	107,4
Žičarna	4.415,9	10.794	47.666.620	4.430	11.286	49.996.783	4.333,8	13.227	57.324.204	98,1	122,5	120,3	97,8	117,2	114,7
Profilarna	2.340,5	9.318	21.807.404	2.140	8.547	18.326.640	2.193,2	9.885	21.680.144	93,7	106,1	99,4	102,5	115,6	118,3
- HOP				2.060	8.009	16.499.230	2.066,3	9.031	18.661.244				100,3	112,8	113,1
- ron-dele				20	26.935	538.700	1,4	29.475	42.267				7,0	108,4	7,8
- stebr. + distančn.				10	19.286	192.860	36,9	18.238	672.852				369,0	94,6	348,9
- diski				50	21.917	1.095.850	88,6	26.007	2.303.781				177,2	118,7	210,2
Skladišče 38				190	18.333	3.483.270	40,4	18.084	730.590				21,3	98,6	21,0
Vratni podboji	66,8	24.678	1.648.161	90	22.914	2.062.220	70,4	25.584	1.800.456	105,4	103,7	109,2	78,2	111,6	87,3
Jeklovlek	1.619,9	16.598	26.885.469	1.480	15.730	23.281.115	1.595,2	18.830	30.037.052	98,5	113,4	111,7	107,8	119,7	129,0
Elektrode	2.415,3	8.830	21.326.980	2.165	11.466	24.824.187	2.115,2	10.808	22.861.368	87,6	122,4	107,2	97,7	94,3	92,1
- opl. elektr., var. žica,															
- var. prašek, elektr. Zgb.				1.965	12.633	24.664.187	1.804,1	12.548	22.638.813				91,8	99,3	91,8
- ognjevdzdržni mat.				209	800	160.000	311,1	715	222.555				155,5	89,4	135,1
Žebeljarna	969,0	9.486	9.192.314	940	7.153	6.724.288	823,4	8.654	7.125.834	85,0	91,2	77,5	87,6	121,0	108,0
OSNOVNA REALIZACIJA	34.878,5	(9.767)	340.658.742	38.545	(10.549)	406.595.371	34.499,7	(11.375)	392.435.239	98,9	116,5	115,2	89,5	107,8	96,5
Realizacija energija						1.794.820			1.618.135						90,2
Ostala realizacija			5.844.467			4.212.006			5.124.962			87,7			121,7
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	34.878,5	(9.935)	346.503.209	38.545	(10.704)	412.602.197	34.499,7	(11.571)	399.179.336	98,9	116,5	115,2	89,5	108,1	96,7

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA OD JANUARJA DO SEPTEMBRA

TOZD	IZVRŠITEV OD I-IX 1977			DRUŽBENI PLAN OD I-IX 1978			IZVRŠITEV OD I-IX 1978			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Jeklarna							7,9	9.900	78.408						
Livarna	546,2	21.911	11.968.292	450	25.000	11.250.000	663,7	22.308	14.805.609	121,5	101,8	123,7	147,5	89,2	131,6
Valj. bluming-štel.	54.244,0	9.140	495.792.125	47.460	9.877	459.270.420	52.051,6	10.526	547.887.463	96,0	115,2	110,7	109,7	108,8	119,3
- bluming				1.500	7.897	11.845.500	3.240,0	9.691	31.399.622				216,0	122,7	265,1
- štel.				45.960	9.736	447.424.920	48.811,6	10.581	516.487.841				105,3	108,7	115,4
Valj. žice in prof.	15.322,0	6.484	99.346.782	34.830	6.824	237.694.800	25.034,4	7.365	184.379.477	163,4	113,6	185,6	71,9	107,9	77,6
Valj. debele ploč.	73.366,3	8.373	614.316.292	74.120	8.376	620.168.228	75.562,3	9.606	725.960.965	103,0	114,7	118,2	101,9	114,7	117,0
Hladna valj. Bela	30.746,0	8.638	265.595.329	68.300	12.066	824.110.082	56.147,9	11.349	637.218.843	182,6	131,4	239,9	82,2	94,1	77,3
Hladna valj. Jesenice	22.620,5	9.914	224.263.690	21.100	10.385	219.123.500	21.363,4	11.260	240.545.627	94,4	113,6	107,3	101,2	108,4	109,8
Žičarna	36.022,7	10.404	374.794.193	37.790	11.286	426.496.262	36.858,3	12.718	468.761.130	102,3	122,2	125,1	97,5	112,7	109,9
Profilarna	18.108,2	8.592	155.592.581	18.120	8.547	154.903.035	17.954,8	9.630	172.908.924	99,1	111,1	111,1	99,1	112,7	111,6
- HOP				17.460	8.009	139.842.975	17.050,2	8.983	153.162.621				97,6	112,2	109,5
- ron-dele				150	26.935	4.040.250	74,4	28.274	2.103.463				49,6	105,0	52,1
- stebr. + distančn.				60	19.286	1.157.160	204,4	19.297	3.944.169				340,7	100,1	340,8
- diski				450	21.917	9.862.650	625,8	21.889	13.698.671				139,1	99,9	138,9
Skladišče 38				1.490	18.333	27.316.170	854,9	18.689	15.977.023				57,4	101,9	58,5
Vratni podboji	587,6	25.537	15.005.479	750	22.914	17.185.159	626,9	24.780	15.534.560	106,7	97,0	103,5	83,6	106,1	90,4
Jeklovlek	13.826,2	16.051	221.919.739	14.780	15.730	232.496.535	15.325,2	18.288	280.274.013	110,8	113,9	126,3	103,7	116,3	120,5
Elektrode	18.068,8	10.647	192.375.074	18.375	11.406	209.580.120	19.551,3	10.720	209.585.540	108,2	100,7	106,9	106,4	94,0	100,0
- opl. elektr., var. žica,															
- prašek, elektr. Zgb.				16.575	12.557	208.140.120	15.778,6	13.143	207.378.686				95,2	104,7	99,6
- ognjevdzdržni mat.				1.800	800	1.440.000	3.772,7	585	2.206.854				209,6	73,1	153,2
Žebeljarna	8.330,5	8.330	69.390.408	8.295	7.153	59.338.265	8.320,9	8.350	69.479.584	99,9	100,2	100,1	100,3	116,7	117,1
OSNOVNA REALIZACIJA	291.789,0	(9.577)	2.740.359.984	345.860	(10.117)	3.498.932.576	330.323,5	(10.848)	3.583.297.166	113,2	115,5	130,8	95,5	107,2	102,4
Realizacija energija						16.769.185			17.856.936						106,5
Ostala realizacija			54.061.943			36.259.875			58.219.742			107,7			106,5
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	291.789,0	(9.392)	2.794.421.927	345.860	(10.270)	3.551.961.636	330.323,5	(11.078)	3.659.373.844	113,2	115,7	130,9	95,5	107,9	103,0

IZVAJANJE PLANA REMONTOV V SEPTEMBRU IN V DEVETIH MESECIH

NOVICE IZ TOVARNIŠKIH ČASOPISOV

ZEMELJSKI PLIN V ŽELEZARNI

Uredništvo Štorskega železarja objavlja v deveti številki kratko informacijo o zemeljskem plinu v železarni Štore. Iz informacije povzemo, da so že spomladi začeli na levem bregu Voglajne nasproti hale mehanske obdelave z izgradnjo nove plinske energetske postaje. Plinsko

zemeljskega plina, ki doteka iz Sovjetske zveze. Vstopni tlak v PEP je 3,2 bar, izstopni tlak mešanega plina pa 320 mm H₂O. Kalorična vrednost je prirejena mešanemu plinu, ki so ga že doslej uporabljali in znaša 6.050 kalorij na kub. meter. Zmogljivost plinske energetske postaje je 6.000 kub. metrov ZPZ na uro. Objavljena informacija vsebuje še naslednje podatke:

— 15. septembra polnjenje visokotlačnega plinovoda od Celja do Štor, vključno z merilno regulacijsko postajo Štore;

— 18. septembra pričetek odvzema zemeljskega plina zaradi nastavitve mešalnikov v plinsko energetski postaji;

— 19. septembra pričetek porabe zemeljskega plina kot ZPZ na potrošnih mestih v Štore II.

Štorski **ŽELEZAR**

energetsko postajo bodo rabili za proizvodnjo mešanega plina zemeljski plin — zrak (ZPZ), iz

IZVOLJENI SAMOUPRAVNI ORGANI V TOZD TOVARNA TRAKTORJEV IN V DS KOMERCIALNO POSLOVANJE

V temeljni organizaciji tovarne traktorjev so 13. septembra izvolili samoupravne organe. Po uspešnem referendumu o združitvi dela delavcev v temeljno organizacijo so z izvolitvijo samoupravnih organov tudi samoupravno organizirani. Tako rezultati kakor tudi udeležba na volitvah kažejo, da se delavci mlade temeljne organizacije zavedajo obveznosti in dolžnosti. Z izvolitvijo samoupravnih organov bo v marsičem zagotovljena večja uspešnost dela na samoupravnem področju, notraj temeljne organizacije, hkrati pa tudi povezanost na ravni delovne organizacije.

Samoupravne organe so izvolili tudi v delovni skupnosti za komercialne posle. Ob ustanovitvi temeljne organizacije tovarne traktorjev je bila izvedena reorganizacija nekaterih služb. Tako je bil del strokovnih služb priključen v delovno skupnost za komercialne posle. Da bi delavci priključenih služb lahko enakopravno sodelovali v samoupravnih organiziranosti in zagotovili neposreden vpliv na samoupravno dogovarjanje in odločanje, so petega septembra izvolili delavski svet in odbor samoupravne delavske kontrole.

PROBLEMSKA KONFERENCA V TOZD TOVARNA TRAKTORJEV

Z namenom, da bi rešili vrsto problemov, s katerimi se srečuje mladi kolektiv tovarne traktorjev, so na pobudo izvršnega odbora OO sindikata sklicali pomembno konferenco v domu železarjev na Teharjah.

Omenimo naj nekatere ugotovitve na problemski konferenci. Rezultati šestmesečnega poslovanja so pokazali tudi določeno izgubo, ki zahteva vrsto kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov, z namenom, da bi proizvajali traktorje z dohodkom. V sanacijskih programih niso mogli zajeti celotne problematike in prav tako niso osvetlili manj važnih, vendar zelo pomembnih problemov. Zato je bil sklic najdogovornejši iz delovne organizacije in TOZD do vključno predstavnikov delovnih skupin in celotne družbenopolitične strukture potreben. Ugotavljajo, da je mlad kolektiv TOZD Tovarne traktorjev na samem začetku dokazal da zna izdelati kvalitetne traktorje, ki jih je trg na široko sprejel ter nestrpnost in vztrajno še zahteva. To velja za domači in zahodnoevropski trg, kjer traktor te kategorije uživa veliko konjunkturo. Možno je izdelati iskan traktor, kar je bistvena ocena trenutnega stanja, vendar to ni dovolj, ker je treba delati tudi rentabilno. Proizvodnja

je sicer v porastu, čeprav še ni stekla s polno in preizkušeno gotovostjo, vendar ostaja resnejši problem oskrbe z materialom.

Razprava je opozorila na številne probleme, s katerimi se srečujejo v TOZD Tovarna traktorjev. Tako so imeli v prvem polletju podražitev domačih materialov za 5 milijonov. Šele s 1. septembrom je bilo odobreno povišanje prodajne cene traktorja za 7%. Razprava je med drugim ugotovila, da je bil sicer plan dosežen le z 92,7%, vendar ne kaže pozabiti, da je bil relativno nizko postavljen in da je bila izguba že s planom predvidena. Tudi pretirana zaloga traktorjev ima svoj delež, kar opozarja na bolj ažurno pripravo in odpremo.

Skladišča predstavljajo nalogo in zahtevo za temeljito študijo in dodatne investicije tako za skladiščno kot za transportno odpremo. Poostri in okrepi bo treba kadrovske kontrole na vходу materiala, da bodo kos zelo zahtevnim nalogam.

Je še vrsta problemov in ukrepov, ki jih je osvetlila in o njih razpravljala problemska konferenca. Zbir teh ukrepov bo sestavljal podroben sanacijski načrt, ki sicer ne bo zajel prav vsega, vendar pa bo bistveno pripomogel k izboljšanju stanja.

TEKMOVANJE MLADIH KOVAČEV

Jutri, v petek, 13. oktobra, bo na Ravnah na Koroškem četrto tekmovalje mladih kovačev Jugoslavije. Na pobudo mladih iz TOZD Kovačnica so že v letu 1974 organizirali po vzgledu strugarjev, varilcev in ključavničarjev tekmovalje mladih kovačev. Med kriteriji za ocenjevanje tekmovalja so kvaliteta in količina opravljenega dela, gospodarnost, izmeček, pravilna uporaba ter vzdrževanje strojev, orodij in neupravičeni izostanki z dela. Upoštevali so tudi aktivnost na področju samoupravljanja in družbenopolitičnega dela.

Prvo takšno tekmovalje je bilo leta 1975 v Kragujevcu in se ga je

udeležilo sedem ekip. Sledilo je tekmovalje v Novem Travniku, kjer je bilo že devet tekmovalnih ekip in prav toliko ekip tudi lani v Kruševcu. Kovači naj bi tudi letos pokazali kaj so se novega naučili, pogovorili pa se bodo tudi o svojih uspehih in težavah pri delu.

INFORMATIVNI

fuzinar
GLASILLO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

PRIKLJUČITEV NA NOVI PLINOVOD

V 18. številki Informativnega fužinarja so precej pozornosti namenili priključitvi na novi plinovod. V objavljenem prispevku je rečeno, da so prek dnevnega časopisja zvedeli, da severni del naše republike že ima zemeljski plin iz Sovjetske zveze. Plinovod je bil položen do prvega julija in je potekel prvi rok, da bi dobili prek njega plin v železarno.

V zvezi s problemi, ki nastajajo ob priključitvi na novi plinovod so zastavili nekaj vprašanj strokovnemu svetovalcu Ferdu Medlu. Na vprašanja kakšno pridobitev pomeni zemeljski plin je Franc Medelj povedal, da železarna v svojem proizvodnem procesu uporablja 15 vrst energetskih medijev od katerih devet vrst nabavlja na tržišču, ostale pa proizvajajo doma. Največ uporabljajo za ogrevanje mazut, na drugem mestu je plin butan — propan in na tretjem mestu elek-

trika. V skladu z razvojem železarne in preusmeritvijo proizvodne dejavnosti z uvedbo tehnoloških postopkov je bil načrtovan tehnološki program toplotne in termične obdelave za plemenitenje kvaliteten jekel. Uvedba zemeljskega plina pomeni za železarno pridobitev z več vidikov: predvsem zaneslivejša in dolgoročna preskrba, boljše planiranje razmer v plinskem sistemu porabnikov v železarni glede na vsestransko uporabo plina butan — propan — zrak in zemeljskega plina, ki bosta med seboj povezana. Manjša bo odvisnost preskrbe s plinom od zunaj, boljše bo programiranje v notranjem plinskem sistemu in nenazadnje izboljšanje ekoloških razmer v železarni in širši okolici.

Strokovnemu svetovalcu Francu Medlu so zastavili tudi vprašanje kje bodo zemeljski plin najbolj uporabljali ter vprašanja ali je zemeljski plin cenejši gorivo. Zadnje vprašanje je bilo zastavljeno glede tega kakšno nevarnost predstavlja plin in če ga bodo ob morebitni okvari plinovoda lahko zaznali v ozračju. Na zadnje vprašanje je tov. Medl odgovoril, da zemeljski plin praktično ni nevaren. Je tudi manj nevaren od butan — propana zaradi teže, saj je lažji od zraka in se takoj dvigne v ozračje, medtem ko se butan-propan zadržuje v nižjih plasteh. Tudi zaznali ga bodo. Za varnost bodo morali poskrbeti tisti delavci, ki bodo z njim delali. Glede cene je Franc Medl povedal, da je le-ta začasna in za nekaj dinarjev cenejša od butan-propana. Pri ceni zemeljskega plina vpliva na enote več faktorjev. Izdelan je bil poseben tarifni pravilnik, ki strogo ločuje kriterije za čim enakomernejši odzvem in sankcionira prekomeren odzvem. Na drugi strani pa tudi izenačuje ceno odvisno od potrošnika glede na njegov odnos v smislu izboljšanja porabe plina v celotnem plinskem sistemu.

Ob koncu sestavka, ki se nanaša na priključitev na novi plinovod, je rečeno, da glede na obvestilo Petrol Ljubljana TOZD Zemeljski plin, pričakujejo, da bodo zemeljski plin na Ravnah dobili do 17. oktobra.

IZPOLNJEVANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V AVGUSTU

Iz objavljenih podatkov povzemo, da so v avgustu pri izpolnjevanju plana skupne proizvodnje zaostali za 14,9%, medtem ko v kumulativni znaša zaostanek 3,1%. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so v avgustu prekorčili skupno proizvodnjo za 7% in v kumulativni za 3,7%. Tudi odprema v avgustu ni bila dosežena in znaša zaostanek za 1,3%.

V TOZD Jeklarna je bila skupna mesečna proizvodnja dosežena le z 81,2%, predvsem zaradi generalnega remonta 40 tonske električne obločne peči, ki je trajal več kot 10 dni. V TOZD Jeklolivarna znaša zaostanek skupne proizvodnje za 8,1%, v avgustu 13,1%. Tudi v primerjavi z enakim obdobjem lani znaša mesečni zaostanek 0,4%, v kumulativni pa prekoračitev 12,9%. TOZD Valjarna plana skupne proizvodnje ni dosegla zaradi rednega letnega remonta na težki progi, medtem ko sta srednja in lahka proga obratovali relativno dobro. Zaostanek skupne proizvodnje tako znaša 2,1% v avgustu 14,2%. V adjustaži je primanjkovalo gredic za odpremo zunanjim naročnikom, pri toplotni obdelavi pa so imeli težave s pomanjkanjem plina. Zaradi neupravičenih izostankov in dopustov je bil tudi večji odstotek odsotnosti z dela. Odpremo so dosegli s 100,9% v kumulativni pa znaša zaostanek za predvidenim planom 3,2%.

Glavni vzrok nizki proizvodnji v TOZD Kovačnica pripisujejo preveliki odsotnosti z dela (letni dopusti, bolniški izostanki), ter motnje med obratovanjem zaradi pomanjkanja plina in večji zastoji na ključnih agregatih. V kumulativni pa znaša prekoračitev plana 3,7%. Zadovoljiva je bila tudi kvaliteta vložka, saj so bile manjše težave le pri nekoliko slabše plastičnih brzoreznih jeklih.

V TOZD Jeklovlek je razen manjših zastojev na strojih za brušenje, proizvodnja potekala zadovoljivo. Skupna proizvodnja je bila v avgustu presežena za 16,1% tako da je prekoračitev tudi v kumulativni 1,1% in v primerjavi z enakim lanskim obdobjem celo 31,6%.

V TOZD Stroj in deli so bile proizvodne zmogljivosti zmanjšane predvsem zaradi letnih dopustov in pomanjkanja vložka za osi prikolice ter nerešene tehnološke problematike za valje in orodje. Pri skupni proizvodnji je zaostala TOZD za 3,9%, v kumulativni 15,8%. Slabše je bilo z odpremo kjer znaša zaostanek 23,1% in kumulativno 18,5%.

V TOZD Industrijski noži so ozka grla, ki močno zavirajo proizvodnjo tudi v avgustu prispevala da plan skupne proizvodnje ni bil dosežen in

POŠKODBE V SEPTEMBRU

Iz podatkov, ki nam jih posreduje služba za varstvo pri delu povzemo, da je bilo v mesecu septembru na delovnih mestih v Železarni poškodovanih 54 sodelavcev in smo zato izgubili 637 delovnih dni. Dve poškodbi sta bili na poti v službo in 53 izgubljenih delovnih dni.

Pregled poškodb po TOZD in delovnih skupnosti je naslednji:

TOZD	Poškodbe na del. mestih	Izgubljeni dnevi	Poškodbe na poti	Izgubljeni dnevi
Plavž	4	35	—	—
Jeklarna	3	77	—	—
Livarna	1	6	—	—
Valjarna blum.-štekel	2	68	—	—
Valjarna žice in profilov	6	75	—	—
Valjarna debele pločevine	3	72	—	—
Hl. valj. Bela	2	6	—	—
Hl. valj. Jes.	5	31	—	—
Zičarna	8	52	—	—
Profilarna	1	15	—	—
Vratni podboji	—	—	—	—
Jeklovlek	2	5	—	—
Elektrode	1	7	1	11
Žebjarna	1	28	—	—
Strojne delavnice	4	24	—	—
Remontne delavnice	1	48	—	—
Vzdrževanje	6	74	1	19
Energetika	—	—	—	—
Transport	1	3	—	23 od prej
Družbena prehrana	—	—	—	—
DS za komerc. in finan. zadeve	—	—	—	—
DS za kadrovske in splošne zadeve	2	9	—	—
DS za ekonomiko, teh. kontrolo raziskave in novogradnje	1	2	—	—

TOZD zaostaja za 28%, kumulativni pa celo za 42%. V avgustu so imeli v TOZD precejšnjo odsotnost z dela zaradi dopustov, zaskrbljujoč pa je tudi visok odstotek dela zaradi bolezni. Zaostanek pri odpremi znaša 26,9%.

V TOZD Pnevmatični stroji je bila skupna proizvodnja nižja zaradi zasedenosti NC strožnic za potrebe drugih TOZD in še to zaradi osvajanja tehnologije v kritičnih dneh še zaradi izpada plina, stalnih okvar strojev na ozkih grlih, povišanje odsotnosti z dela zaradi letnih dopustov in bolniškega staleža. Tako TOZD zaostaja pri skupni proizvodnji za 28% in v kumulativni 15,2%.

TOZD Vzmetarna je plan skupne proizvodnje presežela za 8,4% in se je tako zmanjšal kumulativni zaostanek od zaostanka v juliju 4,8% na 3,2%.

TOZD Rezalno orodje zaostaja za planom skupne proizvodnje v avgustu 9,1% in v kumulativni 5,7%. Pri odpremi zaostaja za 10,9%, fakturirana realizacija pa za 2,2%.

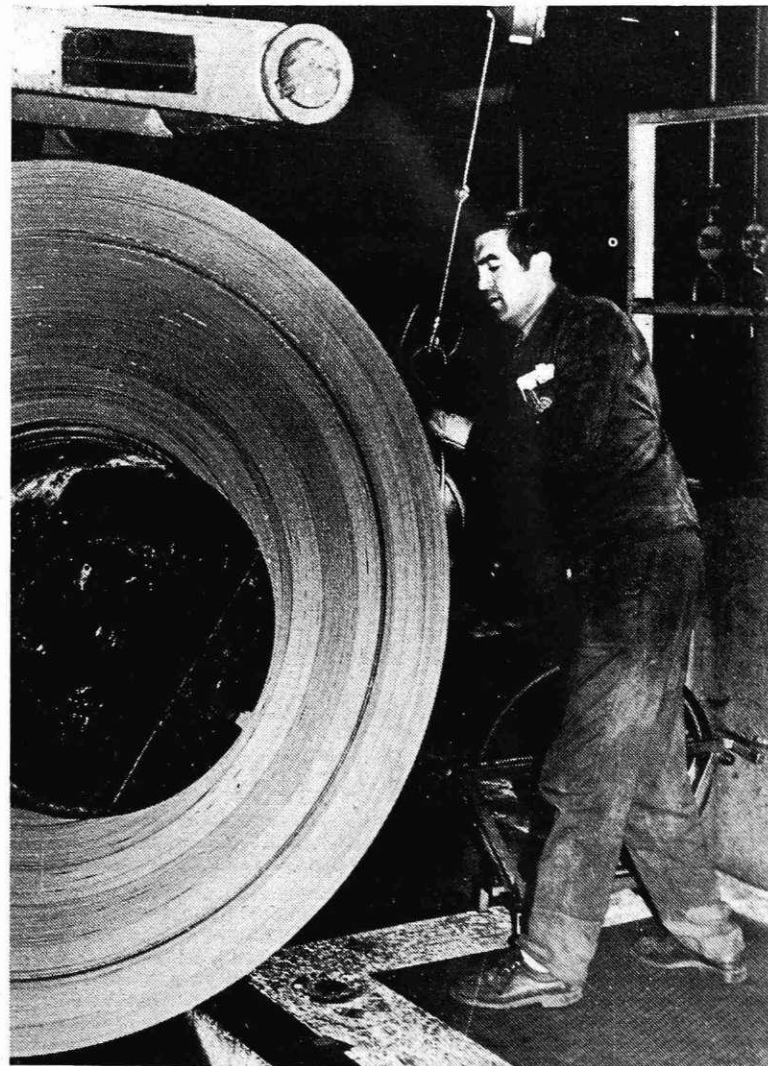
TOZD Kovinarstvo Ljubno zaradi spremembe plana asortimenta v drugem polletju vedno bolj zaostaja za predvidenim planom. Tako pri skupni proizvodnji kakor tudi pri odpremi znaša skupni zaostanek 7,9%.

Železarski globus

INDONEZIJA

Po velikih finančnih in tudi drugih težavah je pričela obratovati prva indonezijska integralna železarna Krakatau. Ko bo leta 1983 njena izgradnja zaključena bo to največja železarna na področju jugovzhodne Azije. To železarno so pričeli graditi že leta 1962 z obilno pomočjo Sovjetske zveze. Ko so leta 1966 nastale v odnosih Indonezija — Sovjetska zveza določene teža-

ve, so gradnjo ustavili. Gradnjo je potem prevzela indonezijska državna naftna družba Pertamina, vendar so leta 1975 ponovno nastale finančne težave. Kasneje je prevzela nadzor nad gradnjo indonezijska vlada in sedaj računajo, da bodo v nekoliko omejenem obsegu dokončali gradnjo v predvidenem roku. Istočasno z železarno je pričelo obratovati za njene potrebe tudi novo pristanišče.

Sodelavec pri previjalni liniji v hladni valjarni Bela

SMERNICE PLANA ZELEZARNE JESENICE ZA LETO 1979 PREDLOG

Upravičevanje sredstev razvoja železarnice za leto 1979 sprejemamo plan, ki naj temelji na naslednjih smernicah in ciljih:

Nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov kot bistvene predpostavke uspešnega dela in gospodarnosti samoupravnih aktov TOZD, delovnih skupnosti in železarnice glede na nova spoznanja in zahteve dosežane zakonodaje v smislu ureditve razvoja samoupravnih odnosov v TOZD, med TOZD, delovnimi skupnostmi, železarno in široko družbeno politično skupnostjo:

- na doslednem spoštovanju samoupravnih zakonodaj in razvoja samoupravnih odnosov v TOZD, med TOZD, delovnimi skupnostmi, železarno in široko družbeno politično skupnostjo;
- na doseganju takih odnosov med TOZD, ki bodo zagotavljali predvsem kvaliteto, asortimentsko in rokovo izpolnjevanje planskih obveznosti;
- na dogajevanju sistema delitve osebnih dohodkov z izdelavo in vrednotenjem razvida del in nalog, kar naj doprineše k bolj objektivnemu in stimulativnemu razvijanju po delu;
- na izpolnjevanju sistema samoupravnega informiranja v cilju učinkovitega in racionalnega dela samoupravnih organov in delegacij;
- na izpolnjevanju sistema samoupravnega informiranja v cilju učinkovitega dela samoupravnih organov in delegacij;

- do investicijskih nalog za razširitev in izboljšanje materialne osnove za delo ter zagotovitev in obnovo poslovnih in rezervnih sredstev TOZD in železarnice;
- za rast osebnih dohodkov in skupne porabe;
- za zagotovitev skupnih in splošnih potreb in obvez do samoupravnih in družbeno političnih skupnosti;

Za doseganje navedenih ciljev in obvez ter uspešnega poslovanja moramo v letu 1979 ustvariti:

I. OSNOVNA IZHODIŠČA SMERNIC

- najmanj 1800 mio din dohodka oz. najmanj 1150 mio din čistega dohodka;
- najmanj 540 mio din z zakonom predpisane amortizacije

upravnega sporazuma v skupnosti za proizvodnjo in predelavo jekla SR Slovenije. Nadaljevati moramo z organizirano akcijo, zlasti preko omenjene skupnosti, za usmerjanje njihovih potreb v skladu z našim razvojnim programom.

Posebno pozornost je treba posvetiti prodaji proizvodov, za katere imamo proste kapacitete, tržišče pa ne kaže dovolj velikega interesa.

V okviru tekoče ekonomske politike je treba nadaljevati z aktivnostmi, s katerimi naj bi zagotovili normalne pogoje poslovanja. Politika gibanja prodajnih cen naj bi tudi v letu 1979 slonela na sklenjenih samoupravnih sporazumih o urejanju prometa iz prodajnih cen s porabniki naših izdelkov. Povišanje prodajnih cen naj bo v skladu s porastom stroškov osnovnih surovin in energije oziroma v skladu z določili resolucije SRS.

Na podlagi izdelanih bilansov in načelne samoupravne opredelitve delovne organizacije moramo izvršiti možne oblike izvoza naših izdelkov, da bi zagotovili izvrševanje planskih nalog zlasti pri uvozu investicijske opreme oz. repromaterialov. Tako zastavljeno izvozno aktivnost moramo organizirati v tesnem sodelovanju z ostalimi članicami SOZD Slovenske železarnice.

Železarna Jesenice bo v prihodnjem letu izvozila za najmanj 13 mio dolarjev izdelkov v obliki rednega izvoza, blagovne menjave in kooperacije z Oerlikonom.

Za doseganje zastavljenih ciljev je treba med ostalim razviti ustrezno propagandno aktivnost in sicer selektivno po proizvodih, odvisno od našega položaja na tržišču. Za del ekonomske propagande, ki ima skupni pomen in daje večje rezultate, bi se ustrezno povezali z ostalimi DO SOZD Slovenske železarnice.

Potrebno je usklajeno delovanje nabavne in prodajne službe zlasti pri osrbi s potrebnimi polproizvodi.

5. Raziskovalna in inventivna dejavnost

Raziskovalna dejavnost

Na področju raziskovalnega dela moramo težiti, da se vse moderne metode in dosežki znanosti v proizvodnji in predelavi jekla čim hitreje prenesejo na naše razmere z namenom, da se dosežejo boljši proizvodni rezultati in razširitev asortimana izdelkov.

Težišče dela v proizvodnji surovega železa in jekla bo na pripravi vsipa za plavž, proizvodnji grodlja z nizkim žveplom ter odžveplanju izven plavžev.

V proizvodnji jekla bo glavna skrb osvajanje litja celotnega asortimana jekel, ki ga moramo vlivati v gredice po kontinuirnem postopku, osvajanje tehnologije izdelave borovih jekel, osvajanje tehnologije proizvodnje dinamo jekla s povišanim Al ter vrsto drugih nalog, ki naj izboljšajo kvaliteto izdelanega jekla.

V valjarnah bo težišče dela usmerjeno v osvajanje kompletne tehnologije valjanja, osvajanje tehnologije predelave konti vlitih gredic, preiskavam vpliva načina ohlajanja toplotvalne žice na predelovalnost v hladnem utrjevanju tehnologije valjanja dinamo jekel s povišanim Al itd.

V hladni predelavi bo težišče dela usmerjeno na osvajanje tehnologije hladnega vlečenja nizkolegiranih jekel, določevanje preoblikovalnih sposobnosti patentiranih žic ter osvajanju tehnologije vlečenja nerjavnih žic za varjenje.

Razen fundamentalnih raziskav bodo raziskave usmerjene še v razvoj in osvajanje novih vrst specialnih jekel za poboljšanje na osnovi legiranja z borom, jekel z minimalno mejo plastičnosti do 70 kg/kv. mm in nerjavnih avstenitnih jekel za izdelavo vijakov s hladnim preoblikovanjem.

Posebno pozornost bomo posvetili kontroli izdelkov, ki je eden od osnovnih pogojev za zadovoljevanje zahtev naročnikov po kvalitetnih izdelkih in zmanjšanju reklamacij, z uvajanjem samokontrole v proizvodni proces.

Inventivna dejavnost

Izboljšati moramo organizacijsko strukturo inventivne dejavnosti v okviru inovacijsko usmerjenega samoupravnega sistema, ki bo omogočil intenzivnejši prenos znanja od »proizvajalcev znanja« do uporabnikov. Množična inventivna dejavnost mora biti bolj povezana s profesionalno inventivno dejavnostjo v smislu doseganja enotnih ciljev.

Uvesti moramo moderne metode in postopke za izvajanje tehnične ustvarjalnosti ter izboljšati informacijsko dejavnost v smislu hitrejšega pretoka inventivnih informacij.

V okviru INDOK moramo izdelati katalog tehničnih problemov in katalog idej, ki bosta služila usmerjanju dela novatorjev.

6. Kadrovska dejavnost

Politiko zaposlovanja moramo voditi s sprejetim srednjeročnim planom Železarnice tako, da stopnja rasti zaposlenosti v Železarni v letu 1979 ne sme presegati 1,1 % in to ob načrtovanih investicijah. Pri izvajanju politike zaposlovanja v posameznih TOZD in delovnih skupnostih veljajo naslednja načela:

- število zaposlenih se povečuje le v tistih TOZD in delovnih skupnostih, ki z novimi delovnimi napravami oz. agregati pomembno povečujejo obseg svoje dejavnosti;

- v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, ki objektivno ne širijo svoje dejavnosti in povečan obseg proizvodnje in del temelji na boljšem izkoriščanju delovnih naprav, časa, izplenov ip. je osnova plana potrebnih delavcev v letu 1979 doseženo povprečno število zaposlenih v letu 1978;

- prednostno je potrebno zagotoviti planirano število zaposlenih v temeljnih organizacijah, ki s svojim izpolnjevanjem planskih obvez odločilno vplivajo na doseganje planirane proizvodnje;

- znotraj temeljnih organizacij prednostno zagotoviti zadostno število zaposlenih delavcev za opravljanje del in opravil na ključnih agregatih, kar še posebno velja za vzdrževalno-remontne dejavnosti;

- temeljne organizacije in delovne skupnosti se obvezujejo, da bodo iskale notranje rezerve tudi v pogledu živega dela z uveljavljanjem racionalizacij, boljše organizacije dela in drobnimi modernizacijami proizvodnih postopkov v cilju hitreje rasti produktivnosti in zmanjševanju zahtev po novih dodatnih delavcih.

Z načrtovano stopnjo rasti zaposlenosti in še bolj kvalitetnim delom na področju zaposlovanja, utrjevanjem notranjih medsebojnih odnosov, izboljšanjem odnosa do delovnih obvez v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih se bomo prizadevali:

- da znižamo čisto fluktuacijo za 1 %;
- da znižamo odsotnost z dela — predvsem na področju koriščenja bolniške odsotnosti za 0,5 %;

- da TOZD s kontinuirnim obratovanjem enakomerno skozi vse leto koristijo letni dopust — mesečno najmanj 7 % in v mesecih julij in avgust največ do 15 % planirane kvote dopustov, oziroma v večji meri koristijo dopuste v času velikih remontov; za ostale TOZD pa naj se prouči možnost izkoriščanja kolektivnih letnih dopustov.

Kvalitetni in količinski rezultati osnovne dejavnosti so pomembno odvisni od strokovne — kvalifikacijske strukture zaposlenih delavcev. Za nivo delovnih nalog, ki so s srednjeročnim programom načrtovane, je v letu 1979 potrebno delati na izboljšanju kvalifikacijske strukture zaposlenih, in sicer:

- poveča naj se število poklicnih delavcev s 24,2 % na 26,4 %;
- delavcev z delovodsko in srednjo šolo z 11,8 % na 13,7 %;
- delavcev z višjo šolo z 2,1 % na 2,7 % in
- delavcev z visoko šolo z 2,1 % na 2,5 %.

Po zasnovanem programu moramo nadaljevati z izobraževanjem delegatov za družbenopolitične in samoupravne interese skupnosti. Vso skrb je treba posvetiti načrtnemu usposabljanju vodij samoupravnih delovnih skupin.

7. Investicijska dejavnost

V prihodnjem letu moramo vlagati sredstva v tiste projekte iz srednjeročnega programa, ki nam bodo najhitreje povrnili vložena sredstva ob povečani produktivnosti, izboljšanju kvalitete izdelkov, izboljšanju delovnih pogojev, varnosti pri delu in varstvu okolja.

V letu 1979 bo znašala skupna vrednost investicij 618 mio din. Predlog plana investicij za leto 1979 po napravah je naslednji:

Sprejete smernice so osnova za izdelavo plana Železarnice in jih obvezujejo mora jo upoštevati plani TOZD in delovnih skupnosti.

Predlagane smernice plana za leto 1979 so skupni dogovor vseh TOZD in delovnih skupnosti, ki jih z dopolnitvami in predlogi sprejmejo zbori delavcev in DS.

III. ZAKLJUČKI

- na dopolnjevanju in izvajanju programov dela družbene samozastite,
- na varovanju železarnice in njenih poslovnih tajnosti,

delo, ki nam je zaupano v upravljanje,

- na preprečevanju požarov, okvar in podobno, ki so posledica neopreznosti,
- na stalnem in vse širšem usposabljanju vseh delavcev,

delovnega človeka. V letu 1979 se je potrebno posebno prizadevati:

Ljudska obramba in družbena samozastita je pravica in dolžnost vsakega lastnika in pridobitelja samoupravnega socialističnega sistema.

Ljudska obramba in družbena samozastita je pravica in dolžnost vsakega bomo s stalnim razvijanjem ljudske obrambe in samozastite varovali družbeno organizacijo železarnice, saj smo se s samoupravnim sporazumom zavezali, da delavci temeljnih organizacij združenege dela in delovnih skupnosti v delovni

10. Ljudska obramba in družbena samozastita

Plazu.

moramo adaptirati kadrovske samski dom in urediti okolico samskega doma na

Za izboljšanje življenjskih pogojev delavcev, ki stanujejo v samskih domovih

kanje organizacije in kvalitete prehrane ter ostalih storitev.

zdravstvena dela Družbena prehrana. Se nadalje se moramo prizadevati za izboljšanje skupne porabe imajo tudi storitve, ki jih opravlja temeljna organizacija

nim sporazumom o delitvi sklada skupne porabe.

zaposlenih delavcev delovne organizacije železarnice jesenice v skladu s samouprav-

Se nadalje moramo razvijati kreditiranje individualne stanovanjske gradnje

treh stolpičev na Koroski Beli.

novih stanovanj, zato je potrebno pospešeno delati na prietku izgradnje dveh ali

planom gradnje družbenih stanovanj. Za naslednje plansko leto je planiranih 100

delovnih skupnosti po enotnih merilih.

sredstva za zadovoljevanje širših družbenih potreb (krajavne skupnosti, organizacije in društev). Delitev sredstev skupne porabe moramo zagotoviti v vseh TOZD in

MLADI V NAŠI DRUŽBI

Mladost. Za nekatere sedanost, za druge že lepa preteklost. »Kako lepo je biti mlad!« nam govorijo odrasli, »mladost je bila nekaj najlepšega v mojem življenju.« To pravijo tisti, ki so jo že pustili za sabo. Kaj pa mi, ki jo še uživamo, kaj nam pomeni mladost?

Pravzaprav o tem ne razmišljam velikokrat.

Uživam jo pač in zdi se mi, da ni vedno samo lepa, ampak tudi bridka, žalostna. Včasih leži na meni kot breme, ki bi ga rada snela, da bi bila prosta, saj starši vedno govorijo: »Premlada si še, da bi šla v disko.« Drugič spet, bi bila rada čim mlajša, rada bi pozabila na svoja leta in spet prišla v roke starega medvedka, a ne morem. »Prestara si za to!« se smeji odrasli. Zato res ne vem več prav, kaj je mladost. Nekakšno vmesno stanje med otroštvom in odraslostjo? Mogoče. Vsekakor je to obdobje, ko nisi nikdar dovolj star ali mlad, da bi počel kar bi hotel. Stalno te nekdo opominja, da ne zdršneš iz utečenih ojnec življenja. Če zgrešiš to že večkrat prehojeno gaz, potem nisi več enakovreden člen človeške družbe, ne, nisi več mlad človek, ki peživilja najlepši del svojega življenja, odpadke si, za nekatere pa si navadna ničla. In vendar bi moral biti bolj spoštovan od drugih, saj si naredil novo gaz.

»Uživaj, dokler si mlad,« pravijo odrasli. Uživaj? Kako, saj nam skoraj nič ni dovoljeno, vsaj take stvari ne, ki nam pomenijo užitek. Če hočeš na ples, se vsem zdi, da si premlad, da boš tam zašel v slabo družbo in da boš postal eden tistih, ki zgrešijo gaz, in sploh pravijo: »Kaj vam bodo plesi, ko smo bili mi mladi, tega ni

bilo!« Če hočeš v brigado, da bi zmigal »svojo leno rito«, ki ti jo večkrat očitajo, spet govorijo: »V brigado? Doma je dovolj dela, zakaj bi tam zapravljala čas. Pa hipijev je tam na kupe, čisto te bodo pokvarili! Seveda, v brigadi se zbirajo sami lenuhi, pridaniči, dela sploh nihče!« Da, dela nihče, samo norma je vedno presežena in porušene hiše so spet primerne za bivanje. Kdo vse to naredi? Mi mladi? Ne, kje pa: preleni smo. Verjetno hiše kar same rastejo iz zemlje.

»Včasih smo se zanimali za pevce, igralce. Ampak ne za take, kot vi danes, take, ki se derejo brez smisla, zanimali smo se za PRAVE pevce, za prave igralce!« Seveda, naši idoli so prehrupni, igralci se grejo nekakšne »trapaste novotarije«. Najlepše je bilo takrat, ko so bili še oni mladi, takrat je bilo vse usklajeno, lepo in prav.

Da, mi mladi ne smemo ničesar spreminjati, vse mora teči tako, kot je pred 30 leti, ko so bili mladi naši starši.

»Vse imate,« pravijo, »srečni bi morali biti!« Kako boš srečen, če ničesar ne smeš, če lahko delaš le tisto, kar so delali nekdo?!

Nihče ne pomisli, da morajo biti nove stvari, novi izumi, novi načini življenja, ker drugače ne bi bilo napredka, ostali bi na stopnji praskupnosti, živeli bi kot divje zveri...

Pravzaprav je mladost res lepa. Ko si mlad, imaš še moč in ponos, da se upreš, da hrepeniš po novem. Te želje počasi izgubljajo, upornosti ni več in takrat veš, da nisi več eden mladih, veš, da spadaš že med starejše, odrasle ljudi.

MIRJAM KLINAR
2. a — gimnazija Jesenice

MNOGOTERO INTERESOV, MNOGO ZANIMANJA

Mladi smo, polni življenja in radosti. Vsak od nas hodi po svoji življenjski poti. Takrat ko premišljujemo, smo radi sami, včasih pa si zaželimo družbe. Takrat gremo na ples, v kino, k prijatelju. Radi smo skupaj, radi smo veseli, radi kaj zapojemo ali se pogovarjamo o družbi v kateri živimo.

Skoraj vsi smo člani ZSMS. Večinoma pa smo tam bolj malo aktivni. Skoraj vsi smo vključeni v razne kulturne in telesno-kulturne organizacije. Delovanje v le-teh nam vzame kar precej prostega časa, toda to nam je le v veselje in čast.

Mnogokrat nas kritizirajo, češ, saj niste nič aktivni. Na šoli je vse premalo krozkov, kajti skoraj vsi že delujemo drugje.

V vsakem mladem človeku je želja po ustvarjanju in izpolnjevanju, zlasti na področjih za katere se zanimamo. Naše zanimanje pa je bolj posvečeno tistim dejavnostim, ki so nam bile že v prejšnjih obdobjih šolanja najbližje, najbolj predstavljene, najbolj domače.

Včasih se mi zdi, da imamo do ZSMS prav čuden odnos. Ta naša mladinska organizacija je meni nekako tuja, oddaljena. Vem, da se premalo zanimam za delo na političnem področju, vendar bi morali mladino o vsem njenem delovanju bolj obveščati. Zdi se mi, da je ZSMS preveč enostranska, preveč usmerjena v politiko. Vsi pa dobro vemo, da vseh mladih ne more zanimati ravno politika. Mnogim je v veselje umetnost, šport in imajo svoje organizacije, ki pa se mi zdijo odtujene ZSMS. V teh večinoma delujejo tudi starejši člani in bi morali mladi sami organizirati mladinske aktivnosti. Vsekakor bi se morali v ZSMS več prizadevati za aktivnost širše plasti mladine. Kaj ni ravno največja pridobitev ZSMS, da dobi člane, ki bodo vestno opravljali svoje naloge, ki bodo v tej organizaciji našli delo, ki jim bo v užitek.

V prostem času se veliko pogovarjamo. Vsak od nas pripoveduje o svojih doživetjih na tem ali onem področju.

Poslušam z zanimanjem kolegici, ki se pogovarjata o politični šoli. Jaz pa niti ne vem, kaj se v tej šoli uči, čemu služi in podobno. Zopet drugi se pogovarjajo o športu, spet treji o kulturi, o delovanju v dramskem krožku, dekleta o ročnem delu, morda o modernih pričeskah. Iz tega naštevavanja se vidi kaj vse zanima mlade. Vse bi radi vedeli, povsod pokukali, vse poskusili in doživeli čim več razbujljivih trenutkov.

Kako ponosen si, če si član organizacije, ki je uspešna, ki dosega lepe rezultate. Občutek imaš, da sta od tebe tvoje delo in trud vredna več, ker za to dobiš priznanje v družbi. V tej se vsak človek potrjuje in vsak hoče v njej uspeti. Kako čudovito je, da tvoje delo nekdo pohvali, če čutiš, da ga potrebuje in da druge navdušuješ z njim. To ti da novega poleta za nadaljnje delo.

Zal mi je, da mnogi mladi ne vedo za ta občutek, da sedijo doma in se dolgočasijo, medtem ko naša družba kliče k udeleževanju, ko si organizacije želijo čim več mladih članov, saj le-ti prinašajo s sabo pogum, voljo, radost in še marsikaj drugega. Zato se potrudimo spraviti tudi te mlade ljudi v družbo, mogoče so sami preveč slabi, mogoče sramežljivi. Pomagajmo jim, da se bodo vživeli v družbo, saj le-ta edina lahko da človeku največje zadovoljenje, to je potrdilo in priznanje za njegovo delo.

Andreja Kozjek
4. a gimnazija Jesenice

ŠTEVILKA POSVEČENA X. KONGRESU ZVEZE
SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE

HORIZONT

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE ZSMS
JESENICE IN KOORDINACIJSKEGA ODBORA
ZSMS ŽELEZARNA JESENICE

»Kadar gredo v boj ljudje, vojska, ki jo je država ustvarila, odrasli ljudje, potem je to njihova dolžnost do domovine, dolg vsakega državljana, vsakega rodoljuba. Toda kadar gredo brez mobilizacije, prostovoljno v boj otroci, 12, 14 in 16 let stari, vedoč, da bodo v boju padli, potem je to mnogo več kot dolg do domovine. To je nadčloveško junastvo mladih ljudi, ki žrtvujejo sebe, čeprav še niti stopili niso v življenje, da bi bili srečni prihodnji rodovi.«

Tito, na 1. kongresu mladih iz Srbije

MEJNIKI JUGOSLOVANSKEGA MLADINSKEGA GIBANJA

Običajno se ob pomembnih obletnicah, kongresih, konferencah in podobnem, ozremo tudi na prehojeno pot in poskušamo iz tega črpati tudi spodbude za prihodnje delo.

To pa je hkrati tudi priložnost, da se mladi seznanimo z mladinskim gibanjem v naši državi, z dolgo prehojeno potjo, v kateri so sodelovali tisoči mladih, ki so vtisnili pečat gibanju in tudi sebi.

Naj torej spregovorimo nekaj o pomembnejših mejnikih tega gibanja.

Leta 1919 — ustanovna konferenca Zveze komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ) v Zagrebu. Desetega oktobra so na tej konferenci sprejeli sklep, da gre SKOJ vzporedno s Socialistično delavsko partijo Jugoslavije (komunistov), vendar naj bi bila pri delu samostojna in neodvisna organizacija. Od 1. decembra leta 1919 je organizacija izdajala tudi glasilo »Rdeča zastava«.

Leta 1920 — od 10. do 14. julija, je bil v Beogradu prvi kongres SKOJ. Udeležilo se ga je 32 delegatov v imenu več kot 8000 članov SKOJ v državi. Kongres je tudi odločil, da SKOJ pristopi h komunistični mladinski internacionali, ki je bila osnovana leta 1919 v Berlinu.

Leta 1922 — od 20. do 22. avgusta, je bila v Ljubljani prva konferenca SKOJ. Napredne sile v državi so organizirano delovale in oblast bivše Jugoslavije je začela z ukrepi, eden med njimi je bil tudi leta 1921 sprejet zakon o zaščiti države. Tako Komunistična partija Jugoslavije kot SKOJ sta morala začeti delovati v ilegali. SKOJ je začel iskati nove pogoje dela, nekako v tem času pa se je sestal tudi akcijski odbor, ki je imel nalogo, da poskuša z ustvarjanjem Zveze delavske mladine Jugoslavije legalizirati delo mladih v tej organizaciji. Ustanovna konferenca Zveze delavske mladine Jugoslavije je bila 23. avgusta 1922. V takih pogojih je bila sklicana tudi 1. konferenca SKOJ, ki je med drugim sprejela novi statut SKOJ, s katerim se vzpostavljajo pokrajinski sekretariati SKOJ.

Leta 1923 je bil drugi kongres SKOJ v Šošanu. Med drugim so na kongresu ugotovili, da frakcijski boji v Komunistični partiji Jugoslaviji škodijo tudi nadaljnjemu razvoju SKOJ in odločil, da SKOJ ostane zunaj teh bojev znotraj partije.

Leta 1923 — prvi kongres Zveze delavske mladine Jugoslavije. Zveza je izdajala tudi več glasil, na tem kongresu pa so med drugim sprejeli sklep, da gre SKOJ iz okvirov sindikata. Ker pa taka zveza ni ustrezala buržoaziji stare Jugoslavije, so jo leta 1924 prepovedali.

Leta 1926 je bil tretji kongres SKOJ na Ravnah na Koroškem.

Na kongresu je bilo 32 delegatov iz vse domovine, kongres pa je kritiziral dotedanje delo SKOJ, največji del pa je bil namenjen vprašanju, kako pridobiti mesto in vaško mladino za boj.

(Nadaljevanje na 2. strani)

POZDRAVNI TELEGRAM X. KONGRESU ZSMS

Mladi iz jeseniške občine, združeni v 82 OO ZSMS, pošiljamo najtoplejše pozdrave X. kongresu ZSMS, ki je začel z delom v Novi Gorici.

Danes, ko so za nami javne razprave, mladi vemo, kje nas čaka največ dela in najtežje naloge.

Zato pričakujemo, da nam bo kongres dal jasne smernice za bodoče delo.

DELEGATI JESENIŠKE OBČINE NA X. KONGRESU ZSMS

Na desetem kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije, ki poteka od 12. do 14. oktobra v Novi Gorici, iz jeseniške občine sodeluje osem mladih iz različnih sredin, ki so bili za udeležbo na tem velikem srečanju slovenske mladine izvoljeni na seji OK ZSMS Jesenice. V glasilu Horizont, ki je tokrat v celoti posvečeno X. kongresu ZSMS vseh osem delegatov v kratkem predstavljamo v sliki in besedi.

Poleg kratke predstavitve dosedanje aktivnosti delegatov, smo jih tudi zaprosili, da nam povedo, kaj pričakujejo od jubilejnega desetega kongresa.

(Nadaljevanje na 2. strani)

VEDETI MORAMO, KATERE SO NAŠE DOLŽNOSTI, ŠELE NATO PRAVICE

Mladi v naši družbi zavzemamo vidno mesto. Starejši se tudi zavedajo, da je od mladine odvisna bodočnost nas vseh. Država stremi, da se vzgoji čimveč sposobnega in delovnega mladega kadra. Veliko možnosti imamo v naši domovini predvsem zato, ker se vsak lahko usposablja, če je za to sposoben. Poleg teorije je potrebna tudi praksa, ki si jo pridobimo samo z delom. Naša družba ne pričakuje od nas le, da bi postali dobri teoretiki in praktiki, temveč tudi dobri idejnopolični delavci, ki bi bili sposobni pri reševanju vsakdanjih nalog in problemov. Dolžnost vsakega mladince je, da se po svojih močeh trudi, da doseže čimboljše uspehe na vseh področjih. Ko bomo dodobra seznanjeni s svojimi dolžnostmi, ki smo jih dolžni do svoje družbe, bomo šele ugotavljali svoje pravice, ki nam jih nudi naša socialistična domovina. Mladi moramo skrbno nabirati izkušnje starejših, ki so jih prodobili skozi življenje.

Poglavitno je, da mlademu človeku pride v kri občutek za odgovornost in pra-

vičnost. Na ta način bomo dosledno izpolnjevali dane naloge, ki nam jih bodo zaupali na svojih službenih mestih. Mladina iz vse domovine vedno bolj dokazuje s svojimi delovnimi akcijami, kako jih skupno delo veže v tovarištvo. Mladinske delovne akcije so bile zelo uspešne. Pomembno je dejstvo, da je mladina pripravljena sodelovati z delom. Požrtvovalnost ima pri tem globok socialističen smisel. Z delom in pravo idejno politično usmerjenostjo bomo dosegli v družbi zaupanje, ki nam je potrebno pri skupnem sodelovanju.

Mladi smo danes deležni veliko graje, večkrat upravičene, velikokrat tudi neupravičene, zato nas čaka nenehna borba, da dosežemo čimboljše uspehe. Le tako bomo dokazali, da smo sposobni in pomembni del naše družbe.

DOMEN JENSTERLE
1. a gimnazija Jesenice

Pripravila komisija za informiranje in politično propagando pri OK ZSMS Jesenice. Glavna in odgovorna urednica Rina Klinar, slikovno gradivo pripravil Janko Rabič, tehnično uredil Joža Varl. Horizont izšel kot priloga Železarja št. 39/XXVII, dne 12. oktobra 1978.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Med tretjim in četrtem kongresom SKOJ je minilo 22 let. V tem času sta bili dve konferenci SKOJ in trije kongresi Združene zveze antifašistične mladine Jugoslavije (USAOJ).

Leta 1935 je bila četrta konferenca SKOJ v Zagrebu, ki je pozvala člane SKOJ, naj držijo ponoven val napada buržoazije v državi.

Leta 1936 je bila peta državna konferenca SKOJ v ilegali na Veliki Planini nad Kamnikom. Konferenci je prisostvovalo 20 delegatov in tovariša Edvard Kardelj ter Franc Leskošek. Konferenca je ugotovila, da se delo SKOJ ne razvija enakomerno po vsej državi in da je treba okrepiti delo v BIH in Sloveniji. Konferenca je izvolila novi CK SKOJ z Ivo Lolo Ribarjem na čelu.

Leta 1942 je bil v Bihaču prvi kongres Združene zveze antifašistične mladine Jugoslavije (USAOJ). Na njem je bilo 365 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije. Kongres je poslal razglas vsem mladim v Jugoslaviji, naj se bolj vneto stopajo v vrste NOB. Predsednik je postal Ivo Lolo Ribar.

Leta 1944 je bil drugi kongres USAOJ v svobodnem Drvarju. Na njem pa je bilo 816 delegatov, ki so predstavljali več kot 500.000 mladincev. Mladim je spregovoril tudi tovariš Tito.

Leta 1946 je bil tretji kongres USAOJ v Zagrebu. Med drugim je sprejel sklep, da organizacija mladih spremeni ime in se imenuje Narodna mladina Jugoslavije. Zaradi tega je bil pozneje sklican kongres SKOJ, potem pa še skupni kongres SKOJ in Narodne mladine.

Leta 1948 je bil četrty kongres SKOJ, na njem pa je bilo 946 delegatov, ki so sprejeli sklep, da se SKOJ združi z narodno mladino in nosi naziv Narodna mladina Jugoslavije (NOJ). Po tem je bil v Beogradu leta 1948 skupen kongres, na katerem je tovariš Tito opozoril na škodljivost dvojne organizacijske oblike združevanja mladih in postavil mladini štiri najvažnejše naloge. Te so bile: vzgoja sebe in drugih v teoretičnem in strokovnem pogledu, teoretično in politično vzgajanje mladih, telesna in predvojaška vzgoja in sodelovanje mladih na prostovoljnih akcijah pri izgradnji države.

Leta 1953 je bil v Beogradu 5. kongres NOJ, prisostvovalo pa mu je 1200 delegatov, ki je osvetlil naloge NOJ v novih pogojih.

Leta 1958 je bil šesti kongres NOJ v Beogradu, na njem pa je bilo 1031 delegatov v imenu dvomilijonske organizacije mladih. Na kongresu je sodeloval tudi tovariš Tito, ki je pozval mlade, naj nadaljujejo z izgradnjo avtoceste Bratstvo-enotnost. Med drugim je kongres sprejel tudi resolucijo o nalogah mladine v družbenem samoupravljanju.

Leta 1963 je bil sedmi kongres Narodne mladine Jugoslavije, prav tako kot vsi naslednji kongresi, je bil tudi ta v Beogradu. Prisostvovalo mu je 1297 delegatov. Med drugim je sprejel sklep o spremembi imena organizacije, ki se je zatem imenovala Zveza mladine Jugoslavije.

Leta 1968 je bil osmi kongres Zveze mladine Jugoslavije, na katerem je bilo 862 delegatov in številni predstavniki mladinskih organizacij iz tujine. Na njem je mladim spregovoril tovariš Tito, sprejeli pa so tudi program ZMJ kot enotne družbenopolitične organizacije mladih.

Leta 1974 je bil deveti kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije, na njem pa je sodelovalo 935 delegatov, ki so delali v petih komisijah. Delegati so sprejeli tudi akcijskopolitični program nalog ZMJ v nadaljnjem razvoju socialistične samouprave družbe.

Letos pa bo v Beogradu deseti kongres ZMJ, ki bo prav tako začrtal nove naloge mladih v naši domovini, o tem pa bodo sklepali tudi republiški kongresi in konference mladih.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ANA PAGON

Predsednica koordinacijskega sveta ZSMS železarna Jesenice. Z aktivnim delom v ZSMS je začela pred leti v valjarni žice in profilov, kasneje pa se je vključila v delo koordinacijskega sveta ZSMS železarne, kjer je bila na zadnji volilni in programski konferenci izvoljena za predsednico KS ZSMS. Ana Pagon je tudi članica

predsedstva OK ZSMS Jesenice, članica družbenopolitičnega zbora, opravlja pa še več drugih funkcij. Od kongresa pričakuje: »Mislim, da bo to velik dogodek za vso slovensko mladino. Zavedam se svoje odgovornosti, saj bom na tem kongresu zastopala skoraj dva tisoč mladih železarjev, ki so v okviru predkongresnih aktivnosti velikokrat poudarili, kaj si želijo od kongresa. Prepričana sem, da bo kongres začrtal novo akcijsko pot slovenske mladine v prihodnjih štirih letih.«

BREDA AMBROŽIČ

Predsednik konference mladih v vzgoji in izobraževanju pri OK ZSMS Jesenice, predsednica OO ZSMS na šoli za zdravstvene delavce, članica predsedstva OK ZSMS Jesenice, opravlja pa tudi več drugih funkcij. Njeno razmišljanje pred kongresom:

»Na desetem kongresu bom zastopala področje vzgoje in izobraževanja zato mislim, da bo na vprašanja s tega področja kongres dal jasna izhodišča. Tukaj mislim na probleme stipendijske politike in še verige drugih vprašanj. Zame osebno pa je sodelovanje na tem velikem dogodku veliko priznanje in tudi obveza.«

PAVLA KLINAR

Pri OK ZSMS Jesenice zadolžena za družbene organizacije in društva ter predlagana za predsednico koordinacijskega odbora za družbene organizacije in društva, ki ga bodo ustanovili pri OK ZSMS. V mladinski organizaciji je prvič začela delati na vzgojiteljski šoli v Ljubljani, zatem pa se je na Jesenicah vključila v delo mladinske organizacije na Plavžu, nadalje v OO ZSMS v vzgojno varstveni ustanovi na Plavžu, kjer je predsednica, sedaj pa aktivno dela tudi v mladinskem odseku PD Jesenice. Pred kongresom meni:

»Prepričana sem, da bo na kongresu prišlo do široke izmenjave mnenj tudi na področju, ki ga zastopam, se pravi pri družbenih organizacijah in društvih. Pred samim kongresom smo v jeseniški občini na tem področju storili veliko, konkretne smernice pa sedaj pričakujemo od samega kongresa.«

SLAVKO MEŽEK

Predsednik OK ZSMS Jesenice. V ZSMS je začel aktivno delovati pred tremi leti na osnovni šoli v Žirovnici, predvsem na kulturnem področju. Kasneje se je vključil v delo OK ZSMS Jesenice, v OO ZSMS v KS Žirovnica in v delo glasbene mladine. Na zadnji volilni in programski seji OK ZSMS Jesenice je bil izvoljen za predsednika. Razen tega je tudi predsednik glasbene mladine na Jesenicah, opravlja pa še več drugih funkcij. Njegovo mnenje pred kongresom je:

»Pričakujem, da se bomo na kongresu pogovorili o vsem, kar bomo potem delali nadaljnja štiri leta. Predvsem pa pričakujem, da bomo odpravili nekatere nejasnosti, ki izvirajo iz sedanje resolucije in drugih kongresnih dokumentov, v mislih imam predvsem nejasnosti okrog vloge mladinskega aktiva, dvojnosti članstva in še nekatera druga vprašanja.«

javnosti. Zato je še toliko bolj boleč prehod iz pestrih možnosti za delo v najrazličnejših oblikah, ki so razvite na osnovnih šolah in usmerijo mnoge mlade, v mrtvilo na srednjih šolah in krajevnih skupnostih, kjer mladi žive. Menim, da je vsako prepričevanje, da temu ni tako, odveč. Zadnji čas je, da ta problem širše ocenimo in v celoviti družbeni akciji znotraj SZDL korenito preusmerimo in rešimo.

Če ocenjujem vlogo mladih v društvenih organizacijah in društvih, moram reči, da v veliki večini primerov predstavljajo aktivno jedro društev, da pa nikakor ne najdemo prave vloge pri vodenju in programiranju dejavnosti. O tem smo na široko spregovorili že v javni razpravi o uveljavljanju kolektivnega članstva, katerega vsebino še danes, kot kaže, ne more ali pa noče razumeti. Želja po vključevanju v čim širši izbor interesnih dejavnosti je bila v vseh sredinah močno izražena. Tu nikakor ne morem mimo primera KS Plavž, kjer smo ugotovili, da mladi nimajo ne prostorskih ne dejanskih pogojev za vključitev v več kot pičlo izbiro interesnih dejavnosti. Prostorski problem, ki ga na Jesenicah tako radi potenciramo, je na vsak način rešljiv. Povsem površna analiza obstoječih prostorov je pokazala, da na Jesenicah prostora ni premalo, morda celo preveč, vprašanje je le, kako je izrabilen in kolikokrat na teden so vrata obremenjena le z naslovom »firme« in razobešenim urnikom. Na Koroški Beli npr. deluje aktiv mladine v samskem domu. Vsi bi se še posebno radi ukvarjali s športom. Telovadnica TVD Partizan je samo korak čez cesto, velikokrat prazna, da o igrišču pred njo sploh ne govorim. Vse prošnje in dogovori so zaman – mladi iz samskega doma igrajo nogomet na travniku ob Partizanu. Verjetno bi take primere lahko našteval še in še.

Povsem drug problem so mentorski kadri. Kljub velikim prizadevanjem se stvari stransko počasi premikajo. Ni režiserjev, ni pevovodij, ni folkloristov, fotografov, strokovnih voditeljev itd. itn. Nestrokovnost poraja nekvatiteto, ta pa nujno nezainteresiranost za takšno delo.

Vsekakor bi o vseh pripombah, ki so padle v vseh mladinskih sredinah, lahko napisal knjigo. Zabeležene so in v dragoceno pomoč nam bodo, ko bomo iskali novih poti. Če pod javno razpravo potegnem črto, lahko z zadovoljstvom trdim, da je uspela, da nam bo v bodoče veliko lažje. Morda je ocena javne razprave nagnjena bolj v negativnosti kot pozitivnosti. Mislim, da je v tem trenutku edino to tisto, kar rabimo, saj se dobro delo samo hvali. Železo je vroče – na mladini jeseniške občine je, da ga skuje, kot ga želi in kakršnega rabi.

KAKO PO KONGRESU?

Rezultati javne razprave, napake in pozitivne stvari, ki smo jih skupaj ugotovili, novi programski dokumenti ZK in ZSM, nam več kot jasno narekujejo, kako naprej. Mladi smo se o tej novi poti pogovarjali na neposrednih srečanjih. Odgovornost, naloga in pravica drugih je, da se nam pridružijo.

Do konca oktobra bomo razposlali rokovnike stalnih stikov med osnovnimi organizacijami ZSMS ter predsedstvom občinske oz. področnih konferenc. Urediti moramo kadrovske in programske probleme, poiskati nove, zanimive načine dela, navezati tesnejše stike med mladimi v občini in izven nje, predvsem pa kjerkoli in kadarkoli koordinirati akcije z družbenopolitičnimi in ostalimi organizacijami. Mnogo nalog nakazuje tudi ocena javne razprave, zato se ne bi ponavljal. Razen tega smo že sprejeli program OK ZSMS Jesenice in programe področnih konferenc, na kongresu bomo sprejeli tudi resolucijo in statut ZSMS. Čaka nas torej predvsem DELO, tega pa se mladi zares ne bi smeli bati.

Slavko Mežek

AKTIVNOST MLADIH V JESENIŠKI OBČINI PRED IN PO KONGRESU

POSVETI IN OKROGLE MIZE

— o predmetu samoupravljanje s temelji marksizma,
— o samoupravljanju na srednjih šolah,
— o povezovanju mladinske in sindikalne organizacije v okviru TOZD,
— mladi in samoupravljanje (skupaj s klubom samoupravljalcev),
— o vlogi združenega dela na področju vzgoje in izobraževanja,
— o novem programu konference mladih delavcev in problematiki mladinskega dela v TOZD,
— o vključevanju mladih v kulturno življenje in problematiki v zvezi s tem,
— o problematiki vključevanja mladih v koncept LO in DS,
— o vseh področjih kongresnih dokumentov (resolucija, statut) v okviru študijskih skupin,
— mladi in idejnopolično delo (skupaj z dopisno šolo marksizma)
— pripravljamo še naslednje posvete oziroma okrogle mize:
— OO ZSMS v krajevni skupnosti (skupno z vsemi DPO in DO-D),
— materialni pogoji delovanja OO ZSMS,
— seminar za animatorje klubske dejavnosti,
— seminar za animatorje glasbene mladine,
— mladi in kultura (javna tribuna s programom mladih kulturnikov),
— o produktivnosti in racionalizaciji proizvodnih stroškov.

PRIREDITVE, RAZSTAVE, RAZPISI

— pohod po partizanskih poteh in športna tekmovanja,
— akcija za najboljši oddelek in šolo v občini (skupaj z OK ZKS).

— pohod po graničarskih poteh,
— zabavne mladinske igre v Završnici,
— skupen izlet z borci v Gonars,
— lokalne delovne akcije,
— razstava mladinskega tiska in literature za IPD,
— razstava o delu planincev,
— razstava o delu tabornikov,
— razstava o delu brigadirjev na letošnjih MDA,
— razpis izložb trgovin v celi občini (TPO Golica),
— razpis (literarni, likovni) na teme MLADI IN NJHOVO DELO.

MLADI IN ŠOLA, MLADI MED SEBOJ

— športna tekmovanja za osnovne šole in mlade iz vseh OO ZSMS (krós, štafetni tek, odbojka, nogomet, namizni tenis, rokomet, košarka, streljanje, šah)

DRUGE AKCIJE

— ustanovitev Zveze organizacij za tehnično kulturo in klubov mladih tehnikov ter oblikovanje ter podpis družbenega dogovora o programiranju in financiranju te dejavnosti,
— začetek propagandne akcije pred ustanovitvijo počitniške zveze,
— oblikovanje in podpis družbenega dogovora o programiranju in financiranju dejavnosti Glasbene mladine Jesenice,
— dogovor o mladinski filmski matineji,
— dogovor o oblikovanju mladinskega kulturnega centra,
— priprave na kviz KONGRESI ZK-J in ZSMJ,
— priprave na kviz JLA,
— okrasitev mest in vasi pred kongresom,
— kresovi s kulturnimi programi in srečanja z borci, obenem počastitev kongresa ZZB NOV Jugoslavije,
— aktivizacija »mrtvihi« sredin,
— svečanost pred naborem s poudarkom na X. kongresu ZSMS.

LITERARNI IN LIKOVNI NATEČAJ

Komisija za informiranje in propagando je v počastitev kongresa v Novi Gorici razpisala tudi literarni in likovni natečaj na teme Mladi in njihovo delo, Mladi in šola ter mladi med seboj.

Odziv na literarni razpis je bil dober, predvsem na Centru srednjih šol ter železarsko-izobraževalnem centru, komisija pa je prejela 237 spisov – razmišljanj mladih o njih samih, njihovem delu, problemih in mestu v naši družbi.

Slab pa je bil odziv z drugih šol, mladih iz krajevnih skupnosti in združenega dela. Tričlanska komisija v sestavi Slavko Mežek, Janko Rabič in Rina Klinar je pregledala te spise ter se odločila, da najboljših tri objavi.

Trije avtorji najboljših spisov pa bodo prejeli tudi knjižne nagrade. Ti mladi so:
1. nagrada – Mirjam Klinar,
2. nagrada – Domen Jensterle,
3. nagrada – Andreja Kozjek

Na likovni razpis pa je prispelo 39 slik, ki so jih naredili mladi na osnovnih šolah 16. december v Mojstrani, OŠ Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli in OŠ Prežihov Voranc na Jesenicah. Razen tega se je javil na razpis tudi edini mladi delavec – Milorad Vila iz jeseniške železarne, ki zasluži posebno priznanje.

Vse risbe so bile polne svežih idej, ki kažejo, da mladi znajo izražati in svojem

»S ponosom lahko ugotovimo, da je v naši narodnoosvobodilni vojski in partizanskih odredih 70–75 odstotkov borcev iz mlade generacije naših narodov.«

Tito, na 1. kongresu USAOJ, konec decembra 1942

(Nadaljevanje s 5. strani)

INFORMIRANJE?

Nikakor nam ne steče. Ne tisto za vna-
prej, ne tisto za nazaj, ne tisto sproti. Pa
vam povem tole: če bi tu, v HORIZONTU,
lepo po vrsti napisali vse o vseh akcijah
mladih v preteklem letu, bi debelo gledali.
Ne razumem, zakaj praznoprav pripravljamo
mladinske (sicer velikokrat samo mani-
festativne) akcije, če niti mladina ne sme
(tako kaže) prav ničesar zvedeti o njih.
Pa imamo svojo mladinsko oddajo na radiu
Triglav, pa mladinsko stran v Železarni, pa
revijo MLADINA pa HORIZONT, pa kra-
jevne informatorje, biltene in kaj vem kaj
še. Stenski časopisi, vitrine, mladinski pla-
kati, razstave o delu mladih itd. — vse je
tako na redko posejano, da ni čudno, da ne
obrodi sadov. In nikjer ne piše, da mora biti
vse to akademsko strogo, do potankosti po
pravilih lepega obnašanja in govorjenja.
Ne morem pozabiti stenčastov na MDA:
tako duhovito, tako do skrajnosti infor-
mativno so bili izdelani, da sem imel slabo
vest, če sem izpustil enega samega. Ali pa
drugi svetel vzgled: mladinski bilten v
ISKRI na Blejski Dobravi je prerasel
prvotni namen in je danes malone osrednje
informativno sredstvo vseh v tej TOZD.

Seveda, zatakne se tudi pri vabljenju na
sestanke, srečanja itd. Navadno se tam sre-
čamo z dvema problemoma: kako stvar
razmnožiti in kako vse to potem raznositi?
Če imaš v OO ZSMS 1750 članov, kot je
bilo, še pred kratkim recimo na Plavžu, je
to neizvedljiva naloga, še posebno, če od
naštetega števila »delavcev« v OO deset ljudi.
Človek ne more verjeti, tako okorni, tako
neiznajdljivi smo lahko mladi, tisti mladi,
ki jim vsi pripisujejo mladostno zagnanost
in kaj vem še (in na tej zagnanosti prav-
zaprav gradijo v svojih zares čudnih iluzi-
jah ZSMS kot družbenopolitično organi-
zacijo).

Vprašaji bi se še lahko vrstili. Enega od
teh smo vsaj delno že rešili. To je preveliko
število mladih osnovni organizaciji (Plavž).
Naj za konec tega dela ocene povem, da so
pogovori z mladimi v vseh sredinah poka-
zali, da je mladina še kako zainteresirana
za organizirano, vsebinsko delo znotraj
ZSMS. Pokazali so tudi to, da se mladi na-
štetih problemov še kako zavedajo, to pa je
že veliko.

OO ZSMS, OSTALE DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE TER OBOJESTRANSKO (NE)SODELOVANJE

Obiski po OO ZSMS v vseh sredinah,
kjer mladi žive, delajo in se uče, so več kot
jasno razgrnili sliko sodelovanja naših naj-
pomembnejših družbenopolitičnih organi-
zacij. Večino tega sodelovanja, žal,
najdemo le na papirju. Ne verjamete?
Morda bi bilo zares koristno objaviti po-
datke o tem, koga vse smo vabili na raz-
govore in kdo se je vabilom odzval. Na vseh
nivojih, tovarišija, in v vseh sredinah. Če
hočemo, da bo mlada generacija zadosti
dobro pripravljena na prevzem odgovornih,
ključnih nalog v našem samoupravnem so-
cialističnem življenju in delu, moramo čim-
prej spoznati, da oblikovanje mladega člo-
veka v sposobnega, odgovornega samo-
upravljalca in državljanca, res ne sme in ne
more biti naloga samo zveze socialistične
mladine. Ne gre le za politično dogovar-
janje, nujno potrebno je, da skupno nasto-
pimo pri razreševanju navidez še tako
majhnih vprašanj, pa naj bo to v krajevni
skupnosti, TOZD, šoli ali pa na občinskem
nivoju. Prav gotovo je vsako skrivanje ak-
cije v folijo političnega frazerstva več kot
škodljivo, vendar se to v marsikateri sredi-
ni dogaja in v končnem rezultatu negativ-
no vpliva tudi na delo OO ZSMS. Verjetno
so dokumenti, ki smo jih in jih bomo v
letošnjem letu kongresov sprejeli, v prvi

Tudi mladinski odsek Planinskega društva Jesenice je vedno prisoten na akcijah OK ZSMS Jesenice. Na posnetku mladi planinci na uspešnem spominskem pohodu.

vrsti pa programa ZKJ in ZKS, zadostna
osnova, na kateri bomo odslej morali
graditi skupno delo. Vse preprosto se nam
dogaja, da raznorazne sredine v tolikšni
meri načelno razpravljajo, da delo postaja
drugotnega pomena. Prav zato verjetno v
naši frontni organiziranosti in akciji zevajo
tako velike luknje, ki jih je težko krpiti.
Zveza komunistov nam v naših prizade-
vanjih vsekakor stoji ob strani. Samo s
skupno akcijo bomo uspeli rešiti problem,
ki sem ga že omenil, to je (ne)aktivnost
mladih komunistov v mladinskih vrstah.
Nedvomno je, da v mladinski organizaciji
še kako potrebujemo številčno in vsebinsko
močno avantgardo mladih komunistov.
Pravim vsebinsko močno avantgardo, saj
številka na papirju ne rabi ne ZSMS in prav
gotovo tudi ZKS ne. Delo v mladinski or-
ganizaciji naj bo glavno merilo pri spreje-
mu mladih v vrste zveze komunistov. Ver-
jetno ne bom izumil smodnika, če rečem,
da brez močne zveze socialistične mladine
tudi močnejše zveze komunistov ne more-
mo pričakovati. Zato bomo takoj, danes,
morali pregledati, kdo med mladimi komu-
nisti visi le med črtami evidenčnih sezna-
mov, kdo med njimi pa se je te »ječe« uspel
rešiti in se vključiti v kakršnokoli družbi
koristno delo, še posebej pa v delo mladins-
ke organizacije (če ta v njegovem življenj-
skem ali delovnem okolju sploh obstaja).

Predlog resolucije za X. kongres ZSMS
pravi, da je ena temeljnih akcij ZSMS
angažirati množice mladih, da bi resnično
prišli do izraza njihovi interesi ter te inte-
rese tudi sproti usklajevati in realizirati v
skupnem prizadevanju s SZDL in vsemi
drugimi družbenopolitičnimi silami naše
družbe. Tudi na Jesenicah želimo vzpostavi-
ti takšno sodelovanje, skupno akcijo,
skupna prizadevanja. Da bi vse to lahko
dosegli, moramo imeti na eni strani močno
ZSMS, na drugi strani razčiščene pojme o
vlogi in enkratnemu pomenu frontne or-
ganizacije, kakršna naj bi SZDL nedvomno
bila, na tretji strani pa seveda nujno po-
trebno dejansko frontno organiziranost in
vlogo SZDL same.

Kot ugotavljamo, nas čaka še veliko,
veliko dela, preden bomo imeli v jeseniški
občini močno, organizacijsko in vsebinsko
bogato mladinsko organizacijo. O jasnosti
pojmov v zvezi s kohezivno vlogo frontno
organizirane SZDL nimam namena raz-
pravljati, prav gotovo pa smo se mladi v
javni razpravi srečevali s kaj čudnimi tol-
mačenji, oz. še več, na osnovi odnosa, pa
četudi samo do »še ene javne razprave«, ki
pa se je še kako nanašala na delo mladine
tudi v okviru SZDL (!?) v bodoče, smo mo-
rali dobiti ne le občutek ampak smo celo
prepričani, da pri nas ne bomo na tret-
jemu pogoju, ki sem jih malo prej navedel,

še zdaleč ni zadoščeno. Človek le mora
začeti vsaj razmišljati o vsem tem, ko hodi
od Rateč do Rodin, pa enotne fronte prav-
zaprav v nobeni sredini ne sreča. Seveda
tudi mladinske organizacije znotraj nje ne!

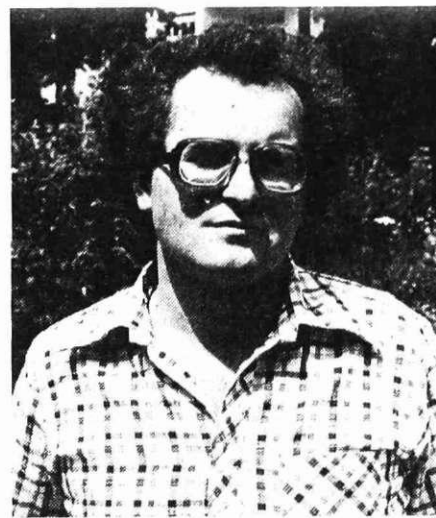
Mladina in sindikat, dva večna družbe-
nopolitična sopotnika v TOZD. Žal vsak na
svojem tiru, ki se le redkokdaj križata ali
tečeta po isti trasi. Ne bom našteval vseh
zares zahtevnih, ključnih nalog, ki naj bi
jih mladi delavci skupaj z zvezo sindikatov
prevzeli in izpeljali v organizacijah zdru-
ženega dela (oblikovanje in sprejemanje
poslovnih in razvojnih usmeritev, samo-
upravno planiranje itd.). Žal tisti »naj bi« v
jeseniški občini še kako drži, saj se vsega
naštetega obe družbenopolitični organiza-
ciji lotevata ločeno, vsaka po svoje, vsaka
pa brez večjega upanja na popoln uspeh, ki
bi bil ob skupnem koordiniranem delu ne-
dvomno večji, kot trenutno marsikje je. V
poročilu o delu OK ZSMS smo poudarili,
da je število mladih, ki so bili kakorkoli
delegirani v organe sindikalnih organizacij,
veliko večje, kot je bilo pred leti. Vsebinska
njihova prisotnost pa je ob tem velikem
številu iz dneva v dan bolj problematična
in vprašljiva.

Sodelovanje z ZZZ NOV je ujet v tra-
dicionalne okvire, ki so pozitivni, ni pa
rečeno, da se jih ne da razširiti. Premalo je
tiste stalne povezave, skupne akcije so ma-
nifestativne, vezane za določene datume.
Kot rečeno bomo to, sicer neproblematično
področje sodelovanja, s skupnimi prizade-
vanji nedvomno lahko obogatili.

UVELJAVLJANJE KOLEKTIVNEGA ČLANSTVA IN SODELOVANJE Z DRUŽBENIMI ORGANIZACIJAMI IN DRUŠTVI

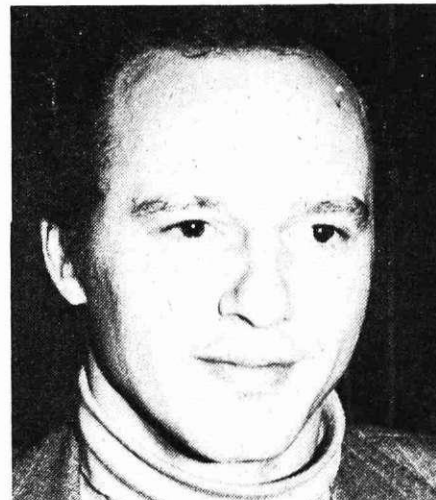
Tega področja v času, ko pišem tole
oceno, še nismo posebej obdelali. Povem
naj, da se še kako zavedamo možnosti, ki
nam jih nudi organizirano vključevanje
mladih v razne interesne dejavnosti, ki jih
pokrivajo obstoječa društva v naši občini.
Zavedamo pa se tudi problematike v zvezi s
tem. Glavna pripomba v zvezi s tem po-
dročjem je vezana na nenačrtovitost in pre-
trgano kontinuiteto dela.

Možnosti za vključevanje v razne inte-
resne dejavnosti so v naši občini ali zelo
pičle ali pa običajno slabo organizirane,
strokovno neustrezne, vezane na večsili
»mizerne« materialne in druge pogoje dela
itd. Nujno potrebne kontinuitete dela z
mladimi od predšolske stopnje dalje izven
vzgojnoizobraževalnega sistema skorajda
ne poznamo. Vsi se zavedamo, da smo z
uvvedbo celodnevne šole v marsikateri sre-
dini prešli na povsem nove načine in kvali-
teto dela tudi na področju interesnih de-

MIRO HOČEVAR

Predsednik konference mladih delavcev
pri OK ZSMS Jesenice, član družbenopo-
litičnega zbora skupščine občine Jesenice,
član občinskega komiteja ZKS Jesenice. Z
aktivnim delom v ZSMS je pred leti začel v
ISKRI, kmalu zatem pa se je njegova aktiv-
nost razširila na druga področja. Njegove
besede pred kongresom:

»Kongres bo prinesel dosti sprememb. V
okviru predkongresnih aktivnosti smo v
posameznih sredinah skušali odkriti čim-
več napak, ki nas vztrajno spremljajo vsa
štiri leta med obema kongresoma. Sedaj se
moramo s temi napakami jasno soočiti in
tudi začeti s konkretno akcijo, da jih čim-
prej odpravimo. Želim še poudariti, da
kongres ne sme izzveneti kot enkratni do-
godek, temveč se mora po kongresu še po-
večati naša polna angažiranost na vseh
področjih.«

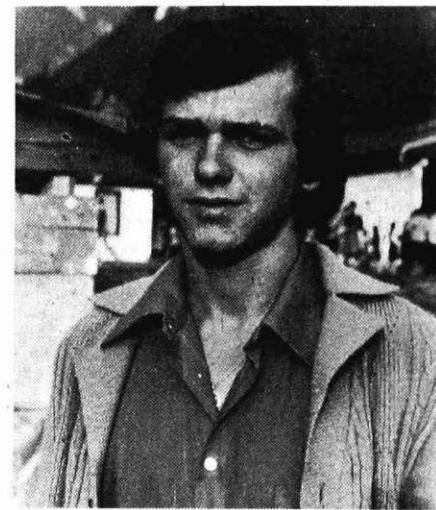
FRANJO KRAGOLNIK

V obdobju med obema kongresoma je
bil aktiven na številnih področjih. Najprej
se je v delo ZSMS vključil v hladni valjarni
v Železarni, zatem pa se je njegova aktiv-
nost razširila izven kolektiva. Najprej je bil
sekretar, nato pa predsednik OK ZSMS Je-
senice ter član predsedstva občinskega sin-
dikalnega sveta in OK SZDL Jesenice, v
tem obdobju pa je opravljal tudi vrsto dru-
gih funkcij. V predkongresnem obdobju je
bil sekretar komisije za statut pri republi-
ški konferenci ZSMS. Pred odhodom na
kongres je povedal:

»V obdobju med devetim in desetim
kongresom je bila naša aktivnost stalno
usmerjena k temu, da zveza socialistične
mladine resnično postane enakovredna
družbenopolitična organizacija, ki se bo
enakovredno vključevala v razreševanje
vseh perečih vprašanj v naši družbi. V teh
prizadevanjih nismo vsega dosegli, neke pa
so se le pokazali spodbudni rezultati. Po-
udarim naj le še to, da mora kongres pred-
vsem razrešiti vprašanja odgovornosti mla-
dih članov ZK, kakor tudi drugih mladih
funkcionarjev. Na kongresu pa moramo
dati tudi velik poudarek krepitvi osnovnih
organizacij ZSMS.«

IVO ŽELEZNIKAR

Z delom v ZSMS je začel pred leti v kra-
jevni skupnosti Javornik — Koroška Bela.
Kmalu zatem se je vključil tudi v delo OK
ZSMS Jesenice, v zadnjih mesecih pa tudi

Janko Rabič

v delo OO ZSMS v TOZD Energetika v je-
seniški Železarni. Dela predvsem na pod-
ročju idejnopolitičnega usposabljanja mla-
dih. Pri OK ZSMS je sedaj tudi predsednik
konference mladih iz krajevnih skupnosti,
to področje pa bo zastopal tudi na X. kon-
gresu. O tem, kaj pričakuje od kongresa pa
je povedal:

»Upam, da nam bo kongres dal jasne
smernice za naprej. Predvsem bomo morali
jasno in odkrito opozoriti na vse naše na-
pake in pomanjkljivosti. Na podlagi spre-
jetih kongresnih sklepov pa bomo morali
potem v veliko akcijo, kjer bomo vse te na-
pake morali čimprej odpraviti.«

BOJAN ERJAVŠEK

V delo ZSMS se je vključil pred šestimi
leti in sicer v klubu jeseniških študentov.
Kmalu zatem je postal član predsedstva
OK ZSMS Jesenice, ko pa se je zaposlil v
Železarni, pa se je vključil v delo koordina-
cijskega sveta ZSMS Železarni, kjer je
predsednik komisije za idejnopolitično
delo. Razen tega pa opravlja še več drugih
funkcij in zadolžitev. Pred kongresom je
povedal:

»Mislim, da bo deseti kongres velik do-
godek za vse mlade, tako delegate, ki bomo
prisostvovali na kongresu, kot tudi tiste, ki
ga bodo le spremljali. Predvsem si želim, da

bi kongres bolj konkretno opredelil naloge
na posameznih področjih, kjer so se v pre-
teklem obdobju pojavljale pomanjkljivo-
sti.« Predstavitev delegatov pripravil:

JANKO RABIČ

Rina Klinar

Rina Klinar

NA X. KONGRESU ZSMS V NOVI GORICI TUDI INFORMATORJA OBČINSKE KONFERENCE ZSMS JESENICE

Poleg osmih delegatov iz jeseniške ob-
čine, na desetem, jubilejnem kongresu
ZSMS v Novi Gorici sodelujeta tudi pred-
sednica komisije za informiranje pri OK
ZSMS Jesenice RINA KLINAR in član
komisije za informiranje pri OK ZSMS Je-
senice JANKO RABIČ. Sodelujeta v press
službi kongresa in sicer v razširjeni redak-
ciji tednika Mladina. Naj ob tem dodamo,
da bosta v času kongresa izšli dve izredni
številki tednika Mladina in sicer drugi in
tretji dan kongresa.

O POTEKU IN REZULTATIH JAVNE RAZPRAVE O DOKUMENTIH ZA X. KONGRES ZSMS

Na začetku smo se domenili nekako takole:

— v javni razpravi se moramo nujno izogniti načelnim debatam in filozofiranju o primernosti, oziroma popolnosti kongresnih dokumentov;

— nivo javne razprave moramo prilagoditi trenutnemu idejnopolitičnemu znanju in zavesti mladih v naši občini, ki žal, vse preprosto komajda vedo, kaj pomeni kratica ZSMS;

— pošteno in brez olepševanja moramo oceniti trenutno stanje v sleherni mladinski sredini;

— rezultati javne razprave in dopolnjevanja resolucija ZSMS naj začrtajo novo, manj ovinkasto pot mladine v Gorenjesavski dolini,

— javna razprava mora »prebuditi«
tako zaspano mladino.

Danes, ko je javna razprava za nami, smo lahko več kot zadovoljni, saj vse kaže, da smo »zadeli žebelj na glavo«, kot se temu reče.

PRIPRAVE

maj 1978: sestanek delovne skupine za vodenje javne razprave in oblikovanje operativnega načrta;

junij 1978: posveti s predsedniki OO ZSMS iz vseh organiziranih sredin;

julij 1978: dopolnitev operativnega načrta in zelo uspešno delo študijskih skupin za posamezna področja kongresnih dokumentov;

»Kdor lahko podredi svojo domovino interesom drugega, le-tega tudi ne more spoštovati... Nikoli ne smeš pristati, da bi bil satelit kogarkoli ali da bi klečel pred komerkoli.«

Tito, 24. maja 1972

avgust 1978: rokovnik razprav za vse OO ZSMS v občini in razporeditev nosilcev razprav. Razen tega nam je uspelo sestaviti opomnik, ki je bil kasneje, v razpravi, zlata vreden

september 1978: razprava je stekla. Kar bo, pa bo!

REZULTATI IZREDNO NIZKO IDEJNOPOLITIČNO ZNANJE IN IDEJNOPOLITIČNA ZAVEST

Mladi v številnih sredinah sploh ne poznajo vloge ZSMS in ne vidijo svojega mesta v njej. Vse kaže, da smo pri idejnopolitičnem delu zadeli vse drugo, samo tarče ne. Vprašanje: kdaj in kako začeti? Odgovor: v sedmem razredu osnovne šole, vendar ne dva dni pred sprejemom pionirjev v mladinsko organizacijo. Svečanost, značka, knjižica, slastna malica — kaj slaba priprava za vstop v obdobje, v katerem naj bi deček zrasel v moža s poklicem, očeta samoupravljalca, deklica v ženo, mater, samoupravljalco. Učni načrt, ki ga bodo mladi in šolniki slejkoprej morali sestaviti skupaj, bo morda razmajal slabe, a zelo globoke temelje naše tako ali tako vprašljivo zgrajene stavbe idejnopolitičnega dela z mladimi. Pa srednje šole? Dokler bomo tam mlade mučili s predmetom Samoupravljanje s temelji marksizma, o samoupravljanju na šoli pa bodo dijaki le (zaman) sanjarili, bomo še sklicevali mladinske kongrese (z zagotovo) isto problematiko, s kakršno se spoprijema letošnji jubilej. Mladinske ure, oddelčne konference... enkratno, vendar — vsi smo že slišali za kvantiteto in kvaliteto! Dajmo, seštejmo ure in soočimo porabljeni čas z doseženimi rezultati! Dijaki — delegati... edinstveno, mar ne, mladi iz ŽIC, ki so vas DOLOČALI za delegate svojih razredov deset minut po uradnem pričetku javne razprave o kongresnih dokumentih! Sicer pa — čez slabo leto se boste vsega tega naučili na delovnih mestih v združenem delu (?) se pogovarjali o svobodni menjavi dela itd. Če drugače ne, pa na napakah! Te pa znajo biti drage!

OSEBNA ODGOVORNOST

Trenutno ena najbolj nerazumljivih in nerazložljivih tujk v mladinskem (in ver-

jetno še kakšnem) besednjaku. Nihče je ne razume ali pa noče razumeti. Kje začeti? Bojim se, da bi lahko »biserčki«
napolnili knjigo, kaj šele HORIZONT! Zelo kislo je to jabolko, vendar bo vanj treba ugrizniti. Najprej

— **MLADI KOMUNISTI.** Preštejmo se najprej, od A do Ž! Skoraj 500 (pet sto) nas je v občini! Veste, koliko je med temi aktivnih mladincev? Vsak naj vpraša samega sebe, morda bo to pomagalo prej kot vse evidence, urgence, opomini, tovariške kritike... KDO in NA OSNOVI ČESA nas je predlagal za to odgovorno nalogo in veliko čast? Res mladinska organizacija, ki bi in bo morala biti edina realna šola zorenja mladega družbenopolitičnega delavca? Verjetno so to vprašanja, ki nikakor niso samo mladinska!

— **MLADINSKI FUNKCIONARJI.** Nekoč je bil predsednik OO ZSMS, ki že nekaj mesecev ni bil več predsednik OO ZSMS, je pa še vedno član ZK. Namesto njega so že izvolili drugega, ki je prav gotovo imel kaj čudno mnenje o občinski konferenci, saj niti pošte ni dobival, kaj šele, da bi ga kdo kdaj poklical, mu kaj svetoval, ga spodbudil ter sploh in oh; pa še kongres in javna razprava sta ga čakala! Le kje je ostajala pošta (z vsemi gragi, opomniki, vprašalniki, rokovniki...)?

— **»OBČAJNI«
MLADINCI.** Ne bi želel porabiti preveč prostora. Prav gotovo nekatere tičijo vzroki za vse našeto. Morda je kriva NEZAJINTERESIRANOST MLADINE? Predlagam, da se lotite te naloge: prestejte vse mlade planince, športnike, tabornike, gasilce, gledališke igralce, pevce, glasbenike, fotografe, likovnike, radioamaterje, odlične dijake, študente, delavce, racionalizatorje, vojaške, teritorialce in tako dalje. Ko jih boste prešteli in morda ob tem razmislili, v kolikšni meri smo jim omogočili kontinuirano, organizirano delo, mi lahko kdorkoli pride predavati o nezajinteresiranosti mladine. Dotlej pa naj ta beseda izginje iz besednjaka, ki kakorkoli obravnava mlade. Morda bi bilo ob tej priložnosti bolje vprašati, če se zavedamo, koliko zainteresiranih mladih smo na razne, zadosti znane načine, na raznih področjih udejstvovanja »zašuštrali«
in za vedno izgubili?

— **KADROVSKA POLITIKA?** To je že precej bolje. Vse kaže, da je tudi mladi nismo sposobni voditi tako, kot bi bilo treba. Vse preveč se zadovoljujemo z risanjem odrešilnih kljukic, ki nam hitro in za dolgo časa zapolnijo sezname, ki zahtevajo predsednike, sekretarje, vodje komisij, delegate in tako dalje. Žal vse prevečkrat tudi ostane samo pri teh kljukicah, mladinska organizacija in še kaj pa »crkava, crkava«
...

O interesih mladih vemo (v večini primerov) toliko kot nič. Zgodi se, da se zagrižen kulturnik ukvarja s komisijo za ljudsko obrambo ali obratno (primer je seveda naključen!) — verjetno je kakšenkoli komentar več kot odveč.

— **STALNO EVIDENTIRANJE KADROV MORA BITI NAŠA STALNA AKCIJA** — čudovit stavek, ki sodi na vse kvalitete papirja. — In tam tudi ostane. Ste že slišali za veliko akcijo usposabljanja delegatov v naši občini? Pa o tem, kako se predavanj udeležujejo delegati, tudi mladi seveda? Bolj malo jih je. Če bo šlo tako naprej, jih v štiriletnem mandatu še usposobili ne bomo, kaj šele, da bi kaj premaknili! Le od kod so se vzeli, ti neodgovorni delegati? ... Pa še tole mladinsko cvetko: novo predsedstvo republiške konference ZSMS sestavljajo v glavnem »mladinski penzionisti«, to je tisti okoli 27 in več let. Ne obu-

paj, mladina, čeprav bo res težko priti na vrsto! Na vsak način za izobraževanje kadrov v naši družbi marsikaj žrtvujemo, seveda tudi v mladinski organizaciji. Ljudje hodijo po seminarjih, tečajih, dopisnih, eno ali večmesečnih političnih šolah, najdemo jih v brigadah, enotah mladincev — prostovoljcev itd., itn. Nemalo »cekinov odcinglja«
za vse našeto. Ko se naš seminarist, tečajnik in sploh usposobljenik vrne, ga občajno vtaknemo... no, kam? NIKAMOR!

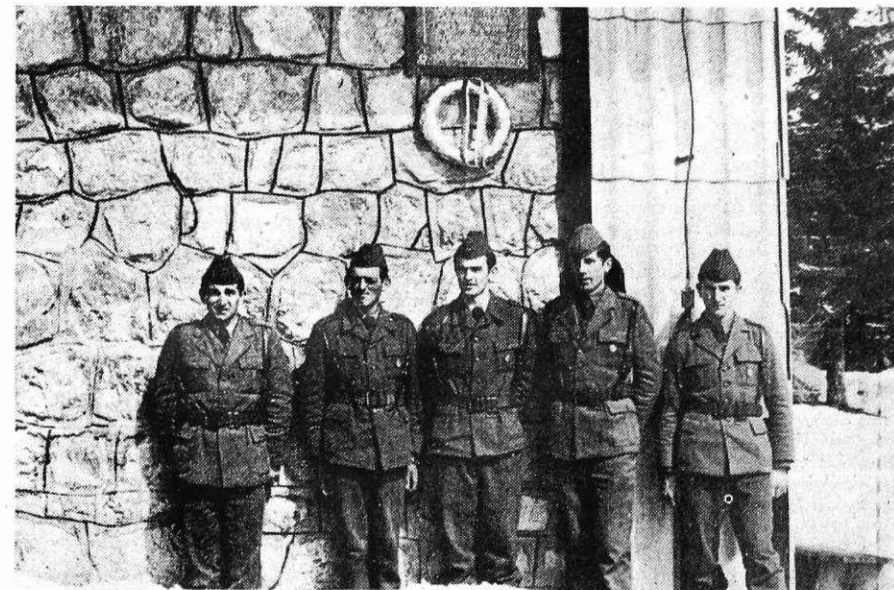
— **PROGRAMI DELA?** Tudi zelo vroča tema. Najprej obdelajmo sami sebe! Na občinski konferenci imamo fascikel programov osnovnih organizacij ZSMS. Povem vam, lepše jih je brati kot Andersenove pravljice ali Vernove romane. Ko v osnovni »sredini«
poln upanja in hvale pobaraš mlade, od kod jim toliko elana in idej, te pa debelo in žalostno gledajo in ti povedo, da za to, da pri njih obstaja mladinska organizacija, prvič slišijo! Je komentar potreben? Res je, vse preveč pozabljamo, da bo mladino zanimal program dela, v katerem bodo videli svoje želje, potrebe, predloge, zamisli itd. Se je morda posvetilo, a?

Ne morem si kaj, da ne bi povedal še tega. Veste, kjerkoli sem že bil (krajevna skupnost, TOZD, šola, društvo...), povsod so me rahlo debelo gledali, ko sem spraševal, v kolikšni meri so raznorazni programi, ki jih v teh sredinah srečavaš, usklajeni, v kolikšni meri imajo skupno rdečo nit itd. Kot da sem padel z Marsa, npr. v ELIM na Hrušici. Tam imajo programe sindikata, mladine in ZK v varni vsebinski in dejanski razdalji neoporečno »pošlihtane«. Seveda bi se zgodil čudež, če bi te družbenopolitične organizacije v tem trenutku spravile skupaj kaj več, kot so: eno lepo okroglo reč, ki ima tanek rob, znotraj pa je prazna.

Pa še malo o mladinskih programih. OO ZSMS v krajevnih skupnostih bi rade počele od A do Ž vse, kar nam nalagajo resolucije, ravno tako OO ZSMS v TOZD, pa spet na šolah itd., vsaj programi govorijo tako. Mladi v TOZD npr. vidijo v OO ZSMS malone mladinski klub, za katerega pa pravijo, da »na šit«
ni časa. Neverjetno! Da bi kdo razmišljal o tem, da so mladinci v tovarni v prvi vrsti mladi delavci z vsemi temeljnimi pravicami in dolžnostmi, ki jih jih daje ustava in sploh naša samoupravna socialistična ureditev — le zakaj, saj nas na sestankih tako ali tako nihče ne posluša! No, včasih je verjetno kakšnega nadobudnega mladega samoupravljalca (čigar pot zorenja pa smo že obdelali) res težko poslušati, kaj šele upoštevati njegovo mnenje. Zgodi pa se tudi, da na koncu sestanka slišiš vzpodbudno pripombo — Kaj pa mladina?, v očeh pa bereš: Kaj pa je tebe treba bilo, dete ljubo, dete milo?! A bi radi še o krajevnih skupnostih? Npr. o vlogi OO ZSMS v njej, pa o skupnih kulturnih, športnih in drugih prizadevanjih (ja, povežava z društvi oz. društev z OO ZSMS), o obrambnih načrtih mladinskih organizacij, ki so zelo zelo daleč od načrtov krajevnih skupnosti itd., itn? Pa o osnovnih šolah, npr. o povezavi med pionirsko in mladinsko organizacijo? Pa o papirnatih krajevnih svetih osnovnih organizacij ZSMS na področju posameznih krajevnih skupnosti in žalostni koordinaciji akcije in vsebine? O tem, da v neki krajevni skupnosti del pet OO ZSMS, ki imajo v bistvu popolnoma enake načelne programe dela (seveda, saj so prepisani iz resolucije), akcijski programi pa so daleč, daleč vsakebi? Res bi bilo prelepo, ko bi mladi začeli pisati manj obsežne, pa zato veliko bolj do- rečene načrte dela, in v njih poiskali nekatere možnosti za sodelovanje, ki se ponujajo kar same. Lepo bo tudi takrat, ko bomo znotraj Zveze socialistične mladine Slovenije uspeli določiti prioritete nekaterih programskih nalog v posameznih mladinskih sredinah.

DVOJNOST ČLANSTVA?

Je že tako, da nam vsi dokumenti zveze socialistične mladine in tudi kup ostalih

Graničarji — zvesti čuvarji naših meja, uspešno sodelujejo z mladino jeseniške občine.

Mladi in obujanje tradicij NOB — naš posnetek je iz letošnjega pohoda mladih po poteh karavanskih graničarjev, na katerem so se udeleženci ustavili ob spominskem obeležju padlih kurirjev in se seznanili z dogodki iz tistega časa.

nalagajo, naj bomo kjerkoli in kadarkoli kar se da aktivni.

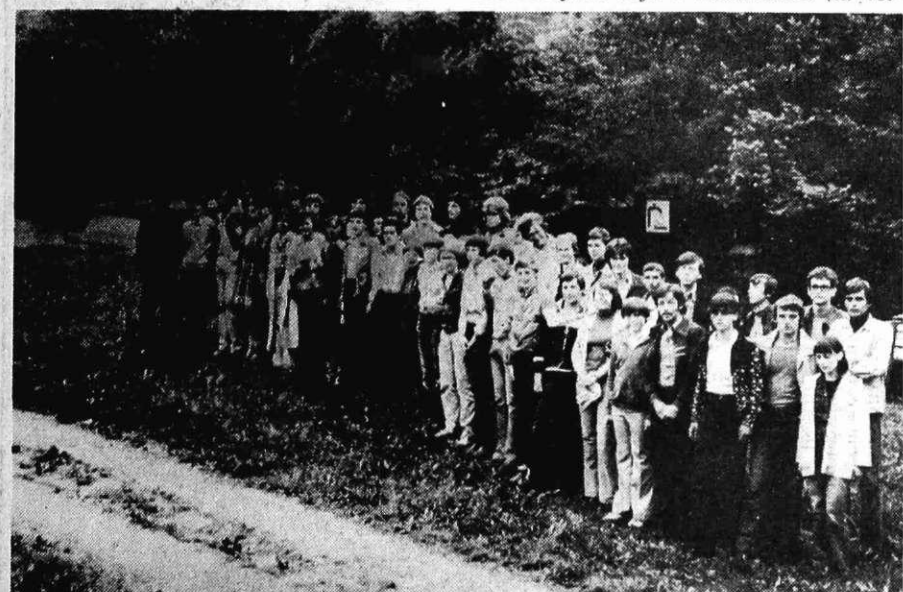
Načeloma vse lepo in prav, v praksi pa stvar malce zaškripa in to ne nepomembno. Mladi npr. odkrito sprašujejo: V kateri osnovni organizaciji sem pravzaprav ČLAN ZSMS? Ali v šoli ali v krajevni skupnosti? Ali v TOZD ali v krajevni skupnosti? V obeh naenkrat? Tudi uresničljivo. Toda, kje bom dobil izkaznico, kje bom plačal članarino? Katere naloge so važnejše, tiste tam ali te tukaj? Itd. Mladinski dokumenti mi v teh primerih ne dajejo prav nobene opore, saj so ta problem obšli. Povem naj, da bomo Jeseničani to dvojnost članstva načeli tudi v Novi Gorici, zahtevali natančno opredelitev, pa vse kaže, da bomo še kar naprej taval v megli. Ob upoštevanju prioritete nalog (gotovo mi ni treba posebej razlagati, da prioriteta ne pomeni zapiranja, ožena dejavnosti mladih, ampak določa le glavne naloge, ki jih v posameznih sredinah zares moramo realizirati, se bomo čimprej namreč morali odločiti, ali bo domičilna osnovna organizacija tista v krajevnih skupnosti, TOZD ali v šoli. Če se ne bomo mogli dogovoriti v republiki, se bomo pa samo v jeseniški občini.

ZAPRTOST VODSTEV OSNOVNIH ORGANIZACIJ?

Tudi to bo držalo. Dejstvo, ki se je pojavljalo iz razprave v razpravo, da vodstva

OO ZSMS običajno ne znajo najti poti do vseh ali vsaj večine mladih, ki se v »njihov«
OO združujejo. V začetnem zagonu je število mladih v predsedstvih in komisijah običajno sorazmerno veliko. Potem se čez noč pojavi forumsko delo, razdelilnik nalog pozna iz dneva v dan manj priimkov, na koncu ostane peščica, ki se nenehno sprašuje, češ, le zakaj in za koga še delam. Čarobna formula nenehnih vzponov in propadov naših osnovnih organizacij je to. Primer: OO ZSMS KS Žirovnica zajema mlade iz desetih vasi, organizirane v treh aktivih. Navzven deluje uspešno, »tukaj se res nekaj dogaja«, bi lahko rekli. Pa vendar: vsa aktivnost 400 evidentiranih mladincev se vrti okoli ducata ljudi. Vse. Ideje, sestanki, zadolžitve, realizacija nalog itd. Prve dni septembra so izpeljali res uspešno prireditev, Mladinske zabavne igre v Žavršnici. Enkratna priložnost za reaktivizacijo zaspanih mladincev. Vendar — zopet vse v okviru predsedstva. Namesto, da bi nastopalo vsaj deset ekip iz »Kašarije«, je predsedstvo enostavno obšlo interese mladih in posvetilo vso pozornost eni sami ekipi, ki je bila malone profesionalno športna. Ni čudno, da je bilo tudi na javni razpravi o dokumentih za kongres prisotno samo... predsedstvo!

(Nadaljevanje na 6. strani)

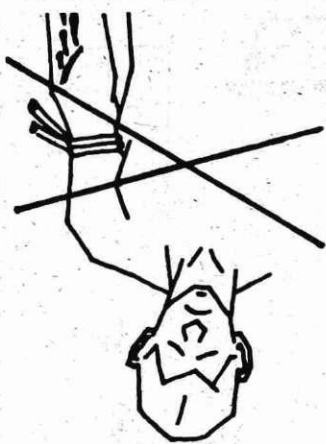
Letošnja najuspešnejša mladinska delovna brigada Jeseniško-bohinjski odred, ki je sodelovala na zvezni akciji Podrinje — Kolubara v pobrateni občini Valjevo.

Z imobilizaciji torej dosežemo, da poškodovani del telesa miruje. Na ta način preprečimo bolečine in krvavitve. Imobilizacija na kraju nezgode je za-
kajen, ki ga moramo narediti čim prej. Pri imobilizaciji upoštevamo naslednja pravila:
— vedno morata biti negibna (imobilizirana) dva sklepa poškodovane okonci-
ne — sklep pod poškodbo in sklep nad poškodbo;
— sredstvo, s katerim imobiliziramo (deske, deske, palice, ipd.), mora biti
obloženo, da ne tiska;
— opornico pritrdimo s povojem, trkno ruto, oblogo ipd., nikakor pa ne z
zico, vrvi ipd.;
— pri imobilizaciji naj sodelujeta vsaj dve osebi, da se poškodovani del telesa
čim manj premika.
Kako imobiliziramo posamezne dele telesa se naučimo na praktičnih vajah te-
čajev prve pomoči.

Prva pomoč:
— oteklina,
— običajno je spremenjena tudi oblika uda,
— prizadeti del telesa je neuporaben in ga poškodovanec sam ne more premi-
kati,
— bolečina,
— znaki:
— izpah sklepa,
— zvini sklepa,
— prelom kosti — odprt in zaprt.
To so:

POŠKODBE KOSTI IN SKLEPOV

Ko smo krvavitev zaustavili, položimo poškodovanca na nosila, tako, da ima
divignjeno vnožje in znižano vglavje in ga čimprej preprečimo v bolnico.

4. Esmarchovo prevezo (ozek trak, pas, kravata) lahko uporabljamo le pri
odtrganih udov.

5. Esmarchovo prevezo (ozek trak, pas, kravata) lahko uporabljamo le pri
odtrganih udov.

Kako izvajamo umetno dihanje »usta na usta«?

Umetno dihanje »usta na usta«

Ponesrečenca najprej položimo na hrbet na trdno podlago. Odpnemo mu ovrta-
nik in po potrebi očistimo ustno votlino s kazalcem ovitim v robec, da ima zrak pro-
sto pot. Nato poklekne k njegovi glavi in mu jo nagnemo čim bolj nazaj tako, da
ga z eno roko držimo za teme, z drugo pa pod spodnjo čeljustjo. Pri umetnem diha-
nju »usta na usta« moramo zatisniti ponesrečencu nos in obratno, pri dihanju »usta
na nos« pa zatisnemo usta. Nato globoko zajamemo zrak in tesno prekrijemo s svo-
jimi usti usta ponesrečenca ter hitro, nekoliko močnejše kot normalno izdahnemo —
vpihnemo zrak v pljuča ponesrečenca. Če smo vdihnili prav, se dvigne prsni koš po-
nesrečenca. Potem se vzravnamo in rahlo pritismo na prsni koš, da pomagamo pri
izdihu. Ves ta postopek ponovimo približno 12-krat v minuti.

Pri zastrupitvi s HCN (cianokalijs, cianovodika) oživljamo z ročnimi me-
todami in ne z metodo usta in nos, usta!

Umetno dihanje izvajamo v našem primeru (na kraju nesreče v železarni Je-
senice), vse dokler ne pride strokovni zdravstveni delavec, oziroma dokler po-
nesrečenec ne prične dihati sam.

V naši železarni imamo štiri rešilne postaje, kamor hodijo ponesrečenci v
primeru nezgode iskat prvo pomoč. Vemo pa, da je še vedno mnogo delovnih mest
oddaljenih od rešilne postaje. Prav v takih primerih pa je pomembno znanje prve
pomoči sodelavcev. Zato naj vam ta članek služi kot napotek, kaj narediti na kraju
nesreče, preden daste ponesrečenca na nosila in ga nesete na rešilno postajo, ozi-
roma medtem, ko čakate na prevoz z rešilnim avtomobilom.

Ivanka Zupančič —

Literatura: Priročniki za prvo pomoč

risbe narisal: Jakob Vilfan

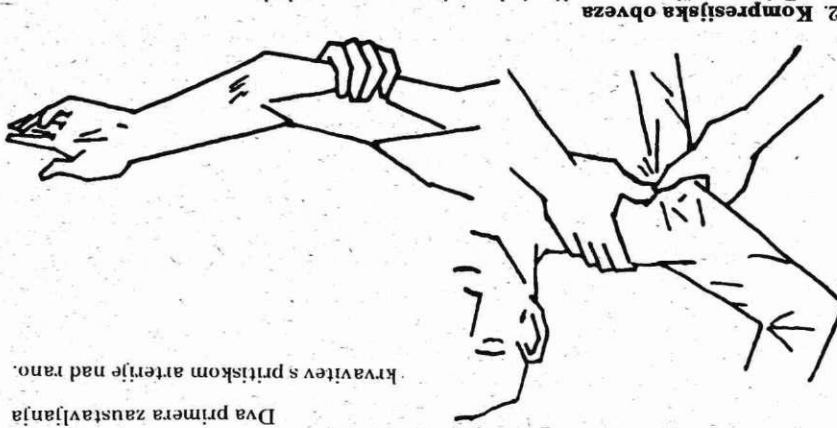
Primer zaustavljanja krvavitve na vratu
z direktnim pritiskom v rano na krvavečo žilo

3. Pritisk s prsti na krvavečo rano
Če nimamo pri roki ničesar in ponesrečenec hudo krvavi, ustavimo krvavitev
tako, da direktno pritiskujemo žilo s prsti v krvaveči rani preko sterilne gaze ali zlika-
nega robčka. Tak način je tudi zelo primeren za zaustavljanje krvavitve na vratu.

Kompresijska obveza

2. Kompresijska obveza
Pri tem načinu zaustavljanja krvavitve ravnamo takole:
Tako, ko ugotovimo krvavitev pritiskne en reševalec na arterijo, ki krvavi. Dru-
gi reševalec pa pokrije krvavečo rano z blazinico prvega povoja ali z več sloji steri-
lne gaze. Nato položi na blazinico ali gazo še zvitek neostre kamen ipd.). To potem trdno
prevezemo s povojem, da krvavitev preneha. Obveza mora biti tako čvrsta, da nizi-
ležeči predel ne pobledi.

Dva primera zaustavljanja
krvavitve s pritiskom arterije nad rano.

KAKO POMAGATI SODELAVCU IN SEBI OB NESREČI PRI OPRAVLJANJU DELOVNIH NALOG

POMEN IN NALOGE PRVE POMOČI

Prva pomoč obsega prve,časne in hitre ukrepe, ki jih izvajamo pri poškodo-
vanem ali nenadno obolelem. Dajemo jo čimprej, neposredno po nezgodi in ob ne-
nadni obolevnosti na kraju nezgode ali pa v njeni neposredni bližini.

Namen prve pomoči je torej, da poškodovanec ali bolnik lahko čimprej in v kar
najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja. Do-
stikrat le hitra in pravilna prva pomoč že na kraju nezgode reši življenje poško-
dovanca, oziroma vpliva na uspeh in čas zdravljenja. Zato je velikokrat odvisno
življenje poškodovanca od znanja in spretnosti sodelavcev. Zato bi morali prvo po-
moč obvladati vsi v taki meri, da bi znali sodelavcu nuditi osnovno prvo pomoč in ga
pravilno prepeljati do strokovne pomoči. Za to pa je potrebno teoretično in praktič-
no znanje.

Eno izmed največjih doživetij je prav gotovo zadovoljstvo, da si ob nesreči znal
sodelavcu pomagati ali mu celo rešiti življenje.

Prvo pomoč mora nuditi vsak v mejah svojih zmožnosti in znanja.

NALOGA SODELAVCA NA KRAJU NEZGODE

Najprej si na hitro ogledamo na kakšnem kraju in v katerih okoliščinah je do
nezgode prišlo. Izmed gledalcev, ki se ob takih primerih ponavadi hitro naberejo, iz-
beremo dva do tri, ki sta znanja prve pomoči najbolj vešča, ostale pa vljudno pro-
simo, naj se odstranijo.

Ko ugotovimo stanje poškodovanca se ravnamo po njem. Kaj bomo nadalje
ukrenili je odvisno od vrste poškodb. Npr.: pri hudih zunanjih krvavitvah ustavimo
krvavitev, nezvestnega obrnemo na bok, pri poškodbah z električnim tokom izklju-
čimo električno napeljavo, preden se poškodovanca dotaknemo.

Ko dajemo prvo pomoč ne pozabimo, da je to samo nujna prva pomoč, da bo
vse drugo opravil tisti, ki zna več, oziroma kot zmoremo mi.

Istočasno tudi nekoga zadolžimo, da pokliče gasilce — reševalce na tel. št. 212
ali 213, da bodo ponesrečenca prepeljali na rešilno postajo, v obratno ambulanto ali
pa direktno v bolnico. Ko obveščamo o nezgodi se najprej predstavimo, povemo na-
stančno kraj odkod kličemo, število poškodovancev ter po naši oceni, vrste poškodb.
Med čakanjem na prevoz poškodovanca, smo stalno ob njem, kontroliramo njegovo
zdravstveno stanje (zavest, dihanje) in ga bodrimo.

Kako ravnamo pri posameznih poškodbah na kraju nesreče pa nekaj več v na-
slednjih poglavjih.

RANE

Rana je mehanična poškodba telesa, ki sega skozi kožo, lahko tudi v globlje tki-
vo kot so mišice, žilci ali celo notranji organi.

Rane so nevarne zaradi krvavitve in okužbe. Naša naloga je, da rano sterilno
pokrijemo, ostalo oskrbo pa prepustimo strokovni osebi, zato poškodovanca čimpre-
je prepeljemo na rešilno postajo.

Na kraju nezgode torej ran ne smemo izpirati, čistiti ali iz njih odstranjevati
kakršnih koli **drobcev, tujkov** ipd. Pri vseh ranah, pa če so še tako majhne, gremo
na rešilno postajo, kjer bodo rane strokovno oskrbeli, če bo potrebno pa poslali k
zdravniku.

POSEBNE VRSTE POŠKODB IN PRAVILNA PRVA POMOČ

POŠKODBE GLAVE

Padec na glavo ali udarec s trdim predmetom po glavi lahko povzroči različne
poškodbe glave (rane, prelome lobanjskih kosti, poškodbe možganov ipd.).

LR KITAJSKA

V zalivu Pohai v provinci Hopah bodo v skladu s postavljenim ciljem o povečanju proizvodnje surovega jekla s sedanjih 25 milijonov ton na 60 milijonov ton letno zgradili novo veliko integralno železarno. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 6 milij. ton surovega jekla in japonske železarske družbe računajo, da bodo pri gradnji sodelovale. Do leta 1981 bi morala biti končana prva faza izgradnje z zmogljivostjo 3 milij. ton surovega jekla.

SOVJETSKA ZVEZA

Ena izmed tehničnih posebnosti novega sovjetskega železarskega kombinata v Kursku bo tudi transportiranje železove rude od rudnika do naprave za proizvodnjo peletov po 26,5 km dolgem cevovodu. Cevi bodo imele debelino stene 14,2 mm in zunanji premer 323,9 mm. Gošča sestavljena iz fino zrnatega koncentrata železove rude z vsebnostjo železa 70 % in vode bodo s pomočjo posebnih črpalk potiskali skozi cevovod. To je prvi daljši cevovod za transportiranje železove rude v Evropi. Dobavilo ga bo zahodnonemško podjetje Salzgitter Industriebau, ki že deset let izvaja raziskave na področju transportiranja po cevovodu takih materialov kot so koncentrat železove rude, premoga, raznih mineralov in podobno. V ta namen ima na razpolago 800 m dolg poskusni cevovod.

VELIKA BRITANIJA

Število obločnih električnih peči v britanskih železnarnah iz leta v leto narašča. Ob koncu leta 1976 jih je bilo 74 in ob koncu preteklega leta 79. Pri tem je zanimivo, da gradijo predvsem nove peči velikih proizvodnih zmogljivosti preko 100 ton. Takšnih peči je bilo ob koncu leta 1977 24 ali pet več kot leto nazaj.

VELIKA BRITANIJA

V britanski železarni Redcar je pričela obratovati naprava za proizvodnjo peletov, ki bo prva na otoku. Imela bo letno proizvodno zmogljivost 3 milij. ton in bo preskrbovala s peleti nov plavž z dnevno proizvodnjo 10.000 grodlja, ki ga tudi gradijo v tej železarni in bo pričel obratovati v pričetku prihodnjega leta. Zaenkrat pa dobavlja pelete za potrebe plavža neka druga železarna.

ZDA

Ameriško podjetje Kaiser Engineers iz Kalifornije je dobilo iz LR Kitajske naročilo za tehnično pomoč pri odpiranju in opremljanju dveh rudnikov železove rude. To je prvi primer, da je LR Kitajska povabila takšno delo nekemu podjetju iz ZDA. Njena naloga bo, da projektira vse naprave, ki so potrebne za izkop in pripravo železove rude.

FRANCIJA

Francoske železarne nadaljujejo z nadomeščanjem obstoječih SM peči s sodobnimi obločnimi električnimi pečmi. V železarni Les Dunes, ki leži ob Atlantski obali v bližini Dunkerqua, je pred kratkim pričela obratovati 80-tonska obločna električna peč z močjo transformatorja 48 MVA. Nadomestila je tri 100-tonske SM peči. Opremljena je tako, da bo lahko zakladala kot vložek tudi železovo gobo. Med obratovanjem doseže čas od šarža do šarža 2 uri 40 minut.

KATAR

Železarska družba Qatar Steel Co. je sporočila, da je nova Midrex naprava za proizvodnjo železove gobe, ki je pričela obratovati 15. avgusta letos, pokazala zelo dobre proizvodne rezultate. Do konca avgusta je proizvedla več kot 18.000 ton kvalitetne železove gobe s povprečno stopnjo metalizacije 94 % in so jo uporabili kot vložek za elektro jeklaro, ki obratuje v sklopu te družbe. Računajo, da bodo v elektrojeklarni uporabili v vložku obločne električne peči 80 % železove gobe in 20 % jeklenega odpadka. To je prva Midrex naprava na področju Bližnjega vzhoda in prva naprava za proizvodnjo železove gobe ob Perzijskem zalivu.

ZDA

Zaloga odsluženih avtomobilov, odpadnih potrošnih dobrin in drugega jeklenega odpadka je v ZDA narasla ob koncu leta 1977 na okoli 600 milijonov ton. Od te količine je največ avtomobilskega jeklenega odpadka in sicer 37 % celotne količine. Računajo, da bi ta zaloga jeklenega odpadka pri porabi, ki so jo dosegli leta 1977, lahko krila 14 let vse potrebe ZDA v železarski industriji in livarnah, vključno z izvozom.

Del udeležencev iz delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje na izletu »po poteh AVNOJA«

JESENIŠKI BORCI NOV PRED VIII. KONGRESOM ZZB NOV JUGOSLAVIJE

Za osmi kongres ZZB NOV Jugoslavije, ki bo med 16. in 19. oktobrom 1978 v Budvi, je vse pripravljeno. Na nedavni, 21. seji predsedstva zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije, ki ji je predsedoval Kosta Nadi, so obravnavali zadnje priprave na kongres. Pregledali so predlog kongresnih sklepov, predlog sprememb in dopolnitve statuta, predlog sestave kongresnih teles in komisij ter druge organizacijske podrobnosti.

Na delovnem srečanju v Budvi bo kot delegat občinskih organizacij ZZB NOV Tržič in Jesenice sodeloval predsednik občinskega odbora ZZB NOV Jesenice Jože Ulčar. Spričo aktivnosti organizacij zveze borcev v Tržiču in na Jesenicah bo tovariš Jože Ulčar lahko s ponosom odgovarjal na vprašanja o aktivnosti članov zveze borcev na vseh področjih družbenega življenja v Tržiču kot na Jesenicah.

V kongresnem letu je bila aktivnost krajevnih organizacij ZB NOV in občinskega odbora ZZB NOV Jesenice na višku. Aktivnost se je izražala na: obravnavanju kongresnih gradiv, prenašanju revolucionarnih tradicij na mladi rod, organiziranju udeležbe na komemorativnih svečanostih doma in v tujini, obravnavanju programov delovanja borčevske organizacije, prizadevanj pri utrjevanju delegatskega sistema v naši občini, tesnejšem sodelovanju z organizacijo zveze socialistične mladine, socialistično zvezo, zvezo rezervnih vojaških starešin, zvezo komunistov in drugimi, prizadevanju za udržitvev priprav za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, sodelovanju pri pripravah in izvajanju obrambnih dni, ki so bili na nekaterih šolah v krajevnih skupnostih skrbni za socialno zdravstvene zadeve borcev NOV, vojaških vojnih invalidov, pa tudi borcev za severne meje, predvsem za vsakodnevno delovanje ambulant za borce NOV, prizadevanju za reševanje 122 zahtevkov borcev in aktivistov, ki so do konca junija 1978 vložili zahteve za priznanje posebne dobe v dvojnem trajanju, udržitvi samostojnega reševanja zadev borcev NOV in vojaških vojnih invalidov pri krajevnih organizacijah ZB NOV in vplivu na utrjevanje delegatskega sistema in povezovanja z drugimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi, skrbi za oddih oslabilih borcev na Vodiški planini in v Novigradu ter zdravljenju v naravnih zdraviliščih, reševanju stanovanjskih problemov, le-teh imamo na Jesenicah v primerjavi z drugimi občinami zelo malo. Razen navedenih aktivnosti so se tudi v tem letu nadaljevala prizadevanja za razkrinkanje vojnih zločincev, proslulega jeseniškega krvnika šefa gestapa Druschkeja in njegovih pomagačev.

Prizadevanja borcev NOV se odražajo v aktivnostih na vseh področjih našega družbenopolitičnega življenja. Od 2141 članov ZZB NOV je danes aktivno vključenih v razne delegacije, na nivoju občinskih družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti in na območju krajevnih skupnosti preko 600 članov. Zavedajo se, da naša revolucija še traja, da našo samoupravno jugoslovansko skupnost skušajo ogrožati razni elementi profašističnega značaja v tujini, pa tudi doma, da smo borci tako kot v času NOV in revolucije tisti, ki ne moremo in ne bomo prepustili našega razvoja stihiji in da bomo do zadnjega diha po svojih močeh aktivno delovali na vseh področjih.

bomo programsko aktivni še naprej in se v frontni organizaciji SZDL prizadevali za boljši jutrišnji dan vseh ljudi v naši socialistični skupnosti. Ni naključje, da je bilo v kongresnem letu več narejenega kot je bilo načrtovanega, pa ne zato, da bomo imeli kaj zapovedati, pač pa iz zavesti, da je aktivnost borcev NOV potrebna in za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov nujna.

Bodoča aktivnost borcev NOV je začetna v kongresnih sklepih, o katerih smo v času priprav na kongres že razpravljali. Na osnovi teh sklepov in na osnovi akcijskega programa republiškega odbora, ki je bil osnovan na sklepih V. redne skupščine ZZB NOV SR Slovenije, je v javni razpravi akcijski program občinske organizacije ZZB NOV Jesenice.

Kratek pregled akcijskega programa pove, da je usmeritev nadaljnje aktivnosti organizacije in njenih članov usklajena s prizadevanji pri:

- utrjevanju delegatskega sistema v organizaciji zveze borcev in na vseh drugih področjih družbenega življenja,
- razvijanju revolucionarnih tradicij,
- udržitvi socialne in zdravstvene zaščite borcev NOV,
- udržitvi ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- uveljavitvi novega statuta ZZB NOV Jugoslavije, izdelavi pravil občinske in krajevnih organizacij zveze borcev,
- krepitvi in razvoju vsestranskih aktivnosti domicilnih odborov in enot ter aktivistov OF.

POMOČ ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA OSTARELIM PROSTOVOLJCEM

Da bi lažje prebrodili finančne težave v zvezi s praznovanjem 60-letnice bojev za našo severno mejo, katero bomo praznovali 9. novembra letos, se je občinski odbor Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918–1919 na Jesenicah obrnil na nekatere organizacije združenega dela s prošnjo za gmotno pomoč. Nekateri od njih so se rade odzvale prošnji in nakazale organizaciji gmotno pomoč. Z dopisov izhajajo priznanja in pozitivna gledanja na nekdanje prostovoljce in že to veliko pomeni. Odbor je prepričan, da se bodo tudi druge organizacije združenega dela odzvale njihovi prošnji.

V njihov sklad so doslej prispevale: konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne, občinski odbor ZZB NOV, ELIM Jesenice, Lekarna Jesenice, skupščina občine Jesenice, občinski svet zveze sindikatov Jesenice, SSP-združena sredstva Železarne, biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje, naravno zdravilišče TRIGLAV Mojstrana, SGP Gradinec Kranj, Železniška postaja Jesenice, KO-OP Mojstrana, TP – Universal Jesenice, HTP Gorenjka Jesenice, Ljubljanska banka Jesenice in Vodovod Jesenice.

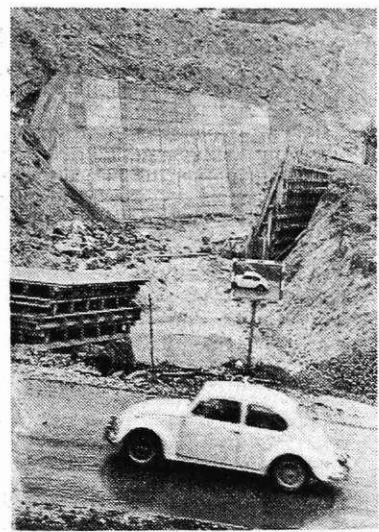
— razvoju sodelovanja z borčevskimi organizacijami v Radovljici in pobratenih občinah Trbovlje ter Valjevo, na Koroškem in v Benečiji (Kanalaska dolina) organizacijo anti-fašistov v Avstriji,

— razvoju in krepitvi neuvrščene politike SFRJ v skupnem boju proti vsem pojavom oživljanja fašizma,

— razkrinkavanju in kaznovanju gestapovcev in njihovih pomagačev, ki so v času okupacije maltretirali in pobijali naše ljudi.

To je le nekaj značilnih in načelnih navedb iz predloga akcijskega programa. Podrobnosti usmeritve in akcije pa bomo vsi borci NOV, vsak po svojih močeh in sposobnostih, v vseh sredinah aktivno izpolnjevali in se tako oddolžili tovarišu Titu, kot častnemu predsedniku borčevske organizacije, za vsa njegova vsestranska in uspešna prizadevanja pri graditvi samoupravnega socializma, v boju za mir, gibanje neuvrščenosti in mednarodnega sodelovanja.

Ivan Saksida

Zemeljski plaz nagaja pri gradnji ceste na Poljane (Foto B. Blenkuš)

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

POHOD JEDRSKE ENERGIJE NA JAPONSKEM

Po podatkih japonskega ministrstva za zunanjo trgovino in industrijo, (MITI) je danes Japonska, kot proizvajalka jedrske energije, pred Veliko Britanijo in je na drugem mestu na svetu takoj za ZDA. Skoraj stalni visoki presežek pri zunanje trgovinski bilanci je prinesel tudi jedrski energiji nepričakovane prednosti. V programu za poseben uvoz, je sklenila japonska vlada uvoziti uranovo rudo v vrednosti ene milijarde dolarjev, istočasno je nakazala tudi predplačilo, prav tako v višini ene milijarde dolarjev, za uvoz obogatene urana iz ZDA. Sedanji državni ukrepi za izboljšanje konjunkturo omogočajo poleg drugega tudi nadaljnjo izgradnjo zmogljivosti za proizvodnjo električne energije in s tem tudi pospešujejo razvoj jedrske energije.

KONCENTRACIJA JEDRSKIH ELEKTRARN

Danes obratuje na Japonskem 18 jedrskih elektrarn s skupno močjo 11.800 MW, ki krijejo 15 % vseh potreb po električni energiji. V gradnji ali pripravi je še nadaljnjih 13 novih objektov s skupno močjo 15.000 MW. Do leta 1985 bo obratovalo 28 jedrskih elektrarn z močjo 33.000 MW in bodo krile 24 % vseh potreb.

Nadaljnji razvoj gradnje jedrskih elektrarn na Japonskem bo precej težji, oziroma skoraj nemogoč, ker je na prenaseljenih otokih premalo primernega prostora. Le malo je večjih rek in jezer, zato jih morajo graditi v bližini morske obale in to na mestih, ki niso preveč naseljena. Takih lokacij pa je vedno manj. Razen tega je na primernih mestih že sedaj zelo močna koncentracija jedrskih elektrarn. Tako je na 21 km dolgem pasu ob morski obali v severozahodni Japonski postavljeno nič manj kot 14 jedrskih elektrarn.

Jedrska energija je dobila v zadnjih letih na Japonskem popolnoma nov pomen. V obdobju po letu 1973, ko je nastala naftna kriza, praktično skoraj ni več Japonca, ki ne bi vedel, da je njihova dežela zelo revna na surovinah in energetskih virih. Zato se je v tem obdobju tudi znatno omilil odpor proti jedrskim elektrarnam.

Danes mora Japonska kriti 99 % svojih energetskih potreb po nafti z uvozom. Kot nadomestni energetski vir je možna zaenkrat samo jedrska energija. Sončna in geotermična energija, kakor tudi druge danes še neizkoriščene energetske močvosti, bodo po mnenju japonskih energetskih strokovnjakov ekonomsko uporabne šele v prihodnjih desetletjih.

NASPROTNIKI JEDRSKE ENERGIJE IMAJO VEDNO MANJ VPLIVA

Zadnja raziskava javnega mnenja je pokazala, da polovica japonskega prebivalstva v osnovi podpira gradnjo jedrskih elektrarn, 15 % jih je proti, medtem, ko se ostali niso odločili. Ta rezultat kaže v nasprotju s prejšnjimi raziskavami javnega mnenja, da 33 let po Hirošimi izgubljajo japonski nasprotniki jedrske energije vedno bolj svoj vpliv. Najhujiši, oziroma najštevilnejši nasprotniki, so danes predvsem ribiči, ki s ponujenimi odškodninami niso zadovoljni.

Krvavih spopadov med policijo in demonstranti – nasprotniki gradnje jedrskih elektrarn – ki so bili prej precej pogosti, danes skoraj ni več. Pri glasovanju v nekem japonskem mestu, kjer že deset let kasni gradnja jedrske elektrarne z močjo 524.000 kW, so ostali zagovorniki gradnje le malenkost pod dvetretjinsko večino. Pred letom 1973 so bili nasprotniki gradnje daleč v večini.

Oslabitev nasprotnikov jedrskih elektrarn pa ne pomeni, da zaradi varnosti ni več problemov. To dokazuje tudi nizka stopnja izkoriščenosti japonskih jedrskih elektrarn. Po podatkih, ki jih je posredoval MITI je bila povprečna stopnja izkoriščanja teh naprav v letu 1977 42 %. Okvare, tehnični problemi in potresi so vplivali na daljše obratovalne izpade.

Predvsem velika nevarnost potresov, ki je na Japonskem izredno aktualna, zahteva posebne varnostne ukrepe. Vendar predvidevajo, da bodo z izboljšanjem tehnike in uporabljenega materiala kmalu povečali stopnjo izkoriščanja na 60 do 70 %. Raziskave v posameznih jedrskih elektrarnah so tudi pokazale, da je pogostost okvar pri novejših napravah znatno manjša kot pri starejših.

Pri tehniki in preskrbi z zgorevalnimi elementi je Japonska še vedno navezana na ZDA. Z izjemo naprav, ki so jih zgradili kot prve in so bile britanskega izvora, so vse japonske jedrske elektrarne opremljene z reaktorji dobavljenimi iz ZDA ali pa izdelani v japonskih tovarnah po ameriški licenci. Vendar se v zadnjem času tudi na tem področju vedno bolj uveljavlja tudi japonska tehnika in tehnologija.

GORIVO IN JEDRSKI ODPADKI

Pri preskrbi z gorivom je Japonska navezana skoraj izključno na uvoz, kajti domača nahajališča urana so nepomembna. Glede na predvideno izgradnjo jedrskih elektrarn do leta 1985, bo do takrat potrebno okoli 80.000 ton uranovega oksida.

Nabava te količine jedrskega goriva je s kratkoročnimi in dolgoročnimi pogodbami zagotovljena. Večji del bodo dobavile ZDA, manjše količine pa tudi Avstralija in Niger. Da bi preprečili uporabo uranovega oksida v vojaške namene, se je Japonska, s posebno bilateralno pogodbo z ZDA leta 1968 obvezala, da bo celotno dobavljeno količino uranovega oksida predelovala samo v skladu z dobavitelji.

Odstranjevanje radioaktivnih odpadkov je zaenkrat na Japonskem še nepopolno rešeno. Pri tem gre skoraj izključno za odpadke z nizko radioaktivnostjo katere shranjujejo v železnih rezervoarjih na področju jedrskih elektrarn. V zadnjem času pa odlagajo radioaktivne odpadke skupaj z asfaltom in trdnem stanju v opuščeni rudnikih.

PO SLEDOVIH ČRNE ROKE

JOŽE VIDIC

3

PRVE ŽRTVE ČRNE ROKE NA JESENICAH

Ko so se v vasi Podlipi srečali 'črtomirovci' (Janez Marn - Črtomir je bil poveljnik 1. bataljona dolenskega odreda, a se je kmalu povezal s starim znancom in prijateljem kaplanom Ivanom Lavrihom v Dobropolju in prek njega z voditeljem bele garde dr. Albinom Šmajdom. Partizani so odkrili njegovo zvezo z belogardisti in ga aretirali, a se mu je posrečilo pobegniti. Po begu je ustanovil dolenski četniški odred. Črtomirovci so torej njegovi četniki; opomba J. V.) in Nemci, sta se komandanta tolpe podzavila. Imajo celo nekaj program, namreč samostojno Slovenijo (brez Koroške) v federativni kraljevini Jugoslaviji pod kraljem Petrom II...

In tako trosijo listke s svarili, podpisanimi po naslikani 'Črni roki', njena slika na zidu bodi napoved bodočih ali sled že storjenih zločinov neposlušnim ljudem. Ljudje v Ljubljani skrivnostno izginjajo. Le nov grob, ki se pokaže ob kakem samotnem gozdu, truplo, ki ga naplavi Sava ali ki ga potegnejo iz Ljubljane, krik smrtnega strahu v samotni ulici in strel - to so sledovi 'Črne roke'. Iz objema žena, od otročičev trga jo očete in može, od skrbnih staršev fante in dekleta, brez izbire, brez izjeme, brez milosti. Vse mora pasti, kar se ne ukloni, kar ne veruje, da je vera v nevarnosti, da je zveza z nemškim okupatorjem rešilna za Slovence...

Med največje krvoloke vsekakor spadajo domobranci od Sv. Urha pri Ljubljani. Štefanija Ravnikar-Podbešek je v knjigi Sv. Urh zapisala:

»Domobranci so vztrajno iskali ljudi, ki so jim namenili smrt in jih imeli upisane v posebnih seznamih. Zidove njihovih domov so zaznamovali z odtisi črne roke in nadlegovali sosedo, kaj povedo, kje so in kdaj se vrnejo. Kogar so dobili doma, je bil izgubljen.

Prestrašeni ljudje so začeli nazivati morilce črnoroke. Ta naziv je šel od ust do ust in zamenjal ime domobrancu. Kamor koli so ponoči vdrl domobranci, so ljudje govorili, da so prišli črnoroki, in kogar so pobili, so ljudje ugotavljali, da so ga umorili črnoroki...

Francšek Saje v knjigi Belogardizem (str. 487) navaja, da sta na idejo za morilsko črno roko prišla oktobra 1942. leta, poveljnik jugoslovanske vojske za Slovenijo (zastopnik Draže Mihailovića) major Karel Novak in kaplan Tone Duhovnik, ki je vodil belogardistično obveščevalno službo v ljubljanski okolici.

Kaplan Tone Duhovnik je bil rojen 9. maja 1910. leta pri Trnovcu v Medvodah.

Bil je vnet belogardistični emisar in oglednik, ki je v svojem delovanju računal na vrnitev kralja in na obnovo monarhije pod pokroviteljstvom Angloameričanov. Zaradi tega se je hudo zameril Nemcem. Le-ti so ga zaprli in poslali v zloglasno taborišče Flossenbürg, kjer je štrinajst dni pred koncem vojne končal svoje življenje v plinski celici. V času, ko je črna roka srdito razsajala, je bil Tone Duhovnik že izločen iz političnega boja. Njegov brat Alojz je bil četniški kurat.

Tako kot mnoge druge je tudi Trnovčeva družina primer družinske in narodnostne tragedije minule vojne. Janez Duhovnik, brat ome-

njenih dveh kaplanov, je bil partizan od 1943. leta do konca vojne. Četrti brat, Jože, ki živi v Ljubljani, je bil sodelavec OF vse do konca vojne.

Štirje bratje, dva za OF, dva proti OF. To ni bil osamljen primer. Najkrvoločnejši kamniški raztrganec Najnar s Črnuč je brat znamenitega partizanskega poveljnika. Brat zloglasnega jeseniškega raztrganca Kopitarja je bil komandir partizanske kurirske postaje. Lahko bi še našteval. Znameniti voditelj VOS na Štajerskem Rudi Knez-Silas je imel brata izdajalca, ki bi ga bil moral sam likvidirati.

Nekateri menijo, da je oče črnorokcev razpiti belogardistični poveljnik Ernest Peterlin, ki je bil po vojni obsojen na smrt. Oktobra 1942. leta so namreč Italijani privolili v ustanovitev legalne belogardistične policije, ki so jo imenovali Slovenska straža. Po sporazumu med belogardističnim vodstvom in italijanskim okupatorjem je dobila belogardistična policija pravico aretirati podnevi in ponoči, opravljati preiskave, soditi in opravičiti sodbe sodišča. Ljudi za politično policijo sta odbrala bivši generalni podpolkovnik Ernest Peterlin, ki so ga Italijani v ta namen izpustili iz vojnega ujetništva na Reki, in dr. Albin Šmajd. Nadalje so jim Italijani dodelili v Belgijski kasarni prostore za zapore. Prvi poveljnik teh policajev je bil že omenjeni Peterlin, sodnik pa dr. Albin Šmajd, bivši radovljiški advokat, ki je bil vsa štiri leta v ožjem vodstvu slovenske kontrarevolucije. Šmajdovi pomagači so bili številni duhovniki. Zato so Ljubljanci - kot navaja Francšek Saje v knjigi Belogardizem - te zapore imenovali »farovže«.

Po ustanovitvi belogardistične policije so sledile množične aretacije, strahotna mučenja, karikirani sodni procesi, odgoni v internacije in smrtno kazni. Številni Ljubljanci so bili ugrabljeni sredi noči in za njimi je izginila vsaka sled. Rodila se je črna roka.

V tretji knjigi Dokumenti ljudske revolucije lahko na strani 458 preberemo naslednjo opredelitev te organizacije:

»Črna roka, teroristična organizacija domobranske policije. Ime je dobila po črnem odtisu roke, ki ga je puščala na hišah pristašev narodnoosvobodilnega gibanja ali na grozilnih pismih. Svoje žrtve je pobijala na najokrutnejše načine.«

Pisatelj Ivo Pirkovič je aprila 1956. leta v Dolenjskem listu zapisal:

»Črna roka je iznašla Hitlerjeva tajna državna policija že v svoji nemški domovini pod imenom Nacht und Nebel - noč in negla. Tak pripis na policijskem ali sodnem aktu je pomenil najzavoljo pomanjkanja dokazov preneha zakonit postopek in naj žrtev izgine brez sledu, se pravi, naj jo požre noč.

Gestapo je organiziral črno roko na dveh čisto ločenih področjih: domobranskem in četniškem; na prvem že jeseni 1943. leta po ustanovitvi Rupnikovih domobrancu, na četniškem pa spomladi 1944, ko je oborožil policijski general Röser Marnov četniški odred, ki so ga imenovali v Ljubljani tudi Röserjevo telesno stražo...

Ivo Pirkovič je na podlagi številnih dokumentov in izpovedi črnorokcev in drugih zločincev pred

našimi sodišči po vojni ugotovil, da so črna roko organizirali gestapovci, in to na dveh področjih: na domobranskem in četniškem.

In kaj trdijo pisci iz belega tabora? Kranjski dekan Matija Škrbec je v ZDA 1954. leta napisal knjigo Krivda rdeče fronte, v kateri piše:

»Ne general Rupnik oziroma slovensko domobranstvo kot tako in tudi ne (Mihailovičeva) jugoslovanska vojska v domovini ne nosi nobene odgovornosti za upravičeno ali neupravičeno delovanje črne roke...«

Po njegovem mnenju so te likvidacije opravljali razni oficirji in civilisti na svojo pest kot nujno potrebno samoobrambo.

Iz Škrbčevega pisanja je razvidno, da je bilo delovanje črne roke lahko »upravičeno ali neupravičeno«. Kdaj je bilo upravičeno in kdaj ne, se dobro ve. Če so ubijali pristaše OF, potem je bilo to vsekakor upravičeno, kajne, gospod dekan?

Gestapovci so bili mojstri za skrivnostne umore in po njihovem zgledu so se učili črnoroki. Nemci so te svoje večšine hitro pokazali, ko so zasedli Jugoslavijo. Prvi umor, ki po obliki spominja na črno roko, so Nemci izvedli že 21. aprila 1941. leta, torej le nekaj dni po zasedbi.

Tistega jutra so ljudje našli ob potoku Reka pri vasi Breg pri Litiji dve trupli. Bila sta brata, po domače Pumpa z Dolenjskega. Anton Jakopin je bil star 30, njegov brat Alojz pa 23 let. Po poklicu sta bila domača veterinarja (za teleta) in sta nemško okupacijo dočakala v zaporu, ker sta bila obsojena zaradi sodelovanja s tihotapcem Hacetom. Le-ta je pred vojno s svojimi kriminalnimi podvigi razburjal policijo in javnost. Zaprta sta bila v sodnih zaporih v Litiji. Zvečer so v jelo prišli gestapovci in rekli ječarju, da ju bodo odpeljali v Celovec na zaslišanje. Zjutraj sta ležala mrtva ob potoku. Bognedaj, da bi kdo Nemcem očital ta zločin. Ustrelili bi ga, saj vendar niso takšni. So za red in pravičnost. S tem prvim zločinom se je sprožil plaz...

Slovincem ni bilo potrebno iz nemščine prevajati »Nacht und Nebel«, ker v zgodovini jugoslovanskih narodov zasledimo črno roko že v preteklem stoletju. Pripadniki tajne organizacije črna roka so 1903. leta izvedli zaroto na srbskem dvoru, ubili Aleksandra Obrenovića in njegovo ženo Drago ter na oblast pripeljali dinastijo Karađorđević.

V črni roki so bili predvsem oficirji in le posamezni intelektualci. Po uspešnem prevratu na beograjskem dvoru je prišlo v organizaciji do razkola. Dragutin Dimitrijević-Apis, načelnik obveščevalnega oddelka v ministruvstvu srbske vojske in generalštabni polkovnik, je 1911. leta ustanovil novo tajno organizacijo »Ujedinjenje ili smrt«, ki so jo v javnosti poznali pod imenom črna roka. Programsko izhodišče črne roke je bil boj za združitev revolucionarne akcije v vseh krajih, kjer žive Srbi. Črna roka so omenjali tudi v zvezi s sarajevskim atentatom 1914. leta. 1916. leta so večino voditeljev črne roke aretirali pod obtožbo, da so pripravljali atentat na prestolonaslednika Aleksandra Karađorđevića. Generalštabni polkovnik Apis ter majorja Rado Malobašić in Mohamed Mehmedbašić so bili 13. junija 1917. leta ustreljeni na Solunskem polju.

Na obnovljenem sodnem procesu 1953. leta v Beogradu je bilo dokazano, da je kralj Aleksander iz osebnih razlogov po krivici obtožil voditelje črne roke in da so bili obsojenci po nedolžnem ustreljeni.

Zakaj navajam te zgodovinske podatke? Zato, ker želim dokazati, da so črna roka v Srbiji vodili oficirji, ki so imeli plemenite cilje (združitev Srbije in Srbov).

Nadaljevanje

Kakih deset minut so prisluškovali treskanju granat, ko je prišel brigadni kurir in jim že od daleč mahal.

»Samo vod h komandantu brigade,« jim je zaklical. »Fantje, zdaj gremo pa nad tank,« je zavpil Samo in pomahal borcem, naj gredo za njim.

Komandant brigade je stal za velikim hrastom in z daljnogledom opazoval tank, ki je v presledkih streljal po položajih tretjega bataljona. Upogibal se je, stegoval, dokler se ni razočaran zaobrnil. Zagledal je Sama z borci. Namršen je stopil proti njim.

»Si ga videl, hudiča, kam se je postavil,« je zarobantil komandant. Ni se mu dalo zaobrnil, da bi znova pogledal tank. »Zaprli nam je pot do bunkerjev.«

»Ponoči bi morali razbiti bunker. Zdaj bo težje,« je rekel Samo. Komandant mu ni odgovoril. Dolgo ga je zamišljen opazoval. Potem je boleče zavzdihnil.

»Tank bo zadržal napad. Če ga ne uničimo, tudi postojanke ne bomo zavzeli. Borci imajo pred tankom poseben strah,« je rekel komandant in ga preiskujoče meril. Se je pomišljal, potem pa vprašal. »Bi ti Samo upal s tvojim vodom uničiti tank?«

Samo je pogledal borce. Znani jurišči niso bili navdušeni nad težko nalogo.

»Lahko poskusim,« je odvrnil Samo. »Obljubim pa ne.«

Godilo mu je zaupanje. Po dolgem času je spet občutil željo, da se izkaže. Vedel je, da je temu vzrok tudi tretji bataljon, ki ni zmogel naloge. Če bo le mogoče, bodo uničili tank. Seveda jih bo nekaj padlo. Tudi če bo tank ostal na cesti bodo padali borci. Od granat in strojnice, ki jo imajo v tanku. Pomahal je borcem, ki so mu neradi sledili.

TANK

10 VINKO
TRINKAUS

Priplazili so se do hiš, za katerimi so se prikrivali borci tretjega bataljona. Samo je zaslial glas, ki ga je presunil. Sonja je s klici pozivala borce v napad. Sledil je glasu, dokler se ni znašel pred Sonjo. To je že vedel, da je bila zdaj komisar čete. Gledal jo je, ne lepšo, a bolj odločno, zresnjeno. Uniforma, narejena po meri, škornji, pištola za pasom, vse je dajalo Sonji strog vojaški videz. Kot bi se ljubka borka spremenila v strogega, zadržanega častnika.

»Niste zavzeli bunkerja, zdaj vas grize še tank,« je Samo pikro rekel Sonji.

»Mi smo poskušali vse, kar je bilo mogoče,« je užaljena ostro odvrnila Sonja. Ni mogla odtrgati pogleda od njegove ponošene uniforme. »Si prišel, da bi nam očital.«

»Ne! Komandant brigade me je poslal, da bi z vodom uničil tank. Z vodom, če ga vi z bataljonom ne morete. Včasih je bil to zelo dober bataljon,« je bahavo rekel Samo. Ni vedel, zakaj se ga loteva ginjenost. »To noč pa se ne izkazal.«

Videl je, kako se Sonja pripravlja, da ga bo ostro zavrnila. Potem je sledil njenemu pogledu. Izza sosednje hiše so prihajali: komisar Hrast, o katerem so že nekajkrat šušljali, da bo premeščen v drugo brigado, a je še ostal; z njim je bil novi komandant, Sloki, visok, potegnjjen fant, zelo drzen borec, operativni. Slišali so zadnje besede in Hrast se je pripravljal, da ga nahruli. Samo ga je prehitel.

»Komandant brigade me je poslal, naj z vodom uničim tank,« je rekel Samo. Nakremžil se je, spakljivo, sprenevedavo. »Seveda pa rade volje počakam in gledam, kako boste vi sami to opravili.«

Edino zaradi Slokija mu je bilo žal. Ni se znašel z bataljonom v težki nalogi. Dober komandir čete, bataljon pa je bil za zdaj še prevelika naloga zanj. Kot je domneval, Sloki nima pregleda nad bataljonom, zato v odločitvah zamuja. Pri napadu na postojanko pa je to odločilno. Natanko moraš vedeti, kje je v obrambi špranja in potlej to špranjo razširjati, da skozi odprtino vdereš v postojanko. Drugima dvema je nemoč privoščil.

»Bomo že sami,« je užaljen odvrnil Sloki. »Jurišali bomo na tank.«

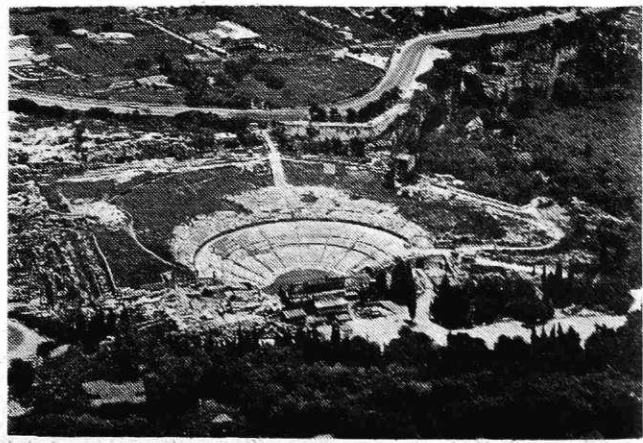
»Tega ne bi svetoval. Tank je treba uničiti drugače. Sicer pa, ti si komandant, odloči. Mi lahko počakamo. Fantje, v zaklone,« je Samo zavpil svojim borcem.

S tihimi, pikrimi opazkami, so se njegovi borci razpršili v kritja. Samo se je splazil naprej in skozi daljnogled natanko opazoval okoličano tanka. Juriš v črti, nesmisel. Posebej, ker imajo borci pred tankom poseben strah. Tank moraš napasti od zadaj, vsaj s strani. Za to pa moraš imeti načrt. Njemu se je rojeval. Drzen, tvegan, a edini, s katerim je slutil uspeh. Če si seveda odračunal tistega, ki bo tank napadel z bombami. Ta ni imel skoraj nobenih možnosti da preživi. Neverjetna sreča bi že bila, če bi tank uničil.

Robinov glas ga je zdramil iz premišljanja. Spet smo skupaj, moj bataljon, ga je za hip spreletelo.

»Saj jo tudi zasluži. Ne pa naši, ki te sploh ne upoštevajo,« je vztrajala in vsa zamaknjena zrla vanj. Čeprav ni razumela niti besedice je kar naprej kimala kot pridna osnovnošolka, da bi dokazala, kako pozorno sledi njegovim razlagam.

Skupina se je vse bolj manjšala. Mladi so drug za drugim odhajali v vrvež na trgu. Le pet, šest najbolj zvestih poslušalcev je ostalo pri Cezaru in Milanu. Slednjemu ni kazalo drugega kot, da nas spet zbere na trgu in nam da pol ure prosto, da smo se lahko samo ogledali središče mesta, potešili žejo in nakupili razglednice.

Grško gledališče v živi skali

PIŠE TC: SICILIA - OTOK BOGASTVA 9 IN BEDE

Iz mogočnega stebriščnega hrama prvobitne grške arhitekture so mojstrsko naredili baročno z mnogimi angelci in drugimi okraski okinčano cerkev, vendar le zunaj. Notranjost je povsem drugačna. V skoraj sto metrov dolgi ladji z obeh strani stojijo pet ogromnih dorskkih stebrov, ki so sestavljeni iz treh pokončnih valjastih blokov po tri metre višine. Spodnji so premera dveh metrov, zgornji, ki nosijo raven strop, pa so nekaj ožji. Stebriščne gmote se na videz nevarno nagibajo v stran, vendar jih trdno povezujejo kasnejše pozidane stene, ki predstavljajo zidovje preurejenega hrama.

Vodniki, kot pastirji vodijo črede svojih turistov od enega do drugega konca ogromne pravokotne dvorane, ki je krščanska le zaradi oltarja in svetniških fresk. Ravni romanski strop iz temnorjavega lesa, tramovjem in podobami, stebri in marmornati pod - je še vedno prvobitno antičen. Vse je resda bleščeče obnovljeno, kot tudi visoka in ozka ter iz barvnih steklenih ploškov izdelana okna, skozi katera se stežka prebija dnevna svetloba. Turisti fotografirajo, snemajo in v številne nabiralni-

ke za miloščno tlačijo papirnate liste, marke, dolarje. Dva cerkvenika se smukata okoli in pazita, kdaj se nabiralnik napolni, da brž pobereta izkupiček. V košarici ga odneseta skozi stranska vrata v zakristijo. Bog je neskončno dober - najbrž mislita, ko opazujeta radodarne turiste.

Ko odidemo iz napol mračne cerkve reče Cezar na ploščadi vrh stopnišča, da nam bo povedal nekaj o 2700 letnici Siracuse in ne pozabi opozoriti na fakine, ki so se na videz zvedavo pridruževali drugim skupinam turistov. Ženske so skrbno stisnile torbice predse in bolj oprezovale okoli sebe kot poslušale Milana, ki je prevajal vodnikovo razlago zgodovine. Vsestransko razgledani Cezar ni dopuščal nobenega dvoma o svojem znanju. V slogu dobrega srednješolskega profesorja, kar je morda tudi bil, je z živahno latinsko prepričljivostjo skušal dokazati, da je pravzaprav Sicilija in seveda Siracusa najbolj pomembna v zgodovini Italije.

V žgoči sončni pripeki ga obkolimo kot ovčji trop dobrega pastirja. Pripoveduje tudi z rokami, kar nas še posebno zabava, zato mirno vztrajamo, poslušamo in z zanimanjem sledimo predstavi.

Po njegovih besedah sodi Minervin hram v Siracusi med najstarejše kulturnozgodovinske objekte v južni Italiji.

»Če ste na Siciliji,« cari amici, in ne bi prišli sem, v našo lepo, staro Siracuso, potem nikoli ne bi vedeli kaj je Sicilija. Prav ste storili, da ste nas prišli obiskat. Čestitam vam in vaši cenjeni agenciji, ki je bila tako modra, da je izbrala za cilj potovanja Sicilijo in našo gostoljubno Siracuso,« je čuteče prijateljsko hvalil, kot najbrž sleherni skupino, ki mu je zaupana. »Si videl kako je vljuden in kulturne,« je bila vsa iz sebe zakonska družina zasebnega obrtnika iz Celja.

»Madona si naivna, mar ne čutiš, da se priljženec že zdaj pripravlja na napitnino,« jo je šepetaje skušal strezniti mož.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

20. seja izvršnega sveta OS Radovljica je bila 3. oktobra v hotelu Park na Bledu, na kateri so kot osrednjo točko dnevnega reda obravnavali poročilo o poslovnem rezultatu delovne organizacije Golfurist-hoteli Bled ter problematiko poslovanja in finančnih težav ter TOZD, ki je tudi predložila predlog sanacijskih ukrepov. Na seji so razen tega spregovorili o pripombah in priporočilih posvetovanj investitorjev in drugih gospodarskih in turističnih organizacij iz Bohinja o študiji programske zasnove razvoja Bohinja. Člani sveta pa so bili seznanjeni tudi s potekom priprav za odkup in obnovo hiše Tomaža Godca, ki bo preurejena v spominski muzej v Bohinjski Bistrici.

Po programu OK ZK Radovljica je bilo prve dni oktobra v Radovljici posvetovanje sekretarjev vseh osnovnih organizacij ZK v občini, na katerem so se dogovorili o nalogah, ki jih morajo na osnovi kongresnih dokumentov, programa OK ZK in spetembrskih regionalnih seminarjev sekretarjev komitejev, uresničiti do konca 1978. leta. Dogovorili so se, da bodo v vseh OO ZK takoj izdelali lastne akcijske programe v katerih bodo vsebinsko in časovno opredeljene vse nastete naloge. Že v oktobru bodo stekle v OO ZK razprave o predlogu statutarne sklepa in poslovnika o organiziranosti komunistov v občini, o izhodiščih za prehod na celodnevno osnovno šolo in o pripravi na usmerjeno izobraževanje. Razen tega so se dogovorili o okvirnem številu kandidatov za občinsko politično šolo in sluhateljev uvajalnih seminarjev kandidatov za člane ZK, ki jih bodo sprejeli še pred koncem leta.

Koordinacijski odbor za organizacijo letošnjega Vlaka bratstva in enotnosti pri OK SZDL Radovljica je prejšnji teden sklical vse prijavljene udeležence ter člane občinske delegacije iz krajevnih skupnosti, ki so včeraj odpotovali z vlakom v Srbijo. Na sestanku so se navzoči seznanili o poteku dosedanjih priprav in o podrobnosti programa za uspešno izvedbo te pomembne akcije. Določili so natančen vozni red vlaka, rezervacije, zadolžitve na vožnji, razpored obiskov in stroške, ki jih bodo prevzele DPO, občina in posamezni udeleženci. Teh je 42 iz vse občine.

Da bi razčistili nekatere podrobnosti okoli dogodkov v zvezi z osvoboditvijo zapornikov iz gestapovskih zaporov v Begunjah 4. maja 1945. leta, četudi so doslej napisane že številna pričevanja, je predsedstvo občinskega odbora ZB NOV Radovljica povabilo v soboto, 7. oktobra nekatere preživele udeležence te akcije na posvet. Dogovorili so se, da bodo skušali z dokumentiranimi izjavami in zapisi dopolniti gradivo ter izpopolniti ugotovljene praznine in nasprotujoče navedbe v dosedanjih zapisih objavljenih v raznih publikacijah. Posebno so poudarili, da je potrebno to nalogo opraviti čimprej, dokler še živé priče teh pomembnih zgodovinskih dogodkov NOV.

V sredo, 11. oktobra, je bila v veliki sejni dvorani SO Radovljica seja občinske konference ZSMS Radovljica posvečena pripravi bližnjemu 10. kongresu ZSMS v Novi Gorici. Delegati konference so spregovorili o dejavnosti mladih pred kongresom ter potrdili izvoljene delegate, ki bodo na novogoriškem kongresu predstavljali mladino radovljiške občine.

Na obisku v pobrateni srbski občini Brus je bila prejšnji teden tričlanska delegacija radovljiške občine v sestavi Angelca Bohinjc kot predstavnik občinske skupščine, Matija Markelj član izvršnega sveta in Vlado Matjašič sekretar občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica. Delegacija se je udeležila slavnostne seje skupščine občine ob občinskem prazniku, ki ga 8. oktobra slavijo v spomin na ta dan 1944. leta, ko so enote NOV Jugoslavije osvobodile Svilajnac.

V partizanskem domu Vodice na Jelovici je konec septembra medobčinski svet ZB NOV za Gorenjsko pripravil širši posvet predstavnikov gorenjskih občinskih skupščin, družbenopolitičnih organizacij, pokrajinskega odbora OF in republiškega odbora ZB NOV. Spregovorili so o zdravstveni, stanovanjski in socialni problematiki borcev, o njihovem vključevanju in aktivnosti v družbenopolitično dejavnost in v krajevno samoupravo, o nalogah pri ohranjanju izročil NOV, o zbiranju zgodovinskega gradiva za dokumentacijo o NOV na Gorenjskem, o pripravah za ustanovitev gorenjskega muzeja revolucije ter o drugih aktualnih zadevah, ki se tičejo

dejavnosti ZB NOV. Opozorili so tudi na nujne obnovitvene in vzdrževalne naložbe Partizanskega doma ter o njegovem nadaljnjem organizacijskem in gospodarskem poslovanju.

Po programu dela koordinacijskega odbora za odnose z zamejskimi Slovenci pri OK SZDL Radovljica bodo v oktobru pripravili podroben načrt gospodarskega, turističnega, političnega, kulturnega in športnega sodelovanja z ustreznimi zamejskimi podjetji in organizacijami s katerimi sicer že sodelujejo, vendar na OK SZDL še nimajo natančnega pregleda vseh sodelujočih in tudi ne vseh oblik, ki so se že uveljavile v medsebojnih odnosih z zamejci.

Komisija za finančne in premoženjske pravne zadeve pri OS Radovljica je na 6. seji, 3. oktobra, obravnavala in nato tudi izrekla soglasje k osnutku odloka o določitvi zemljišč, ki bodo namenjena za celovito stanovanjsko in komunalno gradnjo na blejskih Jaršah. Z osnutkom tega odloka so določena tista zemljišča, ki jih zajema novi zazidalni načrt Jarše, ki je bil izdelan letos aprila, obsega pa okoli 3 ha površine. Obravnavali so tudi predlog za oddajo devetih stavbnih parcel interesentom na Kavčevi plani v Lescah. Oba dokumenta bosta posredovana v obravnavo in potrditve izvršnemu svetu OS Radovljica, ki bo o tem izrekel končno odločitev.

Na 2. skupni seji zbora uporabnikov in izvajalcev skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Radovljica, 3. oktobra, so delegati sprejeli predlog dopolnila k samoupravnemu sporazumu o izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo v občini Radovljica za obdobje 1977-1981 in osnutek odloka o obveznem izločanju sredstev za družbeno pomoč in razširjeno reprodukcijo v stanovanjskem gospodarstvu in sklenili, da se oba dokumenta z obrazložitvijo posredujejo v javno razpravo vsem OZD in TOZD v občini. Na seji so tudi ocenili uresničevanje srednjeročnega programa stanovanjske gradnje za obdobje 1973-1977 ter potrdili program za obdobje 1976-1980 in sprejeli stališča in smernice za priprave za ustanovitev stanovanjske zadrage.

V Radovljici je bilo 5. oktobra posvetovanje predsednikov in namestnikov predsednikov poravnalnih svetov iz vseh 20 krajevnih skupnosti v radovljiški občini, ki ga je sklical predsedstvo OK SZDL Radovljica. Spregovorili so o dosedanjem delu poravnalnih svetov, ki pa v večini KS ni bilo zadovoljivo, kar je pripisati njihovi neustreznosti kadrovske zasedbi, ponekod pa teh organov niti ni bilo vse do letošnjega poletja, ko so jih šele ustanovili. Glede na nove zakone in predpise o organizaciji in delovanju temeljnih sodišč in poravnalnih svetov, so se dogovorili o konkretnih nalogah, ki jih čakajo v jesenskem obdobju, za kar naj bi poskrbele vse KK SZDL.

Na Bledu je bil prejšnji teden XI. jugoslovanski simpozij o računalniškem zbiranju in uporabi informacij, ki se ga je udeležilo nad 400 strokovnjakov iz Jugoslavije in gostov iz tujine.

Industrijske delovne organizacije v radovljiški občini so od januarja do avgusta uvozile 18 % več repromateriala in surovin kot v osemih mesecih lanskega leta. Več kot izvažajo so uvozili v Plamenu Kropa, Kemični tovarni Podnart, Suknu Zapuže, Almiri Radovljica, Zitu Triglav in Zitu Gorenjka Lesce. Kljub temu pa so te delovne organizacije realizirale planirani uvoz le 79 % predvsem zaradi restrikcij pri uvozu, zaradi počasnega postopka pri pridobivanju uvoznih dovoljenj in deloma tudi zaradi preusmeritve na nabavo domačih surovin.

V avgustu so bile hotelske zmogljivosti v radovljiški občini zasedene 81 %, od teh na Bledu 85, v Bohinju 71 in v Radovljici 87 %. V osemih mesecih letos pa je bila poprečna zasedenost hotelov 62 %, kar je za 2 % več kot v enakem obdobju 1977. leta.

Po podatkih analitične službe oddelka za gospodarstvo in finance pri OS Radovljica so znašali v prvem polletju 1978 poprečni čisti osebni dohodki na zaposlenega v občini 5.321 din, kar je za 4 % pod poprečjem na zaposlenega v Sloveniji. Nominalno so se osebni dohodki v tem obdobju povečali za 22, realno pa le za 7 %.

Industrijske delovne organizacije radovljiške občine so v prvih osemih mesecih letos izvozile svojih izdelkov na tuje v vrednosti 14.939.000 din, kar je 53 % letošnjega plana in okoli 4 % manj kot lani v tem času. V izvozu po vrednosti prednjači lesna industrija z 62 % letnega plana, elektro industrija z 61, tekstilna s 57, Elan Begunje z 49 %, medtem ko je kovinska ustvarila le 45 % plana vrednosti izvoza.

Od 1. januarja do 31. avgusta je v radovljiški občini 202.691 gostov ustvarilo 730.972 nočitev. Domačih gostov je bilo v tem obdobju za 7 % več kot lani, tujih pa približno toliko, kot so

napovedali, to je za 2 % več. Daleč največji porast gostov in nočitev so imeli na Bledu, kjer je bilo v osemih mesecih domačih gostov več za 13, tujih pa kar za 25 %. Domači so ustvarili 9 %, tuji pa 17 % nočitev več kot lani. Glede na ugodne rezultate v spetembru in obetajoče izglede v oktobru, ko je na Bledu in delno tudi v Bohinju napovedano več seminarjev, simpozijev ter drugih prireditev, skoraj z gotovostjo lahko pričakujemo, da bodo letošnji načrt turističnega prometa po številu gostov in nočitvah celo presegle. Kakšen bo finančni uspeh, glede na znane probleme, ki tarejo naše gostinstvo, pa je še prezgodaj dajati kakršnekoli optimistične zaključke.

Na zadnji seji izvršnega odbora krajevnih konferenc SZDL Brezje prejšnji teden, so spregovorili o sklepnih pripravah za volitve delegatov v skupščini KS Brezje za naslednje mandatno obdobje. Beseda pa je tekla tudi o poteku gradnje novega družbenega doma, ki jo po oceni investitorja - sveta KS, delavci SGP Gorenje iz Radovljice zadovoljivo izvajajo po sprejetem načrtu. Glede na to, da bo v novem objektu tudi kulturna dvorana, knjižnica in galerijski prostor so sklenili, da bodo še v oktobru ustanovili kulturno društvo razen tega pa tudi športno društvo. Obe društvi bosta nosilca društvene dejavnosti na Brezjah. Računajo, da bo novi dom povsem zgrajen in opremljen do 1. maja 1979. leta.

Po poldrugem letu je delovni kolektiv radovljiške Almiri spet dobil novo številko svojega glasila »Almira«. Vzel, ki je nastal v rednem informiranju delavcev te delovne organizacije so skušali v tem času zapolniti z informativnim biltenom, ki so ga izdajale strokovne službe občasno hkrati s periodičnimi obračuni. Glasilo Almiri, ki bo v bodoče po zagotovitvi novega uredniškega odbora odsej izhajalo redno, bodo v prihodnje skušali izdajati v bolj skromni obliki, večjo pozornost pa bodo morali posvetiti vsebini, predvsem pa bolj kratkim in preglednejšim informativnim zapisom.

Na osrednjem jugoslovanskem srečanju gledaliških skupin iz vseh republik in pokrajin, pod naslovom Večeri bratstva in enotnosti, ki je od 10. do 22. oktobra v Prizrenu, bodo v nedeljo, 15. oktobra kot edini predstavniki iz SR Slovenije nastopili tudi člani Linhartovega odra KUD Radovljica z Linhartovo veselo igro Ta veseli dan ali Maticek se ženi. Radovljiški gledališčniki so bili izbrani za ta pomembni nastop po odločitvi strokovne žirije ZKO Slovenije kot najuspešnejša tovrstna skupina, ki ji je to gostovanje tudi veliko priznanje.

Izvršni odbor kulturne skupnosti Radovljica je na peti seji, 5. oktobra preučil stališča in priporočila izvršnega sveta OS Radovljica glede izvajanja srednjeročnega načrta kulturne dejavnosti v letih 1979-1980, predvsem na področju spomeniško varstvenih akcij starih naseljenih jader v Kropi, Kamni gorici in Radovljici, pri čemer je ugotovil, da bi sleherni povečanje takšnih akcij izven srednjeročnih planov terjalo dodatne dogovore za združevanje sredstev, kar pa mora odločiti skupščina kulturne skupnosti. Na seji so obravnavali tudi gradivo za 4. sejo skupščine kulturne skupnosti Slovenije in določili dva delegata. Spregovorili pa so tudi o pripravah za izdelavo osnutka programa in finančnega načrta kulturne skupnosti Radovljica za 1979. leto ter o oblikovanju predloga dopolnila k samoupravnemu sporazumu o srednjeročnem načrtu do 1980. leta.

Na zadnji seji izvršnega odbora Zveze telesnokulturnih organizacij občine Radovljica, 5. oktobra so ocenili dejavnost svojih organizacij in društev v prvem polletju 1978, ter letošnje poletno taborenje mladih športnikov v Fažani pri Pulju. Na seji so potrdili program telesnokulturne dejavnosti: predšolskih otrok in prvošolcev za športno značko I. in II. stopnje in izrekli soglasje s predlogom komisije za alpsko smučanje o imenovanju dveh trenerjev in h kandidatih listi za nove člane ZTKO in člane odbora samoupravne delavske kontrole pri ZTKO Radovljica.

GLAS
je vaš
najcenejši
poltednik

VOJAŠKI NABOR NA JESENICAH

V ponedeljek, 9. oktobra, se je v jeseniški občini začel letošnji nabor vojaških obveznikov. Že v jutranjih urah je z delom začela naborna komisija, ki je skupaj s predstavniki oddelka za ljudsko obrambo pri skupščini občine Jesenice preverjala telesne in druge sposobnosti bodočih pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade ter jih usmerila v posamezne rodove vojske. V dopoldanskih urah so predstavniki naborne komisije in oddelka za ljudsko obrambo povedali, da nabor v redu poteka. Mladinci so pred naborno komisijo prihajali disciplinirano in točno. Ob tem moramo poudariti, da je nabor na Jesenicah v zadnjih letih bolj svečan. Na oddelku za ljudsko obrambo si skupaj z občinsko konferenco zveze socialistične mladine prizadevajo, da bi se mladi resnično zavedali, da je pred njimi velik in pomemben, predvsem pa časten korak, postali bodo vojaki - pripadniki Titove ljudske armade.

Tako imajo na naboru mladi možnost, da izrazijo svoje želje, v katerih rodovih bi radi služili vojsko. Razen tega upoštevajo tudi telesno in kondicijsko pripravljenost mladih ter njihovo aktivnost v družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Da bi bil letošnji nabor v jeseniški občini kar najbolj slovesen, je v so-

boto, 7. oktobra, občinska konferenca zveze socialistične mladine Jesenice pripravila skupaj z oddelkom za ljudsko obrambo pri skupščini občine Jesenice zbor nabornikov s kulturnim programom v gledališču Tone Čufar na Jesenicah. Zbora se je udeležilo več sto letošnjih vojaških

obveznikov, ki so najprej prisluhnili besedam komandanta vojnega pošte Radovljica Danila Džuroviča. Prisotnim je povedal, kakšne obveznosti jih čakajo v Jugoslovanski ljudski armadi. Seznanil jih je tudi z drugim življenjem v armadi, s podarkom na tem, da v armadi ni vsak dan le učenje in urjenje v vojaških veščinah, temveč da se v vseh rodovih vojske v prostem času odvi-

ja izredno pestro kulturno, športno in družabno življenje vojakov. Ob tem se je zavzel, da bi vsi postali resnično dobri vojaki, da bi si pridobili čimveč značk primerne vojske in da bodo ob povratku domov izkušnje koristno uporabljali v nadaljnji izgradnji naše samoupravne socialistične družbe.

Zatem so si zbrani vojaški obvezniki ogledali film o Jugoslovanski ljudski armadi, v drugem delu pa je

v kulturnem programu nastopil pihalni orkester Jeseniških železarjev, ki je zaigral več uspešnih skladb iz njihovega bogatega repertoarja. Vsi udeleženci sobotnega zbora nabornikov so ob vstopu tudi prejeli komplet značk jubilejnega X. kongresa zveze socialistične mladine. Sobotna prireditev je potekala pod naslovom: Čast je služiti v Jugoslovanski ljudski armadi.

JR

VLAKU BRATSTVA IN ENOTNOSTI 1978 — SREČNO

Sinoči ob 22.20 je iz jeseniškega kolodvora odpeljala prva kompozicija letošnjega VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI z udeleženci iz jeseniške občine, ki pa se bo dopolnjevala do Zidanega mosta, kjer se ji bo priključila kompozicija iz Mari-bora.

Z Gorenjske je v Srbijo odpotovalo skoraj 300 nekdanjih izgnancev in njihovih sorcev, ki so v najtežjih dneh naše zgodovine kot izgnanci dobili toplo streho in bratski sprejem v številnih krajih Srbije. Z Jesenic je v Srbijo, oziroma konkretno v pobrateno Valjevo odpotovalo 42 nekdanjih izgnancev in njihovih sorcev in šestčlanska delegacija, ki jo sestavljajo delegati družbenopolitične skupnosti, krajevnih skupnosti, proizvodnje in športne dejavnosti. Z Jesenicami je potoval tudi pihalni orkester Jeseniških železarjev, ki bo sodeloval na slavnostih v Valjevu in imel več samostojnih koncertov.

AKTUALNOSTI IZ JESENIŠKE OBČINE

Ker so v zadnjem času v jeseniški občini ponovno ugotovili povečano ušivost, sta sanitarna inšpekcija in delavci zdravstvenega doma Jesenice v sodelovanju z vodstvi osnovnih šol in vzgojnovarstvenih ustanov pred kratkim pripravila akcijo ugotavljanja in preprečevanja ušivosti. Tako so pregledali vse osnovnošolske in predšolske otroke v vzgojnovarstvenih ustanovah, ugotovili pa so 247 primerov ušivosti.

Takoj so tudi ukrepali in zdravstvena skupnost Jesenice je iz svojih sredstev namenila denar za nakup preventivnih sredstev, tako da so jih tudi razdelili otrokom, skupaj z ustreznimi navodili za uporabo. Pri tem pa velja opozoriti starše na upoštevanje teh navodil, saj so nam povedali, da bodo po 14 dneh ponovno pregledali vse ugotovljene primere ušivosti in v kolikor bodo tedaj še ugotovili ušivost, bo po zakonskih določilih ukrepala sanitarna inšpekcija. Po vseh dosedanjih strokovnih ugotovitvah traja čas razuševanja največ 14 dni. Navodila o tem lahko tudi preberete v 37. številki Zvezarja z dne 28. septembra.

Kot v drugih družbenopolitičnih organizacijah, bodo tudi v sindikatih letos pregledali štiriletno delovanje, uspehe in probleme, s katerimi so se srečevali pri delu, predvsem pa, kako so se organizirali pri uresničevanju ustavnih sprememb in zakona o združenem delu.

Deveti kongres slovenskih sindikatov bo 25. in 26. oktobra v Mariboru in bo hkrati tudi delovni dogovor o politiki in nalogah sindikatov prihodnjih štirih letih.

Razen vsebinskih priprav na kongres, ki morajo steči v vseh sredinah, naj bi osnovne organizacije tudi drugače počastile kongres slovenskih sindikatov. Tako naj bi osnovne organizacije sklicale zbornice članov ali razširjene seje izvršnih odborov, na katerih naj bi predvsem poudarili vsebinske razprave v predkongresnem času ter tudi razprave o samem kongresu.

S teh posvetov naj bi poslali tudi pozdravne brzojavke kongresu, razglasne postaje pa naj bi prenašale delo kongresa.

Osnovne organizacije zveze sindikatov naj tudi z zunanjim izgledom dajo poudarek kongresu. Okrasili naj bi notranje prostore, izobesijo pa naj tudi zastave.

Možnosti je seveda še veliko in prav je, da delavci temu posvetijo vso pozornost. Tako naj bi okrasili tudi lokale, izložena okna in tako dokazali, da delavci res praznujejo dan, ko polagajo obračun štiriletnega dela in sprejemajo nove naloge za lepši jutri.

Zveza sindikatov Jugoslavije je začela z akcijo, za odpravo nepismenosti in pridobitvi osnovnošolske izobrazbe vseh zaposlenih do leta 1985.

Tudi občinski svet zveze sindikatov na Jesenicah se je lotil te akcije ter pripravil pogovor z nekaterimi večjimi organizacijami združenega dela v občini, skupaj s predstavniki delavske univerze ter spejel tudi več zaključkov. Med njimi naj omenimo, da se bodo tudi v jeseniški občini vsi odgovorni zavzeli, da bodo to akcijo izpeljali. Ob tem velja dodati, da morajo tudi organizacije združenega dela prevzeti del odgovornosti za ustvarjanje pogojev za pridobivanje osnovnošolske izobrazbe zaposlenih v organizacijah združenega dela, kjer morajo pripraviti tudi plane za realizacijo programov osnovnošolskega izobraževanja svojih delavcev, seveda po predhodnem pregledu zaposlenih delavcev z nedokončano osnovno šolo.

Izvajalec osnovnošolskega izobraževanja zaposlenih bo jeseniška delavska univerza v sodelovanju z vzgojnovarstvenim zavodom Jesenice in oddelkom za izobraževanje odraslih pri železarskem izobraževalnem centru.

Za nepismene in tiste zaposlene, ki nimajo zaključenih pet razredov osnovne šole, obsega program prve in druge stopnje skupaj 300 ur, za zaposlene z zaključenimi petim razredom osnovne šole pa obsega program tretje stopnje — to je od 6. do 8. razreda — 710 ur.

Naj ob tem še dodamo, da bo izvajalec izobraževanje prilagodil potrebam slušateljev.

Da pa bi akcija čimbolje stekla, so organizacijam združenega dela poslali tudi vprašalnik, iz katerega bo razvidno, koliko takih delavcev je v

posameznih sredinah. Ta vprašalnik pa morajo do 15. oktobra poslati delavski univerzi na Jesenicah.

V osmih mesecih letošnjega leta v jeseniški občini tri samoupravne interesne skupnosti niso dosegle izdelanega odstotka realizacije dohodkov, vse ostale pa so ta odstotek presegle, skupnost za zaposlovanje pa je že v osmih mesecih zbrala več sredstev, kot so jih načrtovali v letošnjem letu.

Najnižji odstotek realizacije v osmih mesecih ima skupnost socialnega skrbstva in sicer 64,26 odstotka, sledita pa izobraževalna in kulturna skupnost — 65,05 oziroma 65,52 odstotka. Zdravstvena skupnost je v osmih mesecih prejela 75,08 odstotka vseh letošnjih načrtovanih sredstev, telesnokulturna skupnost 76,52 odstotka in skupnost otroškega varstva 83,57 odstotka.

V osmih mesecih letošnjega leta so bili dohodki proračuna občine Jesenice realizirani v višini 65,46 odstotka, izdelani odstotek realizacije pa znaša 66,67 odstotka.

Davek na dohodek in davek iz osebnih dohodkov je bil realiziran v višini 57,56 odstotka, prometni davek, davek na premoženje in dohodke od premoženja 63,85 odstotka ter takse 98,15 odstotka.

Rk.

Letošnja zima nas je presenetila natanko teden dni po uradnem začetku koledarske jeseni. V nedeljo, 1. oktobra, je sneg padel skoraj povsem do nižin. Naš posnetek je nastal v Planini pod Golico, ko so morali kmetje takoj prignati ovce s pašnikov na Golici, kjer je zapadlo 30 centimetrov snega. (Tekst in foto: J. Rabič)

NOV POŽARNI BAZEN V ZAPUŽAH IN ORODIŠČE V DVORSKI VASI

Gasilsko društvo Begunje je v okviru tedna požarne varnosti v nedeljo, 8. oktobra, dopoldne pripravilo dve pomembni slovesnosti. V Zapužah so predali namenu nov požarni bazen, v katerem je prostora za 130 kub. metrov vode, v Dvorski vasi pa so odprli novo orodišče.

Nov požarni bazen so zgradili v zelo kratkem času. Sredstva zanj je prispevala delovna organizacija Sukno Zapuže, občinska skupnost za varstvo pred požarom, približno 30 odstotkov vrednosti pa so naredili s prostovoljnim delom vaščani in okoliški gasilci.

Orodišče v Dvorski vasi pa so z delom in prispevkom zgradili iz poslopja, ki so ga svojčas uporabljali za sušenje hrušk in drugega sadja. O opravljenem delu je govoril in se vsem, ki so delali in kakorkoli prispevali, zahvalil Janez Zupan, predsednik gasilskega društva Begunje.

K uspehom so čestitali zastopnik republiške gasilske zveze Viktor Pogacnik, predsednik občinske gasilske zveze Matija Klinar ter številni predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti.

Delovni uspeh je počastil tudi padalec Branko Hrast iz Lesc, ki je s svojim padalom skočil pred prireditveni prostor ob požarnem bazenu v Zapužah.

K slovesnosti prireditve so prispevali pihalni orkester iz Lesc in številni prebivalci s tega področja.

Požarni bazen v Zapužah je izročil namenu in prerezal trak vaščan Stanko Eržen, trak pred orodiščem v Dvorski vasi pa je prerezal domačin Franc Gogala. Po proslavah so v Dvorski vasi pripravili tovariško srečanje z zabavo.

B.

Slavje v Zapužah (Foto B. Blenkuš)

V jeseniški občini so že začeli s pripravami na praznovanje dedka Mraza. Sestali se je že koordinacijski odbor za praznovanje, ki deluje pri občinski konferenci socialistične zveze na Jesenicah. Dogovorili so se, da bodo priprave potekale podobno kot lani, poudarili pa so, da se bodo letos v akcijo morale bolj vključiti krajevne skupnosti, odbori društev prijateljev mladine na terenu in posamezna društva.

V teh dneh so člani koordinacijskega odbora pripravili dopis, katerega bodo poslali vsem temeljnim organizacijam združenega dela v občini. V tem dopisu je med drugim tudi predlog, da naj bi letos za obdaritev otrok vsak zaposleni v občini prispeval 30 dinarjev. Lani je bila ta vsota 20 dinarjev, letos pa so jo povečali zato, ker bodo s temi dodatnimi sredstvi obnovili garderobo dedka Mraza. Naj ob tem pomenimo, da je sedanja garderoba povsem dotrajana, saj je stara že več kot 20 let.

Letošnji program obdaritve otrok s prihodom dedka Mraza bo potekal od 26. do 30. decembra in sicer v vseh vzgojnovarstvenih ustanovah, šolah in krajevnih skupnostih v jeseniški občini. Darila bodo letos prejeli otroci od drugega leta starosti do učenec drugih razredov osnovnih šol. Obdaritve bodo tudi letos popestrene s priložnostnimi kulturnimi programi, ki jih bodo pripravili najmlajši, oziroma posamezna kulturna društva v krajevnih skupnostih.

J. R.

Preteklo soboto je bil v krajevni skupnosti Dovje — Mojstrana obrambni dan »Svoboda '78«, ki je sodil v sklop preverjanja prebivalstva v okviru ljudskega odpora, družbene samozaščite in varnosti. (Tekst in foto: J. Rabič)

OBRAMBNI DAN V KS DOVJE—MOJSTRANA

V soboto, 7. oktobra, smo učenci osnovne šole 16. decembra iz Mojstrane že tretjič preizkusili svoje znanje iz obrambne vzgoje. To pot je šlo zares. V obrambnem dnevu smo sodelovali vsi, vsa krajevna skupnost in to nam je bilo še posebno všeč.

V vasi je bilo že navsezgodaj vse živo. Kuriji so opravljali prve naloge. Na pot v šolo smo srečevali ljudi v modrih in zelenih uniformah. »Zakaj jih je toliko?« smo se spraševali. Šele v šoli smo izvedeli, kakšne so njihove naloge.

Pouk se je začel ob osmi ur. Pogovarjali smo se o NOB, o svobodi in o tem, kako moramo svobodo čuvati. »Prav vsi bi jo tudi branili, če bi bilo potrebno,« smo zatrjevali. Sovražnik bi naletel na dvajsetmilijonsko vojsko. Spoznali smo naloge narodne zaščite in civilne zaščite. Učili smo se o splošni ljudski obrambi. Sredi učenja pa smo dobili ukaz, naj takoj zapustimo šolo in si poiščemo varno zavetje v gozdu, ker se nam bliža nevarnost.

Hitro in tiho smo zapustili razrede. Razdelili smo se v čete in hiteli na dogovorjeno mesto. Spremljali so nas tudi člani civilne in narodne za-

ščite. V gozdu je vsaka četa poiskala varno zaklonišče. V štab smo odposlali kurirja s sporočilom, da smo na varnem.

Iz vasi se je zaslísal zavijajoč glas sirene. »Bombni napad!« je šlo od ust do ust. Nad nami je zakrožilo letalo. Še bolj smo se stisnili v zavetje. Odjeknile so eksplozije bomb. Ko se je sirena zopet oglasila, smo se oddahnili. Nevarnosti je bilo konec. Iz štaba smo dobili povelje, naj nadaljujemo z delom. Iz vasi so pripeljali prve »ranjence«. Zanje je hitro poskrbela ekipa prve pomoči. Za vse je bilo poskrbljeno. Vse je potekalo po načrtu.

Po vaji so se v gozdu zbrali vsi, ki so sodelovali v obrambnem dnevu. Bilo nas je veliko. Pripravili smo miting. Zadonela je partizanska pesem. Prav vsi smo bili zadovoljni z opravljenimi nalogami. Izkušnje so nam prišle prav in naučili smo se zopet nekaj novega.

»Kaj pa odrasli? Jim je bilo všeč naše sodelovanje?« Prosili smo jih, naj ocenijo naše delo. Tudi oni so bili zadovoljni. Nekdo je celo dejal, da je v nas mladih moč in upanje.

Tatjana Brebec,
OŠ 16. decembra Mojstrana

ZA OBNOVITEV TURISTIČNE DEJAVNOSTI V PLANINI POD GOLICO

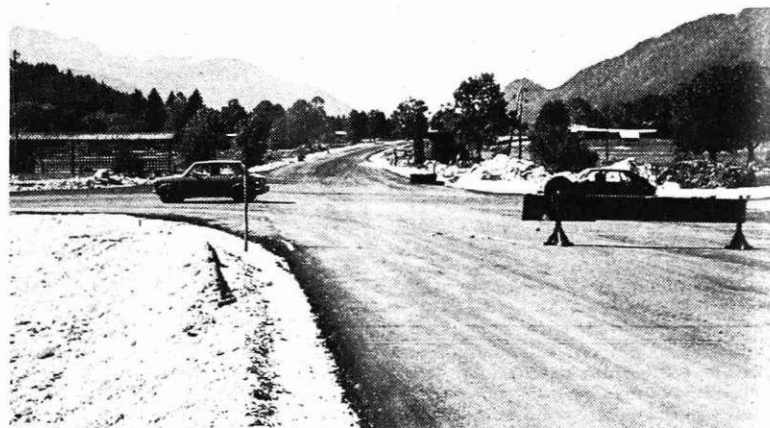
Turistično društvo Planina pod Golico je pred leti uspešno delovalo. Razen pospeševanja turizma na tem področju, kar je bila glavna naloga društva, so vsako leto v času cvetenja narcis pripravili in izvedli zelo obiskano turistično zabavno prireditev, na kateri so izbirali »mis narcisa«. Dve leti nazaj te prireditve ni več. Tudi drugo delo turističnega društva je zamrlo.

Zaradi številnih vprašanj, ki jih je v zvezi s tem dobivalo turistično društvo Jesenice, so pri tem društvu sklenili, da je treba turistično delovanje na tem področju obnoviti in že prihodnje leto zopet pripraviti turistično kulturno-zabavno prireditev, ki naj bi bila vsebinsko pove-

zana z mesecem mladosti in mesecem narcis. V ta namen bodo sestavili komisijo, ki bo poskrbela za pripravo in izvedbo te prireditve. Komisija naj bi bila sestavljena iz predstavnikov krajevne skupnosti, krajevne konference SZDL, osnovne organizacije ZSMS in gasilskega društva v Planini pod Golico, Viatorja, hotelskega podjetja Goranjka, občinske zveze kulturnih organizacij, turističnega društva Jesenice in drugih.

Komisija naj bi pripravila ustrezen program in poskrbela, da bo prireditev izvedena kvalitetno. Prvi sestanek komisije naj bi bil še letos, čim bodo vsi navedeni določili svoje predstavnike.

B.

Novo asfaltirano križišče cest proti meji in ceste v Planico (Foto: B. Blenkuš)

IZPOSOJEN DEŽNIK

V torek, 3. oktobra, je bil deževen dan. Imeli smo sestanek v vrtcu Julke Pibernik na Jesenicah. Med drugim smo govorili tudi o vzgoji predšolskega otroka.

Tempo današnjega življenja je tak, da se nam vedno samo mudi, zato ni čudno, da nekateri od staršev niso mogli dočakati konca sestanka in so prej odhajali domov. Toda zelo čudno je, da ljudje ne poznamo svojih stvari. Kajti nekdo si je »pomotoma sposodil« moj dežnik. Res je precej deževalo, a vseeno ne toliko, da bi morala »zastonj kupiti«

tuj dežnik in to v vzgojnovarstveni ustanovi, kjer je bilo malo pred tem govora o vzgoji naših otrok. Zanimajo me, kakšni bodo naši otroci, ker smo starši tako nepošteni! (Vesela bom, če gre samo za površnost.)

Če bo kateri od navzočih staršev spoznal, da ima doma tuj dežnik, naj ga vrne v vrtcu Julke Pibernik na isto mesto, kjer ga je dobil, ali pa naj v isti ustanovi dvigne še oblačilo od njega — tako da bo imel komplet — kajti meni samo ta del nič ne koristi.

Prizadeta

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Pavle ZIDAR: Mahatma Pandit. Državna založba Slovenije 1978.

Ni še tako dolgo, odkar sem na tem mestu poročal o neki drugi Zidarjevi knjigi — o romanu **Pasjansa**. Vse tako kaže, da ta pisatelj med bralci naše knjižnice ni več tako približljiv, kot je bil pred kakimi desetimi leti, v času, ko je izšla **Marija Magdalena**. Mogoče so se naveličali resnobe, ki so je tako polne njegove knjige zadnja leta. Pa vendar menim, da jih je še vseeno precej, ki bi to knjigo s skrivnostnim naslovom prebrali z zanimanjem oziroma s prizadetostjo, ki ga lahko zbudi taka knjiga v resnejšem bralcu. Tu namreč gre spet za tista prava, »zadnja« človeška vprašanja.

Roman **Mahatma Pandit** je nekakšen dvojček Zidarjevega zadnjega romana oziroma naslednji člen v verigi podobnih. S tem mislim predvsem na tisto, kar sem zadnjič zapisal o **Pasjansi**: da je to nekakšen roman — razgovor. Ob **Pasjansi** nekako nisem utegnil dodati, da gre tam za pogovor, ki bi nekako bolj pristojal dvema, ki sta se skupaj zapila — in zadrževala — ne pa resnemu pisatelju in še bolj resnemu, svetniškemu in na smrt bolnemu profesorju slovenščine. Pri **Mahatmi Panditu** ni te neskladnosti. Ta dva, ki se v tem romanu pogovarjata, se ves čas dejansko nacejata s konjakom in ginom; kar začuditi se, ko zveš, da sta jih tisti dan popila samo po pet. Sicer pa je spet eden izmed teh dveh pisateljev (kakopak mu v romanu ni ime Zidar), drugi pa sodnik.

(Ob **Pasjansi** nisem utegnil omeniti, da je tudi tam bilo govora o nekem sodniku.)

Za vsak roman lahko rečemo, da je sestavljen iz najmanj dveh plasti, pri čemer tvorijo eno plast dogodki, drugo pa misli — pa naj bo to avtorjeve misli ali pa mišljenja njegovih junakov. Navadno je tako, da so med opisi raznih dogodkov tudi poglavja ali odstavki, v katerih junaki premišlujejo ali pa se pogovarjajo o resnih in pomembnih zadevah. V tem primeru je kakršnokoli razmišljanje in razpravljanje le sestavni del celotne romanove strukture. V Zidarjevih romanih, o katerih zdaj govorimo, da je to razmerje obrnjeno. Celoto tvori prav pogovor, ves pretkan z razmišljanji, in stržen tega pogovora pa je vgrajena razmeroma kratka zgodba, nekakšna vložna novela — kakor droben briljant na razmeroma okornem in brezobličnem prstanu. Tako je bilo pri **Pasjansi** in tako je tudi pri pričujočem delu; to je spet eden tistih momentov, ki sem jih ob pred-

stavitvi **Pasjansa** zaradi pomanjkanja prostora odrinili v stran. Kakšna je ta vložna novela? Predvsem: dobro napisana. Kakor da bi avtor s tem skušal dokazati, da se ni zapisal filozofiraju morda zato, ker ne bi znal pripovedovati zgodb.

Obakrat je to, značilno, prava pravcata kriminalna zgodba. Tu in tam gre za neko smrt, preiskovalni sodnik to raziskuje spričo nekih sumljivih in nepojasnjenih okoliščin. V **Pasjansi** je to samomor (ki bi bil lahko tudi umor), v **Mahatmi** pa se zares zgodi umor, popoln umor, se pravi tak, ki ga zaradi nekih posebnih pravnih okoliščin ni mogoče kaznovati.

Kako sta si romana po svoje podobna in na drugi strani spet komplementarna, pa kaže naslednje opažanje: v **Pasjansi** poroča avtor o pogovoru med prijateljskima z veliko resnobo, lahko bi rekli s pravo pietejo, ki se v trenutkih grozi spreveči v svoje nasprotje: grozljivo vložno novelo o duševno bolni samomorilki in njenem možu mežnarju pa pripoveduje duhovito, iskriivo, brez prave prizadetosti spričo tragike, ki jo zgodba nosi v sebi. V **Mahatmi Panditu** ni čisto tako: tu sta prijatelja pri kozarčku, njun pogovor je resen in globok, pa vendar tu ni prave pieteje, pa čeprav bo tudi tu eden izmed prijateljev po končanem pogovoru storil žalosten konec (za kar poskrbi usoda). Zato pa je v **Mahatmi Panditu** vsa resnoba posvečena prav vložni noveli.

Seveda ima tudi ta roman neko ne preveč skrito idejo. Tokrat to ni — kot v **Pasjansi** — indijska zamisel o tem, da je ves potek življenja že vnaprej določen s karmo, in da se v življenju vse izravna in poravna.

ampak nekaj drugega. Govorca v **Mahatmi Panditu**, sodnik in pisatelj, govori tu o zločinu o umoru: pa ne kot o nečem, kar bo izravnavalo neka višja instanca, pač pa drugače: o tem, da mora človek sam sprejeti kazen, da je kazen za človeka in za človeštvo pravi blagoslov, saj se v njem očistita. Tu se čisto eksplicitno ponovno daje v pretres usoda Razkolnikov iz romana **Zločin in kazen**. Ta Dostojevskijev roman se v dialogu nešteto krat omenja. (Seveda v glavnem govori sodnik: pisatelj pa je tisti, ki bo iz malce kaotičnih misli potegnil svoje in ob koncu na prav mističen način podživel bistvo tistega, kar mu je prijatelj sodnik hotel dopovedati.) Vendar ni le kazen tisto, kar človeka očisti: že v njeni predstopnji, v zločinu-umoru je nekaj odrešilnega. Ob tem pride človeku na misel francoski filozof Georges Bataille, ki govori s podobnim zanosom o mističnih vrhunskih trenutkih, v katerih naj bi bilo sežeto človekovo pravo bistvo: pri tem pa misli na v javnosti izvršen spolni akt oziroma na javno usmrnitev.

Namreč, o umoru, ki je tema vložne novele, govori avtor z nekim posebnim zanosom, v tem naj bi bralec občutil nekaj mističnega. Svet se očisti skozi umor in skozi kazen, ki mu sledi, tako nekako pravi sodnik in to spozna pisatelj. Zato je humanost, ki morilca napoti v bolnišnico in ne v ječo, lažna humanost.

Kako resno je vse to in vendar se tako zlahka spreveže v očarljivo igro, ko se na koncu avtor obrne na junake vseh svojih zgodb in v pogovoru z njimi obračuna s svojo zoprnico Jolko Milič.

Pred dobrim mesecem je pri DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica pričel delovati dekliški pevski zbor, ki ga vodi Slavko Mežek (Tekst in foto: B. Blenkuš)

V začetku oktobra so v osnovni šoli Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli odprli razstavo z naslovom Kurirske zveze med NOB na Gorenjskem. Razstavo je pripravil Gorenjski muzej iz Kranja, posvečena pa je letošnjemu dnevu pionirjev in X. kongresu ZSMS. (Tekst in foto: J. Rabič)

DAN PIONIRJEV NA COŠ KRAJSKA GORA

Tudi letošnji dan pionirjev so na celodnevni osnovni šoli Kranjska gora slovesno proslavili. Pripravili so pionirsko konferenco pionirskega odreda Slavko Černe. Na njej so sodelovali vsi pionirji, mladinci in učitelji šole. Najprej so prebrali poročilo o delu v preteklem letu. Ugotovili so, da je bilo delo pionirske organizacije uspešno in da so izpolnili večino zastavljenih nalog. Poročilo predsednika pionirskega odreda so dopolnili člani krožkov s svojimi poročili. Tudi ti so v preteklem letu uspešno delovali. Razrešili so stari odbor, ki je marljivo opravljal svoje delo. Niso se pa pozabili zahvaliti tudi mentorici PO in vsem mentorjem krožkov za njihovo

pomoč, kajti zavedajo se, da brez njih marsičemu ne bi bili kos.

Za novega predsednika PO so izvolili učenko šestega razreda Vesno Milošević, ki je prebrala program dela za letošnje šolsko leto. Le-ta vsebuje podobne akcije kot so bile lanskoletne. Spet so se vključili v Jugoslovanske ponirske igre, čimveč učencev bodo skušali pridobiti za tekmovanje v Veseli šoli, ob državnih praznikih in drugih spominskih datumih bodo prirejali proslave, skrbeli bodo za urejenost šolskih prostorov in okolice, razvili pa naj bi tudi prapor, za katerega bo sredstva prispevala šolska hranilnica. Vseskozi pa bodo tudi spremljali in ocenjevali delovanje pionirskega odreda, saj je edino na osnovni analize uspehov in neuspehov mogoče redno usmerjati dejavnost. Konferenco so zaključili z željo, da bi tudi letošnje leto uspešno ali celo bolj uspešno delali.

Po konferenci so se vsi pionirji podali na pohode v okolico Kranjske gore.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA IZ CELOVCA VABI NA KONCERT

Slovenska prosvetna zveza ob 70-letnici svojega obstoja in ob avstrijskem državnem prazniku prireja 22. oktobra ob 14. uri v Kongresni hiši v Beljaku

KONCERT KOROŠKIH PEVSKIH ZBOROV

na katerem bo sodelovalo 15 pevskih zborov oziroma skupin iz Roža, Gur in Podjune.

S tem koncertom v Beljaku, drugem največjem mestu Koroške, želijo naši rojaki na avstrijskem Koroškem pokazati slovensko kulturno dediščino, hkrati pa demonstrirati svojo lojalnost do republike, oziroma svoje države Avstrije in neolčljivo povezanost z matičnim narodom.

Zaradi izredne bližine se bo nedvomno koncerta udeležilo tudi večje število občanov jeseniške in radovljiške občine.

IZLET V MAKEDONIJO — PRESENEČENJE ZA VSE

Na pobudo komisije za interniranje pri občinskem odboru ZBZ NOV Jesenice so v organizaciji letos izvedli dva zelo zanimiva in poučna izleta po SR Makedoniji.

Spomladanski je trajal pet dni, septembrski pa šest. Udeleženci so se do Skopja odpeljali z Akropolis-ekspresom, ki po tiri najhitreje prevozi to razdaljo. Od tu naprej jih je vodil z avtobusom odlični vodnik Boško. Ogledali so si Tetovo, hidrocentralo Mavrovo, lep spomenik 17 padlim borcem v Trnichi. Od tu so šli čez Debar do Struge, kjer so videli čudovit park herojev in znamenite rezbarije v samostanju Jovana Bigorskega. Videli so Crni Drim, ki teče iz Ohridskega jezera. V Ohridu so si ogledali znamenitosti cerkve Sv. Sofije, staro trdnjavo, cerkev in grob sv. Klementa ter drugo. Videli so lepo razgledno točko na Galičici in se mimo Prešpanskega jezera peljali v Bitolo. Tu so si ogledali od potresa porušeno staro mesto Heraklejo, ki ga sedaj odkopavajo. Tu so k obeležju ob zloglasnem zaporu med okupacijo položili šopek rož v spomin na ustreljene in umrle zaradi fašističnega preganjanja.

Na nadaljnji poti so si ogledali mogočen in čudovit spomenik Ilindenske vstaje v Kruševu. V Prilepu so videli spomenik nepremagani, krasen spominski park z doprskimi kipi desetih narodnih herojev tega področja in spomenik ženam borkam. Od tu se vidi stara trdnjava Kraljeviča Marka. Pot jih je nato vodila mimo nepreglednih plantaž trte, paprike, paradiznika, tobaka, sončnic, raznovrstnega sadja in dru-

gega v okolici Kavadarcev. Tu so spoznali in videli pridnost teh ljudi, ki tu stalno delajo ali pomagajo ob trgatvi in spravilu. Tu so si ogledali spomenik dvanajstim skojevcem, ki so jih pobili bolgarski fašisti.

V nadaljevanju poti so se vozili skozi Negotin, mimo Dojranskega jezera, skozi Strumico, Štip in občudovali bogato rast Ovcjega polja. Tu so neizmerna polja žita, maka, bombaža, nasadi sadja in drugega. Videli so dela na izsuševanju, naprave za namakanje, letala za škropljenje in podobno. Skratka nekaj, kar te navduši in obdaja s ponosom. Nekako zadnji ogled pa je bil namenjen Skopju, modernemu mestu, ki se razteza približno 30 km v dolžino in 15 km v širino. Tu so si ogledali grob Goce Delčeva, nov kulturni center, graditev nove železniške postaje, restavracijo v Nezeri, ki je zgrajena v narodnem slogu in v kateri strežejo specialitete v narodnih nošah in drugo.

Šesti dan so se zopet vrnili v posebnem spalnem vagonu, ki so ga v Skopju priključili najhitrejšemu ekspresu, ki vozi iz Aten v München. Udeleženci so bili zelo, zelo zadovoljni z izletom, posebno pa z vsem, kar so na tej edinstveni poti videli in doživeli. Lepo so se zahvalili organizatorjem in seveda tovarišici Rezi Prešern, ki je dala pobudo za to, pobudo za odkrivanje naših neizmernih lepot, neposrednega spoznavanja boja naših narodov za osvoboditev in socialistično ureditev, kar razumljivo vse prispeva k razvijanju tradicij NOB.

B.

KOMISIJA ZA INTERNIRANCE USPEŠNA PRI RAZVIJANJU TRADICIJ NOB

Komisija za interniranje pri občinskem odboru ZBZ NOV Jesenice, je v okviru svojih prizadevanj za negovanje tradicij NOB in v počastitev spomina padlih ali drugače preminulih v boju proti okupatorju opravila letos več pomembnih akcij. Bila je organizator kulturnega programa in obiska na vsakoletnem srečanju internirancev na Ljubelju, 3. julija letos. Devetega in desetega septembra so organizirali izlet z ogledom taborišča v Renizzi in se udeležili slovesnosti ob kostnici v Sansepolcro v Italiji. Tu je pokopano 493 Jugoslovancev — taboriščnikov, partizanov in drugih, ki so umrli zaradi preganjanja in v preganjanju. Največ je med njimi Slovencev iz Ljubljane, Dolenjske, Notranjske in Bele krajine ter Hrvatov iz Dalmacije.

Desetega septembra je odšlo en avtobus udeležencev na proslavo v Gonars, nekdanje fašistično taborišče v Italiji. Spotoma so si ogledali Rižarno v Trstu ter Doberdob.

Med udeleženci je bilo tudi 20 mladincev, ki so potovali brezplačno, kot nagrada za prizadevanje, aktivno in uspešno delovanje v osnovnih organizacijah ZSMS.

Šestnajstega septembra se je svečanosti na Rabu udeležilo več kot sto prebivalcev jeseniške občine, ki so tjakaj prispeli s tremi avtobusi. Razen tega so opravili več izletov, na katerih so si ogledali in obiskali kraje, kjer so bila zloglasna taborišča oziroma so se bili pomembni boji enot NOV in POS z okupatorji ter domačimi izdajalci. Tako so bili v Auschwitzu, na Petrovi gori, Kozari, v Jasenovcu, Jajcu, Drvarju, na Tjentištu in še drugod. Vsa ta prizadevanja so lahko zgled tudi drugim organizacijam in je treba ob tem izreči vso pohvalo tej komisiji, posebej pa njeni predsednici Rezi Prešern, ki je največkrat pobudnica in organizatorica te aktivnosti.

B.

Prejšnji petek so jeseniškim upokojevcem, o njihovem domu zapeli »Fantje iz Praprotna«

29. SEPTEMBER — DAN PIONIRJEV

29. september je naš praznik — praznik vseh pionirjev. Na ta dan leta 1942 je bila ustanovljena prva pionirska brigada. Pionirji med NOB so se borili za svobodo, za naše lepo, brezskrbno življenje in zato nam ta praznik veliko pomeni.

In kako smo ta dan praznovali na celodnevni osnovni šoli v Žirovnici? Ob osmih je v telovadnici šole zadonela pionirska himna, kateri je sledil kratek kulturni program, ki ga je pripravil dramski krožek na nižji stopnji. Predsednica pionirskega odreda — Božena Sudžukovič, je za tem prebrala poročilo o delu organizacije v preteklem letu. Veliko je bilo uspešnih akcij. Včasih bi lahko kaj še temeljiteje in bolje opravili. Tudi blaginjak nam je posredoval poročilo o stanju denarja na hranilni knjižnici. O načrtih za to šolsko leto je spregovoril mentor pionirskega odreda Tone Dežman. Pionirji delamo v vseh družtvih in organizacijah na šoli in ker mlajši učenci ne poznajo predstavnikov le-teh, so se nam vsi predstavili.

Pionirski konferenci so sledile prave volitve — z volilnimi listki, imeni in volilno skrinjico. Volilne listke je pregledala volilna komisija. Za novega predsednika smo izvolili Mojco Perko. Po volitvah smo odhiti v jedilnico na topli obrok. Potem smo odšli na železniško postajo in na Jesenice, kajti šolska skupnost učencev nam je za praznik pripravila še posebno presenečenje. Organizirala je rekreacijsko drsanje na Jesenicah, vse stroške izleta pa krila iz svojih sredstev.

Učenci prvega in drugega razreda so organizirali najrazličnejše sportne in zabavne igre.

Jolanda Klobasa in Mojca Perko — novinarki krožek, COS Žirovnica

Cilji alpinista so veliki, njegova želja po doživljanju je nepopisna. Kaliti se v doma-
cih preudovitih stenah in previjih, pre-
magovati tuje gore, boriti se z višino in z
drugimi skrivnostmi, ki ti jih je dala gora
— to je čar življenja. Življenje, ki ga živi
samo enkrat.

Ko odhajaš v tuje gore in zapuščas do-
mače, se ti teži po njih. A ko nekega dne
premagas goro in stojiš na njej, je tisti
trenutek najprej del mladega življenja.
Z mislimi si daleč od gore, vežejo te z
domovino, spominjaš se dni, ko si treniral
in garal, da danes lahko stojiš na gori, ki si
jo vesekoli spoštoval. Prav tako spoštujem
pokojnega brata, ki mi je edini veliki vzor-
nik. A ta trenutek je vse drugače. Iz glo-
bine te premoti klic: »Potegni vrvi!« In
zopet se posvetiš spoznavanju, s katerim
uresničujeta isti cilj. Kajti v objemu gori
si, dokler ne stojiš v dolini na mehkih
travnatih tleh. Na goro te vežejo le še
nepoznani spomini in trenutni doživljanja, ki
pa jih ne moreš doživeti vsak drugi dan.

Preteklo poletje sem 19. junija stal s
prijateljem — izrednim alpinistom in no-
silcem moštarskega alpinizma — sto me-
trov pod vrhom šeststisočaka v Andih in ga
nisem mogel doseči. Tokrat se je v meni
vse podrla in zganilo v brezčasno megle.
Po večmesečnih treningih in nečloveških
naporih sem si zatelel biti na vrhu, a sem
moral ukloniti, tokrat še neosvojeni gori.
Leto je naokoli, sezona je že v polnem
teku. Alpinisti uresničujejo svoje čez zimo
zastavljene cilje. Nekateri odhajajo v Cen-
tralne Alpe, drugi zopet v Dolomite, ostali
premagujejo domače gore. Člani odprave v
Kavkaz 78 smo izbrani. Na dvaindvajset
dni dolgo pot v kavkaške hribe v tabor
VZUN KOL odpotujemo: Zvone Andrejčič,
vodja odprave iz Radovljice, Slavko
Flantar in Zeko Perko iz Trzinca, Janko in
Franci Arh ter Lojze Budkovič iz Bohinja,
Milan Schanto iz Skopja in nazadnje Mo-
strančana Dušan Polajnar in Dorči Kofler.
Deseti član Jovan Angelov, ravno tako iz
Skopja, pa je zadnji trenutek odpovedal so-
delovanje.

Sledili so sestanki v Ljubljani. Tekli so
dogovori o gorah in stenah v Kavkazu in
vse drugo, kar je potrebno o taki odpravi.
Trenirali in pripravljali smo se sami po
svojih močeh in izkušnjah, kot je pri nas
alpinistih že v navadi. Dnevi so hitro mi-
neli in napoved je prišla tisti težko
čakajoči 4. avgust. Poslovila se še od doma-
tih in v glavi se ti že preletavajo druge

lepo, imeli bomo čudovit dan. Hodimo po
razbitem ledeniku polnem kamena in le-
deniških razpok in kaj kmalu pridemo do
podnožja sedla. Tu je led malo bolj strm
in preko te flanke je ogromna razpoka,
obidemo jo na desni strani skalnatega od-
stavka. Eden za drugim plezamo in prema-
gujemo ledeno flanko. Le še nekaj metrov
je, ko se nam pokaže enkratni pogled na
jugovzhodni greben ZAMOKA. Loči nas
samo še sedlo in prečenje ledenika
ZAMOK. Ob pol sedmih že stojimo na vsto-
pu naše nekaj kilometrov dolge smeri, oče-
njeno s 4 B težavnostno stopnjo.

Dvestometrski kolobar s 40% naklonom
preplezamo eden za drugim. Se le na gre-
beni se navežemo. 40-metrski vrh veže
skupaj brata Janka in Francija, tu sta še
Lojze in Milan ter Dušan in jaz. Tri naveze,
šest mladih alpinistov z istim ciljem. Ple-
zamo po kraljevih granitnih odstavkih v
kombinirani smeri. Pred našim prihodom
je padel nov sneg. Pridno napredujemo,
prvega žandarja preplezamo po desni s-
trani, sto metrov za njim je drugi, obid-
mo ga po polici levo, ki se spremeni v de-
setmetrsko plato. Na koncu police počaka-
mo Lojza in Milana. Z drugim imamo dosti
dela, saj je premalo pripravljen za te hribe
in ga vesekoli čakamo. Ob pol devetih imo-
mo zvezo s taborom Povemo, da je vse v
redu in nadaljujemo s plezanjem. Na čelu
svoja z Dušanom. Hitro obdelava plato, na
koncu plošč naju preseneti požled. Plezava
brez derez, zato tu ledno kladivo malo bolj
poje. Stena se konča s snežno vecho na gre-
benu. Pod opastjo najdemo lep prehod. Ka-
mera snema, sklopanje aparatov je pogo-
stejše. Sonce pripeka z vso toplino. Pleza-
mo z zaviranimi rokavi. Se dve tretjini
grebena je pred nami. Premagujemo
snežne opasti, iščem prehode. Nadeti si
moramo tudi dereze. Po nekaj metrih jih
zopet snamemo. Pred nami se dviga stome-
trski stena. Dušan varuje, obdelujem
meter za metrom, plezanje v granitu je
prava strast. Po raztezanju se zamenjava,
zopet brenči kamera. Na štantu zabije klin,
kmalu sem pri njem. Milan, Lojze, Franci
in Janko so za nama. Više in više smo,
snežne opasti so pogostejše, postajajo str-
me in nevarne. Ko hodiš preko nje, se ti
udre do kolen. Počasi napredujemo. Še ne-
kak sto metrov grebena imamo pred seboj.
Ura je eno popoldne. Po dveh urah je za
nami tudi to. Od vrha nas ločijo le še trije
raztežaji skalne plezarije.

Ob pol petih smo na vrhu ZAMOKA —
3930 m. V meni se poraja nemir. Misli
gredo daleč v domovino, v rojstno vas pod
Triglavom. Presrečen sem, to je najbolj

hrbtki so lahki, tako da hodimo mnogo
hitreje kot včeraj. Hodimo po dolgem le-
deniku, kjer se to konča, po vzhodni smeri
4 A plezamo na 3400 m visoki MORDBI! Ob
sedmi uri smo na vrhu. Po kratkem počit-
ku in slikanju sestopamo po severni strani
proti drugemu vrhu — GVANDRI. Hodimo
mimo ledeniških razpok, smer nam kažejo
le stare stopinje, okrog nas se vlečejo me-
gle, nič ne vidimo. Hodimo po dolgi mo-
reni, pod seraki, teren je plazovit. Udara se
nam do kolen. Hodimo brezčasno, ne vemo
kje se nahajamo. Po dveh urah brezčasne
hoje se stopinje naglo vzpenjajo. Nasi
obrazi so drugačni, veter močnejše piha,
vemo, da bomo kmalu na grebenu. Menja-
mo se v vodstvu. Ob pol enajstih smo na
vrhu 3993 m visoke GVANDRE. V konzervi
pustimo list papirja z našimi imeni kot
dokaz, da smo bili na vrhu. Napravimo
nekaj posnetkov. Snemam s kamero. Okoli
nas se vleče megla, nič se ne vidi. Piha
močan veter.

Ob enajstih zapuščamo vrh. Sledi sestop
v dolino. Dušan nas čaka pod steno
Krpica. Poberemo opremo in odhitimo na-
zaj v tabor. Zvečer dežuje, kar smeji se mi,
saj sem tu na trdnih tleh. Nedelja, 13. av-
gusta, je za nami. Naslednji dan zopet dežuje.
Vreme se noče izboljšati. V upanju, da bo
vreme lepše, se pripravljamo na vzpon na
5633 m visoki ELBRUS. Dežuje tudi v terek,
srečo in tja do nedelje. S torka na sredo
strela udara v sektor ruskih alpinistov, ki so
še na gori: bilanca je grožnja. Eden mrtev,
trije hudo ranjeni. Peti član je dobil le lažje
rane, tako da sproži reševalno akcijo. Ple-
zali so v steni 3800 m visoke TREPEČIJE.
Ker jih je dobila noč so šotor postavili na
grebenu. V taboru so razobesili njihovo za-
stavo na pol droga. Dnevi tečejo, razgiba-
vamo se v plezalnih vrčih. V nedeljo,
20. avgusta, se vreme izboljša. Zopet smo
dobro volje. Se trije dnevi so pred nami, da
jih izkoristimo. O ELBRUSU ne sanjam
več, saj je nemogoče v treh dneh priti na
njega, ko je dva dni samo vožnje. V poned-
eljek po zajtrku greva z Dušanom proti
Dolomitom. S seboj nesemo aparate, kame-
ro, imava premalo kadra za domov. Po se-
verozahodni strani se vzpenja na rebro. Z
Dolomita 3470 m, sestopiva v dolino KIC-
KIN NEKOL in s fotografiranjem zaključiva
današnji dan.

Vreme je lepo, vroče sonce nama malo
pokvari počutje. Tudi ostali so se že vrnili.
Zopet smo vsi v taboru. Popoldne gledam
skice in slike, jutri nameravam na 3458 m
visoki TROZUBAC. Ture nič ne vpišem,
vedo samo odpravljari. Ponoči slabo spim,
sanja se mi, kako plezam neke v doma-
tih gorah. Zbudim se nekaj pred peto uro. Po-
grem kavo in ob petih in deset minut od-
hitim proti moji gori. Vesekoli hodim
mimo žuborečega potoka. Premoti me
žvižg gamsov, ki pa jih zaradi njihove
rjave barve težko opazim. Nekaj minut
zatem doživim še lepši trenutek. Nad
menoj ponosno in elegantno vzleti oreč. Po-
čutim se kot preroben, narava mi vrača in
razkazuje lepoto, ki je nisem mogel doži-
veti. Hodim hitro, saj so mi v pomoč tudi
palice. Nekaj sto metrov pod vrhom jih pu-
stim na skali. Naprej plezam prosto. Skala
je kruljiva, težavnostne stopnje 2 B. Po
dveh urah hoje in plezarije sem 3158 m
višje — na vrhu 3458 m visokega TRO-
ZUBCA. V konzervi pustim svoj kos papir-
ja. Zopet brenči kamera, napravim še
nekaj fotografij, pogled na že znane gore je
enkratni. Na vzhodu se z megleno kapo
markantno dviga ELBRUS. Kako čudovito
je biti v objemu gora! Gore te izoblikujejo
in te vodijo po poti življenja. Za spomin na
vrh si izbijem klin s prusikovim vrvice in
počasi zapuščam vrh. Vreme se kvari, zbi-
rajo se temni oblaki. Ob devetih sem na
zajtrku. Po zajtrku za nekaj minut zaspi-
m. Popoldne se vreme izboljša. Jutri namer-
avam osvojiti še en vrh — 3776 m visoki
CAT BASI. Žal pa se vreme ponoči
pokvari. Ostaja mi gora, daleč kot sanje.
Končuje se odprava v KAVKAZ. Nasled-
nji dan gremo proti domu. Ostajajo mi le še
lepi spomini na lepe gore Kavkaza. Zapu-
ščam tuje, vračam se k svojim, ki so
najlepše.

DORČ KOFLER

Ob pol petih popoldan smo na vrhu Zamaka. V daljavi se mogočno dviga
5.633 metrov visoki Elbrus. (Foto: D. Kofler)

misli. V Ljubljani na avtobusni postaji ča-
kamo zbrani na odhod avtobusa na mari-
borsko letališče. Kompas nam ni mogel za-
gotoviti prenočišča v Kijevu, zato ostane-
mo še en dan doma. Odpotujemo v nedeljo
zjutraj ob petih. Po eni uri in pol vožnje že
stojimo na mariborskem letališču. Po eno-
urnem čakanju, deset minut pred osmo,
odletimo z letalom DC 9 do Beograda, kjer
po petintridesetih minutah pristanemo s
rahlim premetavanjem na letališču. Tu se
nam pridruži še deveti član Milan Schanto.
Po krajšem zapletu na carini ob desetih
srečno vzletimo z avionom Tupolev 154. V
Moskvo priletimo po dveh urah in pol leta-
nja. Kar hitro opravimo formalnosti na ca-
rini. Žal pa so tu zopet novi nesporazumi.
Zvečer se odpeljemo na našo ambasado,
kjer tudi prespimo noč. Postelje smo z je-
dili, da se malo opomoremo. Naslednji dan
si ogledamo Rdeči trg in menjavo strazhe.
Po šestih uri zvečer se odpeljemo s minibusom
na drugo letališče Vnukovo, od koder
ob trindvajsetih odletimo do Mineralnih
vod. Tu nas čaka naša spremeljvalca
Nikolaj — inštruktor alpinizma v taboru
VZUN KOL in predstavnik društva iz
Kijeva. Noč prespimo na letališču. V terek
ob šestih uri se z avtobusom odpeljemo do
270 km oddaljenega tabora VZUN KOL.
2100 m nad morjem. Po nekaj urah vožnje
po asfaltu, mimo skromnih mest in vasi,
mimo grede si še ogledamo spomenik
padlim v Kavkazu med vojno, se pot kmalu
spremeni v makadam. Vozimo se po pokra-
jini Čerkovov. Po enajstih urah vožnje av-
tobus pripelje v tabor VZUN KOL —
2100 m visoko. Tu bomo preživeli nasled-
njih petnajst dni v osrčju kavkaških štiri-
tisočakov. Po treh dneh zopet spim v po-
stelji. Vstanem zgodaj zjutraj, saj spati ne
morem, pogled na okolico je enkratni. Ob
deveti uri gremo na zajtrk. Po zajtrku pri-
pravljamo gradivo za vzpon, popoldne pa
še gremo proti svojemu cilju — 3930 m
visokemu ZAMOKU. V skladišču po spisku
naberemo vse kar bomo rabili za šest ljudi
in za dva dni. Vpišemo našo plezalno turo
pri vodji tabora in po kosilu s težkimi
nahrtniki zapuščamo tabor, ki so ga po-
stavili leta 1958. V začetku so imeli šotore,
pozneje so gradili lesene hiše, ki pa jih je
plaz leta 1967 popolnoma porušil. Obnovili
so ga leta 1968 in tak stoji še danes.

srečen trenutek v življenju. Pogled na so-
sede ZAMOKA je enkratni. Pred nami se iz
sedla Burevestnik dviga FILTER —
3750 m, levo od nas v verigi so eden lepši
od drugega. DVOJNJAČKA 3840 m podaljš-
tuje verigo ZAMOKA, za njo se dviga ope-
vana gora DALAR 3972 m, malo nižji sosed
PIK ČAKALANDI 3720 m. TRAPEČIJA
3800 m zapira to verigo, kar pa človeka še
bolj gane. ELBRUS 5633 m zaključuje to
lepo to.

Po devetih urah plezarije ob stisku rok
ob šestih zvečer zapuščamo vrh. In po se-
verozahodnem grebenu 4 A sestopamo
proti sedlu Burevestnik 3520 m. Po petih
urah plezarije ponoči ob pomoči čelne sve-
tilke ob pol dvanajstih stojimo na sedlu.
Sledi spust na ledenik ZAMOK, dolga in
mučna hoja preko njega na drugo sedlo
KICKIN NEKOL 3350 m. V petek ob treh
zjutraj smo zopet na starem mestu, kjer
smo v sredo bivakirali. Ob šumenju goril-
nika in požirku kave čakamo dan. Ob pol
osmih smo zopet v našem taboru, kjer živ-
ljenje zopet teče normalno. Sledijo ure
počitka, sušenje opreme. In misel na drugi
vzpon. Dušan čuti ozlebine na nogi. Milan
ima velike žulje.

ZAMOK — 3930 m; plezali: Janko in
Franci Arh, Lojze Budkovič in Milan
Schanto, Dušan Polajnar in Dorči Kofler;
dne 10. 8. 1978; čas po vpisu: 12 — 14 ur;
ocena: 4 B jugovzhodni greben, sestopali
po severozahodnem 4 A, ponoči 5 ur, ledeni
odstavki 40 — 50 °. Imeli dva bivaka na
višini 3000 m pod sedlom KICKIN NEKOL.

Noč s petka na soboto vsi dobro prespi-
mo. Nabrali smo si zopet novih moči. Po
zajtrku se zmenimo za novi vzpon. Vreme
je čudovito, kar vleče te v gore. Zopet sledi
nabava hrane, prijava vzpona in priprav-
ljanje potrebne opreme. Po kosilu s težkimi
nahrtniki odidemo Franci, Janko, Dušan
in jaz. Hodimo po dolini MORDBI. Pot nas
vodi mimo skromnih pastirskih hiš. Sreča-
jemo ruske alpiniste in turiste. Ogromno
ljudi hodi v hribe. Ob sedmi uri zvečer smo
na mestu, kjer bomo bivakirali. Za nami
pridejo še Rusi, otvorijo kakor mule, s
seboj nosijo šotore, drva. Skuhamo si juho
in kavo, ob devetih zaspijmo. Ponoči slabo
spim, zvečer sem zaužil preveliko količino
kave. Zbudim se utrujen, kot bi ponoči ho-
dil. Prižgem kuhališnik in po nekaj minutah
pijem čaj. Ob starih zjutraj nadaljujemo s
pristopom. Vreme je slabo, po dolini se vle-
čejo megle, piha topel veter. Po uri hoje
preko razbitega ledenika stojimo pod
3800 m visokim KRPIČEM, namenjeni smo
v vzhodno smer 5 A. Bolj ko gledamo, se
vreme kvari. Okoli njega se vlečejo nizke
megle. Pripravljamo se na dež. Opustimo ta
vzpon in se odločimo na vzpon na višji
vrh te skupine — 3993 m visoki GVAN-
DRO. Dušan počaka pod steno, ostali trije
odhitimo preko sedla MORDBI 3000 m. Na-

AKTIVNI MLADI PLANINCI

Člani mladinskega oddelka pri
Planinskem društvu Jesenice so
tudi v letošnjem letu zelo aktivni.
Konec septembra so se sestali in
pregledali opravljene naloge, go-
vorili pa so se tudi o novih akcijah.
Kot so ugotovili, so večino zastav-
ljenih akcij uspešno izvedli. Ravno
sedaj si prizadevajo, da se v planin-
sko dejavnost vključi čimveč uče-
ncev osnovnih in srednjih šol. Pone-
kod so planinski krožki že lepo zaži-
veli, na preostalih šolah in še po-
sebnost v domu železarskega izobra-
ževalnega centra na Jesenicah pa
bodo delo krožkov poživili sedaj, ko
se je začelo novo šolsko leto.

Na seji so tudi ugodno ocenili iz-
vedene akcije oddelka v letošnjem
letu. Člani oddelka so se redno udele-
ževali vseh pomembnih političnih
manifestacij, obiskovali so spome-
nike in spominska obeležja ter so-
delovali na številnih planinskih
pohodih. Na sestanku so zatem go-
vorili tudi o sodelovanju z občinsko
konferenco zveze socialistične mladi-
ne Jesenice in ob tem poudarili,
da bodo v prihodnje še tesneje sode-
lovali. JR

Bivak na prostem pod 3.800 metrov visokim Krpičem, v ozadju 3.972 metrov
visoka stena Dolara. (Foto: D. Polajnar)

Jožko Tominc, Joža Čop, Dr. Miha Potočnik

Zlata naveza

DVODNEVNI IZLET V LIPOVČEVO KOČO

V soboto, 7. oktobra, smo se ob pol osmi
uri zbrali pred »Murko« in se z avtobusom
odpravili do Gozd Martuljka. Od tam smo
šli do Lipovčeve kočice. Po kratkem počitku
smo odšli Pod Srečo. Po dolgi in naporni
poti smo le prišli do kočice martuljskih pla-
nincev. Tam smo malo počili, potem pa
smo izkoristili snežne plazove za »vdrča-
nje«. Po isti poti smo se vrnili v Lipovčovo
kočo, s seboj pa smo prinesli tudi drva.
Po krajšem počitku, ki je potoval v igrah,
smo sekali, žagali in zlagali drva. Proti ve-
čer smo zakurili taborni ogenj, ob njem
zapeli in kmalu odšli k počitku.

Zjutraj nas je prebudilo lepo vreme. Nad
Martuljkovo skupino so plavale meglice, ki

so v dopoldanskem soncu počasi izginile.
Mi pa smo zajtrkovali, uredili nahrbtnike
in se odpravili na Kurji vrh. Po dolgi poti
smo le, čeprav s težavo, prišli na vrh.
Odprl se nam je lep razgled po Jasni in
Mali Pisanici. Nazaj smo se odpravili po
rusju. Vsi popraskani smo prišli do poti in
se po isti poti, kot smo krenili na Lurji vrh,
vrnili nazaj. Popravili smo kočico, natovo-
rili nahrbtnike in odšli v dolino počakati
avtobus, da nas odpelje domov.

Klemen Grčar, OŠ Prežihov
Voranc, 5. c razred

Šah

VISOKA ZMAGA 8,5:1,5

V drugem kolu so se Jeseničani v okviru
republiške šahovske lige v nedeljo, 8. okto-
bra, pomerili z ekipo DVZ Ponikve. Potem,
ko so Jeseničani v prvem kolu dosegli po-
membno zmago v Mariboru, so v tem dvo-
boju veljali za velike favorite. Gostje so že
na začetku poskrbeli za presenečenje, saj

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE UPOKOJENCEV V ŠAHU

V soboto, 7. oktobra, je Zveza društev
upokojencev Slovenije organizirala v Laš-
kem tekmovalnem šahovskem upokojencev za
republiško prvenstvo v šahu, izvedel pa ga
je šahovski klub Laško.

Tekmovalje, ki je bilo dobro organizirano,
se je odvijalo v dvorani zdravilišča La-
ško, pod pokroviteljstvom pivovarne La-
ško.

Na regijskih tekmovalnih upokojencev v
šahu si je priborilo vstop na finalno tekmo-
vanje za republiško prvenstvo devet dru-
štvenih ekip. Na tekmovalju je nastopilo
šest ekip, med njimi tudi štirinška ekipa
Društva upokojencev Jesenice, tri dru-
štva pa se tekmovalja niso mogla udeležiti
zaradi slabih prometnih zvez.

Za otvoritev tekmovalja je moški pevski
zbor društva upokojencev Laško zapel po-
zdravne pesmi. Predstavniki zveze društev
upokojencev, gostitelji zdravilišča in pivov-
arne Laško ter predstavniki družbenopo-
litičnih organizacij so pozdravili vse udele-
žence in zaželeli upokojencem — šahi-
stom čim več uspehov.

Borba je bila ostra in plemenita. Tudi Je-
seničani so se na ta boj dobro pripravili in
v teški borbi med šestimi ekipami z doseže-
nimi 12 in pol točke, osvojili tretje mesto
in pokal. Drugo mesto si je priborila ekipa
upokojencev Ljubljana — Šiška s 13 toč-
kami, prva pa je bila ekipa DU Maribor —
Tabor tudi s 13 točkami.

Za doseženo tretje mesto v republiki čes-
titamo nastopajoči ekipi jeseniških upo-
kojencev z željo, da bi preživeli še mnogo
lepih ur v domu upokojencev na Jesenicah,
ob igranju šaha.

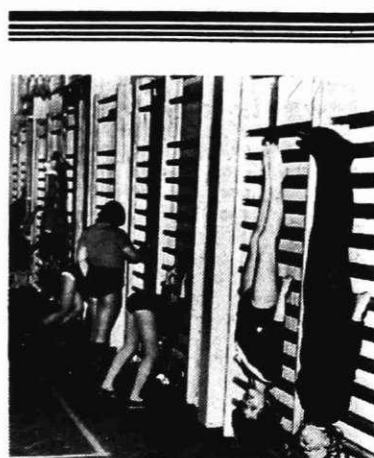
Ivan Zen

JUDO TUDI JUDOISTI STARTAJO

V soboto, 14. oktobra, se bo začelo
letošnje republiško prvenstvo Slo-
venije v judu. Med dvajsetimi eki-
pami bo nastopila tudi selekcija
Gorenjske, ki je pravzaprav ekipa
Jesenic, saj v selekciji nastopa le en
tekmovalce judo kluba iz Zirov.

V preteklem prvenstvu je selekci-
ja Gorenjske zasedla osmo mesto,
letos pa starta na boljše uvrstitve.
Po besedah trenerja selekcije Je-
seničana Eka Bečiroviča, so naj-
boljši posamezniki Jerebe, Čebulj,
Anderle ter velika okrepitev Gato-
vič, ki je prišel iz sarajevskega Ze-
lezničarja in v lanskoletnem držav-
nem prvenstvu osvojil odlično tret-
je mesto.

V prvem kolu se bo selekcija Go-
renjske pomerila na turnirju, ki bo
v Zireh z Mursko Soboto, ki ima
v svojih vrstah kar tri državne
prvake ter z Reko in Dravo. D.

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV

REKREACIJSKO DRSANJE:

- petek, 13. oktobra, ob 20. do 22. ure za železarno Jesenice,
- sobota, 14. oktobra, ob 14. do 16. ure,
- nedelja, 15. oktobra, ob 14. do 16. ure, ob 17. do 19. ure in ob 20. do 22. ure,
- petek, 20. oktobra, ob 20. do 22. ure za železarno Jesenice,
- sobota, 21. oktobra, ob 14. do 16. ure.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

- sobota, 14. oktobra, ob 17.30 za državno prvenstvo HK Kranjska gora : HK Crvena zvezda Beograd, vstopnina 20 din,
- ponedeljek, 16. oktobra, ob 18.30 memorialno tekmovalje v spomin hokejista Slavka Beravs HK Jesenice — veterani, vstopnina 30 din, prvenstvene vstopnice ne veljajo,
- sredo, 18. oktobra, ob 18.30 za pokal Kravank HK Jesenice : HK Olimpija, vstopnina 30 din,
- sobota, 21. oktobra, ob 18.30 za državno prvenstvo HK Jesenice : HK Kranjska gora, vstopnina 20 din. Vstopnina za šolsko mladino, vojske in upokojence na vseh tekmah je enotna 10 din.

TRENINGI:

a) NEJESENIŠKA HOKEJSKA MOŠTVA:

- četrtek, 12. oktobra, ob 21. ure do 22.30 veterani,
- petek, 13. oktobra, ob 22.15 do 23.30 HK Kokrica Kranj,
- sobota, 14. oktobra, ob 20.45 do 21.45 veterani, ob 22. ure do 23.30 HK Blejska Dobrava,
- nedelja, 15. oktobra, ob 8. ure do 9.30 HK Ljubno, ob 9.45 do 11.15 HK Borovlje Jesenice, ob 11.30 do 13. ure HDK Bled,
- ponedeljek, 16. oktobra, ob 21. ure do 22.30 HK Borovlje,
- torek, 17. oktobra, ob 21. ure do 22.30 HDK Bled,
- sredo, 18. oktobra, ob 21. ure do 22.30 HDK Bled,
- petek, 20. oktobra, ob 22.15 do 23.30 HK Kokrica Kranj,
- sobota, 21. oktobra, ob 21. ure do 22.30 HK Blejska Dobrava.

UMETNOSTNI DRŠALCI:

- petek, 13. oktobra, ob 15. ure do 16.45,
- sobota, 14. oktobra, ob 7.30 do 8.45,
- ponedeljek, 16. oktobra, ob 10.45 do 12.15,
- torek, 17. oktobra, ob 15. do 16.45,
- sredo, 18. oktobra, ob 10.45 do 12.15 in ob 15. ure do 16.45,
- petek, 20. oktobra, ob 15. ure do 16.45,
- sobota, 21. oktobra, ob 7.30 do 8.45.

KEGLJANJE NA LEDU:

- četrtek, 12. oktobra, ob 20. ure do 21. ure,
- četrtek, 19. oktobra, ob 20. ure do 22. ure.

ŠOLE:

- četrtek, 12. oktobra, ob 12.30 do 13.30 Prežihov Voranc,
- petek, 13. oktobra, ob 12.30 do 13.30 Tone Čufar,
- torek, 17. oktobra, ob 12.30 do 13.30 Prežihov Voranc,
- sredo, 18. oktobra, ob 12.30 do 13.30 Tone Čufar,
- četrtek, 19. oktobra, ob 12.30 do 13.30 Prežihov Voranc,
- petek, 20. oktobra, ob 12.30 do 13.30 Tone Čufar.

VRTCI:

- četrtek, 12. oktobra, ob 10.15 do 11.30,
- torek, 17. oktobra, ob 9. ure do 10.30,
- četrtek, 19. oktobra, ob 10.15 do 11.30.

OBVESTILO!

Hokej klub Jesenice vabi vse, ki so že v lanskem sezoni obiskovali hokejsko šolo, kakor tudi vse navince, ki se nameravajo v hokejsko šolo vključiti letos, da se zberejo v soboto, 14. oktobra, ob 10.30 na dršališču v Podmežakliji.

Iz pisarne SD Jesenice in HK Jesenice

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 14. oktobra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta trgovina **DELIKATESA** — poslovalnica 7, Titova 7.

GOBARSKA DRUŽINA VABI

Gobarska družina Jesenice prireja v nedeljo, 15. oktobra, v logu Ivana Krivca na Plavzu tekmovalje v balinanju med gobarji in balinarji. Ob tej priliki bo tudi mini razstava gob in gobji golaz.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata in strica

LEOPOLDA MIKELJ

se iskreno zahvaljujemo dr. Markežu in ostalemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za trud, nego in zdravljenje, da bi mu ohranili življenje.

Zahvaljujemo se tudi Ivanu Medvedu in Borisu Malešiču za prvo pomoč in večkratne prevoze. Hvala za darovano cvetje, jeseniškim pevcem za zapete žalostnike in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Sestri Marica in Tončka
v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi dragega moža, očeta, deda in praded

IGNACA VELIKONJA

se iskreno zahvaljujemo dr. Sajevcu za dolgoletno zdravljenje in dr. Dražiču za lajšanje bolečin v zadnjih dneh. Hvala vsem družbenopolitičnim organizacijam občine Jesenice posebno ZZB NOV in sekciji za družbenopolitično aktivnost žena Plavž za izkazano pozornost.

Hvala tudi govornikom, pevcem in godbi na pihala za žalostinke.

Posebno se zahvaljujemo sosedom, znancem in prijateljem, ki so sočustvovali z nami, mu darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot.

Njegovi žalujoči

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage žene, mamice, hčerke in sestre

ROZI SVETINA
roj. Urh

se iskreno zahvaljujemo dr. Müllerjevi za požrtvovalno in nesebično zdravljenje na domu, zdravstvenemu osebju ZD Jesenice, posebno voznikom rešilnih avtomobilov, ki so jo v času boleznii vozili v Ljubljano.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno ustno ali pisarno sožalje, za darovano cvetje in denarno pomoč namesto cvetja ter vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi našega sina in brata

MIRANA OLIPICA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so Miranu kakorkoli pomagali ob nesreči. Še posebno zdravnikom in sestram kirurškega oddelka bolnice Jesenice za prizadevanje, da bi ga nam ohranili pri življenju, kakor tudi dr. Dražiču. Hvala vodstvu TOZD Vzdrževanje, vodji oddelka tov. Armeju in mladincem — sodelavcu tov. Pajsarju za lepe poslovnice besede ob odprtem grobu. Vsem sodelavkam in sodelavcem vzdrževanja Javornik za izkazano pozornost ob težki izgubi, za cvetje s katerimi ste zasuli njegov prerani grob, lepa hvala. Dolžni smo izreči zahvalo tudi vsem organizacijam, sosedom, prijateljem in znancem, delavcem socialnega zavarovanja Kranj s podružnicami, za ustna in pisna sožalja, pevcem upokojencem za žalostinke in vsem, ki so ga zasuli s cvetjem in spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: mamica in ati, sestra Viljenka z družino, ostalo sorodstvo in njegova Janika

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

14. oktobra poljski barvni risani film **VESELE DOGODIVŠČINE LOLEKA IN BOLEKA**, ob 15. uri. Ogled filma je brezplačen za varčevalce Ježkovega kluba. Poklanja ga Jugobanka Ljubljana.

14. in 15. oktobra italij. barvni pustolovski film **OBRNI DRUGI OBRAZ**, režija Franco Rossi, v gl. vlogi Bud Spencer, ob 17. in 19. uri.

16. in 17. oktobra franc. barvni film — srhljivka **HARMAGEDON**, režija Alain Jessva, v gl. vlogi Alain Delon, ob 17. in 19. uri.

18. oktobra italij. jug. barvni film **MORILEC PRIHAJA IZ GROBA**, režija Armando Crispino, v gl. vlogi Samantha Eggar, ob 17. in 19. uri.

19. oktobra ni predstav.

20. oktobra amer. barvni pustolovski film **10 SEKUND DO POBEGA**, režija Toni Greis, v gl. vlogi Charles Bronson, ob 17. in 19. uri.

21. in 22. oktobra franc. barvni kriminalni film **DVE MINUTI PANIKE**, režija Larry Peerce, v gl. vlogi Charlton Heston, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

14. in 15. oktobra franc. barvni kriminalni film **HARMAGEDON**, ob 18. in 20. uri.

15. oktobra pol. barvni risani film **VESELE DOGODIVŠČINE LOLEKA IN BOLEKA**, ob 10. uri.

16. in 17. oktobra italij. barvni pustolovski film **OBRNI DRUGI OBRAZ**, ob 18. in 20. uri.

18. oktobra ni predstav.

19. oktobra amer. barvni kriminalni film **GOSPOD KLEIN**, ob 18. in 20. uri.

20. oktobra italij. jugoslovanski barvni pustolovski film **MORILEC PRIHAJA IZ GROBA**, ob 18. in 20. uri.

21. in 22. oktobra italij. barvni pustolovski film **SCARAMANOVČE V VOJNI IN LJUBEZNI**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE — MOJSTRANA

14. oktobra angl. barvni poučno-fantastični film **ZEMLJA IZGUBLJENA V ČASU**, ob 19.30.

15. oktober amer. barvni pustolovski film **GUSAR Z JAMAJKE**, ob 19.30.

21. oktobra franc. barvni film — srhljivka **HARMAGEDON**, ob 19.30.

22. oktobra italij. barvni pustolovski film **OBRNI DRUGI OBRAZ**, ob 19.30.

Kino KRANJSKA GORA

14. oktobra amer. barvni pustolovski film **GUSAR Z JAMAJKE**, ob 20. uri.

18. oktobra franc. barvni film — srhljivka **HARMAGEDON**, ob 20. uri.

21. oktobra italij. barvni pustolovski film **OBRNI DRUGI OBRAZ**, ob 20. uri.

IŠČEMO STREŽNIKE NA ŽIČNICI

SAP, TOZD POTNIŠKI PROMET IN DELAVNICE JESENICE

išče sodelavce, ki bi v času zimske sezone opravljali delo

strežnikov na žičnici Španov vrh in Gozd Martuljek

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za določen čas. Zaposlitev je primerna tudi za mlajše upokojence.

Kandidati naj se zglasijo na sedežu temeljne organizacije na Jesenicah, Titova 67.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem odpreme valjarne težke pločevine na Javorniku za izkazano pozornost in izbrana darila ter čestitke ob mojem življenjskem jubileju.

Pri nadaljnjem izvrševanju delovnih dolžnosti želim vsem še mnogo uspehov.

Jakob Beravs

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikatov TOZD Transporta se najlepše zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Robert Benko

ZAHVALA

Vsem sodelavcem v TOZD Žebjar na se za pozornost in prejeto darilo ob mojem življenjskem jubileju najlepše zahvaljujem. Pri njihovem delu jim želim še veliko uspehov in zadovoljstva.

Francka Celik

ZAHVALA

Za prejete čestitke ob mojem jubileju se najlepše zahvaljujem občinskemu odboru ZZB NOV — Jesenice, krajevni organizaciji ZB NOV Blejska Dobrava in društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela.

Anica Fon

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice se kolektiv počitniškega doma Železarne v Biogradu na moru iskreno zahvaljuje za pozornost in priznanje.

Istočasno izrekamo zahvalo tudi vodstvu TOZD Družbena prehrana — Železarne.

Kolektiv počitniškega doma Železarne v Biogradu na moru

PREDVAJANJE DIAPOZITIVOV

Fotoamaterji foto kluba Andrej Prešern Jesenice se pripravljajo na četrto gorbenjsko razstavo diapozitivov, ki bo v času od 22. do 24. novembra na Jesenicah. Da bi kar najbolj uspeli, bo v četrtek, 12. oktobra, pregled diapozitivov v restavraciji Kazine v klubski sobi ob 18. uri. Pregled in oceno bo vodil kandidat mojster FSJ Franc Kolman. Odbor vabi vse člane in tudi ostale ljubitelje fotografije na klubski večer. S seboj prinesite izbor svojih diapozitivov (največ 25).

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikatov TOZD Strojne delavnice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je v času boleznii zelo dobrodošla.

Marjan Pogačar

ZAHVALA

Krajevni odboru ZB NOV Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za odobreno letovanje v Novigradu.

Mira Noč

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik — Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za prejeto čestitko ob mojem rojstnem dnevu.

Terezija Jesih

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna debele pločevine se zahvaljujem za denar, ki sem ga prejel v času boleznii.

Ludvik Benedik

Hokej na ledu

SODNIŠKI ZNAKI ZA PREKRŠKE IN KAZNI

SPOTIKANJE:

Vzdigne desno nogo z ledu in udari z desno roko pod kolonom (Kazen 2 min.)

RAZVELJAVITEV:

Obe iztegnjeni roki v višini pasu večkrat prekršča pri razveljavitvi zadetka; pri naznačevanju, da ni off-side ali da ni prepuščenega dolgega strela

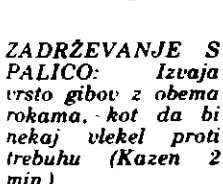
OVIRANJE: Prekriža roki na prsih (Kazen 2 min.)

DRŽANJE: Prime zapetj ene roke z drugo v višini prsi (Kazen 2 min.)

BODENJE Z REZILOM PALICE: Obe roki iztegne od trebuha pred sebe (Kazen 2 min., plus 10 min. disciplinske kazni)

ZADRŽEVANJE S PALICO:

Izvaža vrsto gibov z obema rokama, kot da bi nekaj vlekel proti trebuhu (Kazen 2 min.)

PREPOVEDAN DOLGI STREL:

Zadnji ali linjski sodnik nakaže možnost prepovedanega dolgega strela, s tem da roko brez pištalke iztegne nad glavo. Prednji sodnik ali linjski sodnik naznači, če je prepovedan dolgi strel izvršen, s tem da v trenutku, ko se ploščice dotakne nasprotni igralec, iztegne roko nad glavo. V kolikor se ploščice dotakne igralca, ki napada, linjski sodnik da znak za razveljavitev. Zadnji sodnik ali linjski sodnik zapiška in odraša na točko v obrambni tretjini, kjer se bo met izvajal, in prekršča roki na prsih.

BODENJE Z ROČAJEM PALICE:

Roki vzporedno giblje eno proti drugi (Kazen 2 min., plus 10 min. disciplinske kazni)

(SE NADALJUJE)

TRIM

V BEOGRADU LE FORMALNOST

S sobotno tekmo med Crveno zvezdo in Jesenicami se je tudi v Beogradu uradno začela hokejska sezona. Beograđani so se na to sezono začeli že zgodaj pripravljati, saj so pričeli s suhim treninjem že v maju, led pa je v novi dvorani Pionir dobili 1. septembra. Pred tem so odigrali tudi štiri tekme na nizozemski turneji, ki pa za njih ni bila uspešna, saj so tekme izgubili s skupno gol razliko 77:4.

Jesenjski hokejisti so bili za rdeče-bele premočan nasprotnik. V prvih dveh tretjinah so se domači igralci kolikor toliko uspešno upirali, imeli so tudi nekaj priložnosti, ki pa jih, razen ene, v zadnji minuti prve tretjine, niso izkoristili. Svojo nemoč so hoteli nadoknaditi s pretirano grobostjo, izzivanjem, a jim to ni uspevalo, saj jim jesenjski igralci na to niso odgovarjali, niti

nasedali. Državni prvaki so v zadnji tretjini prikazali dokaj številnim gledalcem in domačim igralcem malo šolo hokeja, saj so mrežo zatresli kar desetkrat, zvezdašem pa, kljub temu, da so izvajali dva kazenska strela, ni uspelo zmanjšati rezultata.

Jesenice - Crvena zvezda 19:1 (5:1, 4:0, 10:0). Zadečke za Jesenice so dosegli: Klemenc sedem, Košir S. in Pristov po dva ter Pavlič, D. Horvat, I. Ščap, Hiti, Suvak, Mlinar, Hafner, Košir T. po enega. Sodili so Grgec, Rus in Priboj, katerim nemalo preglavic povzročajo nova pravila.

Z igro Jeseničanov smo tokrat lahko zadovoljni. Ves čas so igrali resno in zavzeto. Zaigrali so vsi igralci, razen Pajiča, S. Ščapa in J. Razingerja. Pred »večnim derbijem«
z Olimpijo je bil to dober trenin in po vrhu še zelo uspešen.

KRANJSKA GORA : CELJE 4:2 (1:0, 2:2, 1:0)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 1000, sodniki Repina (Ljubljana), Dremelj in Eržen (oba Jesenice). Strelci za Kranjsko goro: Golja 2 ter Razinger in Pestotnik po 1, za Celje pa F. Žbontar 2. Izključitev: Kranjska gora 19, Celje 25 minut.

Kdo bi se tega nadejal. Mladi in neizkušeni igralci Kranjske gore so povsem zasluženo in z veliko borbenostjo osvojili dve zlati točki v borbi za obstoj v drugem kolu 32. državnega prvenstva. Ob tem je treba povedati, da so vsi, ki so v soboto branili moštva Kranjske gore, vložili zares maksimum truda, borbenosti in znanja. Nedvomno, da ima pri tej pomembni in neprilicni stvari zmagi veliko zaslug tudi trener Boris Svetlin, ki je zelo dobro prihiteno pripravil mlade hokejiste. To se je videlo že na začetku, v prvi minuti, ko so domačini že po prvem sodnikovem zvižgu strahovito krenili proti vratom. Celjanov in že po šestih sekundah igre dosegli prvi gol. Tisti, ki so pričakovali hitro izenačenje in zlom domačinov, so se zmotili. Čeprav so bili gostje v premoči v prvi tretjini, pa je nadaljevanje pokazalo, da se mladeniči ne dajo kar tako.

Kot v prvi minuti prve tretjine, tako so Kranjskogorci tudi v prvi minuti druge tretjine dosegli zadetek in povečali na 2:0. Gostje so nato izenačili, vendar se mladi hokejisti niso predali. Še v isti minuti, ko je F. Žbontar izenačil, so dosegli ponovno vodstvo.

Najboljša je bila vsekakor tretja tretjina, ko smo videli vrsto priložnosti in lepih akcij na obeh straneh. Kranjskogorci pa so imeli precej več zlatih priložnosti. Če Celjani ne bi imeli v vratih odličnega M. Žbontarja in če ga trikrat ne bi rešila vratnica, bi zapustili dvorano v Podmežaklju z višjim porazom kot je bil sobotni.

Čestitke veljajo vsem igralcem Kranjske gore, še posebej pa so se izkazali nekateri, o katerih smo imeli povsem drugačno mnenje, češ da ne znajo igrati, da se ne znajo boriti in da bi bilo bolje, če bi čimprej prenehali igrati hokej. Toda kot kaže je v moštvi Kranjske gore precej dobrih igralcev, ki bi se morali vedno boriti tako kot v soboto. Ne bi bili pravičniki, če ob tem ne bi omenili najboljšega posameznika tega srečanja, vratarja Kranjske gore Velikonja, ki je branil zares izvrstno.

NOGOMET

V četrtem kolu so vse tri ekipe nogometne gostovale v Škofji Loki. Pomerile so se z ustreznimi selekcijami LTH, v katerih igrajo najboljši nogometaši iz treh klubov, to je iz Škofje Loke, Žirov in Železnikov. Osvojili so pet točk od šestih možnih, kar je vsekakor velik uspeh.

LTH (SEL.) : NK JESENICE (PIONIRJI) (1:0) 3:3

Najmlajši nogometaši so prikazali svojo najboljšo igro. Domačini so sicer prvi polčas rešili v svojo korist, toda v nadaljevanju so gostje zaigrali zelo napadalno in si ustvarjali priložnosti za priložnostjo, vendar so le trikrat zatresli domačo mrežo. Domačini so minuto pred koncem zmanjšali s pomočjo domačega sodnika, toda to ni bilo dovolj. Tekmo je sodnik nadaljeval tudi po izteku regularnega časa in tri minute po tem so domači z enajstmetrovko izenačili.

Gole so dosegli: Hadzišulejmanović, Mujović, Besić, Omanović.

LTH (SEL.) : JESENICE (MLADINCI) 2:3

Mladinci so tudi v drugem srečanju zabeležili drugo zmago. Vso tekmo so bili boljši nasprotnik, dosegli tri zadetke, razen tega pa so zastreljali tudi enajstmetrovko.

Gole sta dosegla: Krašovec 2 in Radić.

LTH (SEL.) : NK JESENICE (ČLANI) (0:3) 0:4

Člansko moštvo nadaljuje s serijo dobrih iger. V Škofji Loki so bili veliko boljši nasprotnik vso tekmo in so zasluženo visoko slavili. Boljšo igro od ostalih sta pokazala obrambna igralca Ibrahimović in Kupljenik, ki sta svojo vlogo v obrambi odigrala brez napake in izdatno pomagala tudi v napadu.

Gole sta dosegla: Mlakar 3 in Kovačič.

NASLEDNJE TEKME:

V soboto in nedeljo prihajajo v goste ekipe iz Lesc. Pionirji igrajo predtekmo ob 14. uri, nato pa člani derbi z drugouvrščeno ekipo Lesc ob 15.15. Mladinci pa se bodo s sovratniki pomerili ob 10. uri dopoldan.

ZK

KONČANO JE REKREACIJSKO TEKMOVANJE V KOŠARKI

Rezultati desetega kola TRIM kokarkarske lige: TVD Partizan Javornik - Koroška Bela : Zastreka 47:19 (22:8), Železar : Trhle veje 48:51 (27:24), Tomšičeva 70: Mojrstrana 44:30 (22:10).

Zaostala tekma devetega kola: Mojrstrana : Trhle veje 62:56 (34:28).

KONČNA LESTVICA:				
Mojrstrana	10	8	2	605:465 16
Trhle veje	10	7	3	524:448 14
Tomšičeva 70	10	7	3	553:405 14
Železar	10	6	4	547:470 12
TVD Jav. -				
Kor. Bela	10	2	8	335:468 4
Zastreka	10	0	10	335:589 0

Drugo mesto je osvojilo moštvo Trhljev pred Tomšičevo 70, čeprav imata obe moštvi enako število točk, vendar ima moštvo Trhljev boljše razliko v koših iz medsebojnih srečanj (+4 koše, 98:94 skupni rezultat obeh srečanj).

Roman

pa čaka klub trdo amatersko delo, saj je potrebno za vzgojo dobrega košarkarja ali košarkarice več let naporenega individualnega in kolektivnega kontinuiranega strokovnega dela z večjo populacijo mladine.

KK JESENICE : KK SAVA KRANJ (ČLANICE) 58:40 (26:22)

Članice Jesenice so med tedom odigrale zaostalo tekmo SKL - zahod z ekipo Save iz Kranja, ki bi morala biti na sporedu 27. septembra, pa je odpadla zaradi slabega vremena. KZS je odobrila, da se tekma igra v preteklem tednu, pod pogojem, da vse stroške (sodniške in potne) krije KK Jesenice.

Gostje iz Kranja se domačinkam niso mogle resneje upirati. Nekako so uspele obdržati stik le v prvem delu igre, ko so Jeseničanke igrale s pol moči. V drugem polčasu pa so se domače igralke zdravile in si priigrale prednost 18 košev. Trener je dal možnost igranja vsem domačim igralkam.

KK JESENICE : KK ILIRIJA LJUBLJANA (ČLANICE) 58:66 (14:29)

Ta tekma pomeni davek neizkušenosti. Jeseničanke so nastopile še bolj oslajlene, saj je ekipo zastupila ena najbolj borbenih igralk in edina mladinka (vse ostale so še kadetinke) Nada Srpak, ki je pretekli teden odšla v šolo v Koper. Kljub temu, da nam bi igralka njenega kova še kako koristila, pa se zavedamo, da ima šola prednost pred športom. Tako so na igrišču v športnem parku preteklo soboto pritekale same kadetinke (starejše pionirke), da se zoperstavijo rutiniranim in višjim ljubljankam. Neizkušenost je povzročila, da je domačim igralkam zadržala roka in so visoko izgubile prvi polčas. Razlika 15 košev v korist Ilirije je obetala katastrofo.

Na splošno presenečenje pa so se v drugem polčasu domačinke razigrale. Zaigrale so posamično obrambo že na polju gostujoče ekipe in uspele rezultat znižati na tri koše štiri minute pred koncem srečanja. Tedaj pa sta preprečila presenečenje sodnika (iz Domžal in Ljubljane), ki sta z nekaj nerazumljivimi odločitvami ustavila polet domačink. Ljubljankanke so se ponovno zbrale, uredile svoje vrste in do konca tekme povečale razliko na osem košev.

Poraz je potisnil Jeseničanke na drugo mesto v ligi, kar pa je za mlade košarkarice še vedno uspeh, saj se prva štiri moštva iz SKL - zahod, uvrstijo v super slovensko ligo, ki se igra preko zime. Domačinke so z odhodom nekaterih igralk v zadnjem času izgubile na višini. Mlade visoke igralke pa rabijo še precej dela, da bodo lahko zamenjale izkušene kolegice, predvsem pa veliko tekem. Njihov čas šele prihaja. Seveda pa bo potrebno v tem prehodnem obdobju igrati izredno agresivno košarko, če bomo želeli doseči tudi uspeh v super ligi. Vprašljivo je še vedno, če bo ekipa Jesenic v ligi lahko nastopila, saj nima zagotovljenih obveznih (predpisanih) treningov v dvorani. V kolikor klubu ne bo uspelo zagotoviti osnovnih pogojev dela, bo potrebno perspektivno ekipo s povprečno starostjo 14,8 let razpustiti. To pa pomeni močan udarec košarki ter našim načelom, saj je bila ta športna panoga samoupravno potrjena za prednostno tudi v naši občini. Žal izgleda, da je danes »dobro strice«
več vreden, kot samoupravno dogovorjena politika kranjčanov.

V kolikor bi nam le uspelo zagotoviti osnovne pogoje dela, bo potrebno v nadaljnjem razvoju dopolniti klubske vrste z visokimi igralkami iz osnovnih šol. Ob urejenih prostorskih in kadrovskih problemih

KADETINJE
KK JESENICE : KK SAVA KRANJ (KADETINJE) 52:33 (33:18)

Kadetinke Jesenic so brez nekaterih bolj-
ših igralk prvega moštva v nedeljo uspele premagati prvaka Gorenjske Save iz Kranja. Tekma je bila odigrana v športnem parku v Podmežaklju. Domačinke so gladko odpravile gostujočo ekipo in se z dvema točkama zaostanka uvrstile na drugo mesto. Z malo več pazljivosti bi kljub oslajljeni ekipi naša vrsta lahko osvojila naslov prvaka. Zanimivo je, na primer, da je članska ekipa Jesenic, ki jo sestavljajo same naše najboljšje kadetinke, v sredo premagala z 18 koši razliko celo prvo moštvo Save.

No, kadetsko moštvo ni samo sebi namen, temveč je pravzaprav šola, ki vzgaja igralce in igralke za starejše kategorije, zato je prav, da dobijo možnost pridobivanja izkušenj tudi najmlajši. Žal ekipi kadetinj in kadetov nimata zagotovljenega niti enega treninga tedensko preko zime, ker ni na razpolago terminov v dvorani. To pa seveda pomeni, da drugo leto ne smemo pričakovati rezultatov v mlajših kategorijah (kadetinke, kadeti, mladinke in mladinci), v nekaj letih pa stagnacijo in nazadovanje tudi v članskih kategorijah (če bodo še obstajale).

KK RADOVLJICA : KK JESENICE (KADETI) 58:52 (26:28)

Kadeti iz Radovljice so pod vodstvom Janka Staneka, tvorca in strokovnjaka radovljiske košarke v zadnjih letih, dosegli ponovni uspeh v derbiju. Premagali so sode-
se z Jesenic s šestimi koši razlike. Jeseničanom se pozna, da kljub dobri volji v zadnjih tednih zaradi vremenskih nepravil niso mogli redno trenirati. Tako jim je v drugem delu igre pošla moč in so vodstvo iz prvega polčasa hitro izgubili.

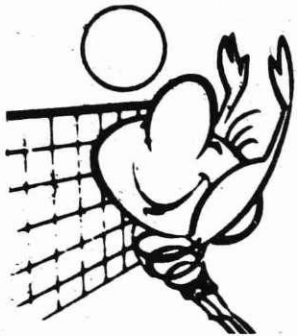
KK JESENICE : KK KRVAVEC CERKLJE (KADETI) 85:75 (73:33, 32:39)

V soboto, 6. oktobra, so kadeti Jesenic odigrali zaostalo tekmo, ki so jo gostje prelozili zaradi košarkarskega maratona Domžale : Mengeš. Domačini so tekmo dobili šele po podaljškju, saj je bil rezultat v regularnem delu izenačen 73:73. Jeseničani so ves čas tekme lovili začetno prednost gostov iz Cerklja, ki je znašala ob koncu prvega polčasa sedem košev. Minuto pred koncem tekme so gostje vodili za koš, vendar so domači v zadnjih sekundah izenačili po uspešnem izvajanju dveh prostih metov.

V podaljškju je šlo našim igralcem vse od rok, gostje pa so povsem popustili. Tako kot mladinci, morajo tudi kadeti Jesenic še na vroče gostovanje k Triglavu. Tekmi bosta danes, v četrtek, 12. oktobra, v Kranju.

Po tekmi v Kranju bo verjetno prehladno za treniranje na odprtem igrišču v športnem parku. Ker nimamo za kadete in kadetinke zagotovljenega še nobenega termina v telovadnici, bo potrebno obetavni mladi ekipi, ki se udeležujeta treningov tudi s po 20 igralci, razpustiti.

VR

ODBOJKARICE PRED NOVO SEZONO

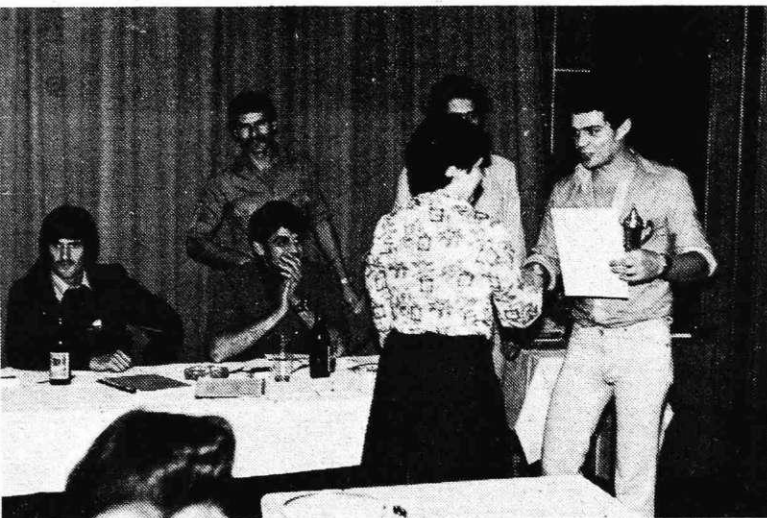
Ekipa odbojkaric OK Jesenice bo v nedeljo, 15. oktobra, ob 10. uri v telovadnici ŽIC pričela s tekmovanjem v drugi zvezni ligi za sezono 1978/79.

Pretekla sezona tekmovanja v drugi zvezni ligi je pokazala, da se naše igralke lahko uspešno merijo tudi z ekipami v tem rangi tekmovanja, vendar pa tudi s kančkom sreče, saj je bilo marsikatero srečanje odločeno tudi s tem vplivom, vendar le v korist nasprotnih ekip. Naše igralke so v pretekli sezoni osvojile v tem tekmovanju peto mesto in lahko rečem, da je bil to tudi realen rezultat in celo uspeh glede na vse težave, s katerimi so se morale spopadati odbojkarice delavci, da bi omogočili ekipi normalno delo.

Razen članske ekipe pa naj naštejem še nekaj uspehov mladinske ekipe, ki igra v slovenskem merilu precej vidno vlogo. V kvalifikacijah za zaključni turnir so na področju Gorenjske dekleta osvojila prvo mesto in se tako uvrstila na zaključno tekmovanje za prvaka SRS, ki je bilo v Murski Soboti in izmed sedmih ekip osvojila četrto mesto.

Naj omenim tudi sodelovanje mladinske ekipe na 13. turnirju bratstvo-enotnost, oziroma mestnih mladinskih reprezentanc v Beogradu, katerega so se poleg naše ekipe, ki je zastopala reprezentanco mesta Jesenic, udeležile tudi reprezentance mest Maribora, Nove Gorice, Raven in Ljubljane. V konkurenci 18 ekip iz vse Jugoslavije so se uvrstile na solidno 11. mesto, med slovenskimi ekipami pa so bile druge. Mislim, da je sodelovanje na takih manifestacijah zelo koristno, saj je poleg tekmovalnega značaja izredno pomembno tudi srečanje mladih iz vse Jugoslavije, kar prispeva k medsebojnemu spoznavanju in krepitevi bratstva in enotnosti, kar pa bi morala podpirati tudi širša družbena skupnost.

Kljub temu, da se ligaško tekmovanje še ni pričelo, so odbojkarice odigrale že nekaj srečanj, in sicer v okviru tekmovanja za jugoslovanski pokal za področje Slovenije. Premagale so ekipo Bleda in novega člana II. zvezne lige Merkur iz Gorice, medtem ko so polfinalno srečanje z ekipo Enotnosti tesno izgubile s 3:2. Vsi ti rezultati kažejo, da so se igralke vestno pripravljale za novo sezono.

Priznanje najboljšim ekipam na odbojškem turnirju mladink, v počastitev X. kongresa ZSMS (Foto J. Rabič)

S tekmovanji pa so pričele tudi mladinke, in sicer v okviru področnega prvenstva, ki zmagovalcu omogoča nastop na zaključnem tekmovanju za prvaka SRS. Tekmovanje poteka po štirikrožnem sistemu med mladinskimi ekipami: Bleda, Jelovnice, Triglava in Jesenic. Dosedanja srečanja so pokazala, da bo največja borba za osvojitve prvega mesta med ekipama Bleda in našimi mladimi igralkami.

Kot sem že omenil, se v nedeljo prične tekmovanje v II. zvezni ligi - zahod, v kateri sodeluje osem ekip, in sicer šest iz Slovenije in dve iz Hrvaške. V prvi tekmi naše gostijo ekipo Krke. Kaj lahko pričakujemo v letošnji sezoni od naših igralk? Mislim, da realno lahko pričakujemo predvsem borbo za obstanek v ligi, saj je ekipa sestavljena iz mladih igralk, saj so po mladinskem tekmovanju prenehale z igranjem kar štiri standardne igralke prve ekipe. Tako ima trener na razpolago le mlade igralke, ki pa bodo le težko nadoknadile vrzeli, ki so nastale, predvsem pa, če odgovornosti, ki so jo prevzele pred športno javnostjo, ne bodo jemale dovolj resno in prizadevno.

Ponovno pa se pojavljajo stari problemi, na katere sem že večkrat opozoril, in o katerih govorijo vsi, le tisti nočejo o njih slišati, ki so odgovorni, da bi o tem rekli kakšno besedo. Kljub temu, da se odbojkarice delavci trudijo, da bi tudi ta panoga našla svoje mesto, ki ga je pred leti imela, pa vseeno ne dobijo ustrezne podpore in možnosti, ki bi vsaj malo pripomogla k boljšemu in bolj strokovnemu delu.

Upamo lahko le, da se igralke zavedajo odgovornosti in da bodo uspešno zastopale barve Jesenic v tekmovanju, čeprav preveč ne smemo od njih pričakovati. ACO

ODBOJKARSKI TURNIR V POČASTITEV X. KONGRESA ZSMS

V počastitev X. kongresa ZSMS je komisija za šport in rekreacijo pri KS ZSMS Železarne organizirala v soboto, 7. oktobra turnir v odbojki, katerega so se udeležile ekipe mladih iz Gimnazije, Planike - TOZD Breznica, Gorenjska oblačila, šole za zdravstvene delavce ter Železarne. Turnir je potekal v telovadnici ŽIC in kljub pravčasno obvestilu, gledalcev skoraj ni bilo. Mladinke iz teh delovnih organizacij in šol so pokazale lepo in požrtvovalno igro. Največ uspeha so imele mladinke iz gimnazije, ki so vse svoje nasprotnice premagale, manj športne sreče pa so imele tekmovalke iz Planike TOZD Breznica, ki so vse tekme izgubile.

Preostale ekipe pa so igrale: Železarne : Gorenjska oblačila 2:0, SZD : Železarne 0:2, Gorenjska oblačila : SZD 1:2.

Vrstni red: 1. Gimnazija 8 točk, 2. Železarne 6 točk, 3. SZD 4 točke, 4. Gorenjska oblačila 2 točki, 5. Planika 0 točk.

Razglasitev rezultatov je bila v spodnjih prostorih restavracije Kazine, kjer so prve tri ekipe prejele pokale vse ekipe pa spominske plakete. Udeležence turnirja so bile z organizacijo zadovoljne in so izrazile željo, da se podobni turnirji še organizirajo, kajti le teh je premalo. Na koncu je sledilo kratko družabno srečanje.

V. Hribar

Sodelavec - plavžar